

Rakkestad kommune

Budsjett 2022

Økonomiplan 2022 – 2025

Saksnr. 21/2224

Journalnr. 20295/21

Arkiv 151

Dato: 09.12.2021

Vedtatt i Kommunestyret den 9.12.2021, sak 46/21

Innhold

Samfunn og statistikk	5
Kommunal statistikk	17
Kommunal økonomi.....	21
Det økonomiske opplegget for kommunene	34
Eiendomsskatt	38
Lønns- og prisstigning.....	40
Egeninntekter	41
Nøkkeltall	43
Økonomisk stilling ved inngangen til 2022 – 2025 – Strategi og tiltak for å reetablere	
økonomisk balanse	46
Rådmann, staber og kommuneområder.....	52
Oppvekst	55
Livsstil og levekår	57
Helse og mestring	59
Infrastruktur	61
Fellesutgifter og fellesinntekter	63
Næringstiltak	64
Kirker og ulike trossamfunn.....	65
Investeringsbudsjettet 2022 og investeringsdelen av økonomiplanen 2022 – 2025.....	66
Oversikter, obligatoriske skjemaer og selvkostberegninger	73
Vedlegg 1 - Priser for kommunale varer og tjenester	84
Vedlegg 1a - Betalingsregulativ for plansaker, utslippssaker og byggesaker	93
Vedlegg 1b - Betalingsregulativ etter Matrikkelloven.....	99
Vedlegg 1c - Betalingsregulativ etter eierseksjonsloven.....	104
Vedlegg 2 - Satser for godtgjøring til oppdragstakere	105

Samfunn og statistikk

Befolkningsutvikling

Rakkestad kommune hadde denne befolkningsutviklingen i 2000 – 2021 (31.7.2021):

År	Fødselsoverskudd	Netto innflytting	Befolkningsvekst	Prosentvis vekst	Folketall
2021	-2	35	33	0,40	8 255
2020	-23	-10	-33	-0,40	8 222
2019	-1	26	25	0,30	8 255
2018	-20	48	28	0,34	8 230
2017	3	27	30	0,37	8 202
2016	8	81	89	1,10	8 173
2015	-3	67	64	0,80	8 084
2014	15	31	46	0,58	8 020
2013	14	100	114	1,45	7 974
2012	11	151	162	2,10	7 860
2011	9	88	97	1,28	7 698
2010	23	61	84	1,12	7 601
2009	-9	30	21	0,28	7 517
2008	-8	-11	-19	-0,25	7 496
2007	-32	119	87	1,17	7 515
2006	4	58	62	0,84	7 428
2005	4	78	82	1,13	7 366
2004	8	41	49	0,68	7 284
2003	-5	20	15	0,21	7 235
2002	-24	83	59	0,82	7 220
2001	-20	15	-5	-0,07	7 161
2000	-5	90	85	1,20	7 166
Sum,	-53	1 228	1 175		

Innbyggere.

Folketallet er pr. 31.7.2021 15,20 prosent – 1 090 personer – høyere enn for tjue år siden.

Veksten varierer like fullt mye i denne perioden.

I 2012 var det en stigning på 2,10 prosent, men det i 2020 ble et fall på 0,40 prosent.

Et entydig bilde av utviklingen er det av disse grunner vanskelig å tegne. Den gjennomsnittlige økningen er på 0,70 – 0,80 prosent p.a. For så vidt er det en bærekraftig og fornuftig utvikling. Det er likevel bekymringsfullt og problematisk at befolkningsveksten i store trekk har stanset opp fra 2016 og til og med er negativ i 2020.

Rakkestad kommune har et fødselsunderskudd på 25 mennesker i 2000 – 2021. Det er økende. For tidsrommet 2018 – 2021 utgjør det 46 personer.

I perspektiv av en balansert demografisk utvikling av Rakkestadsamfunnet og finansiering av kommunen og dens velferdstilbud, er det en svært utfordrende situasjon. Utgiftene har i to – tre år vokst mer enn inntektene. Det økonomiske handlingsrommet er spist opp. Rakkestad kommune er i 2021 i økonomisk ubalanse.

Statistisk Sentralbyrå stipulerer folketallet til 8 593 i 2030 og 8 789 i 2040. Det gir en vekst på 4,10 og 6,47 prosent på 10 og 20 års sikt.

Denne utviklingen er svak sammenlignet med tidsrommet 2000 – 2020.

Rakkestad kommune må (kfr. Statistisk Sentralbyrå) påregne en befolkningsstigning som er lavere enn både de regionale og nasjonale tall.

Tabellen viser folketallsveksten brutt ned på 5 – årsperioder.

År	Fødselsoverskudd	Netto innflytting	Befolkningsvekst	Prosentvis vekst	Folketall
2020 >	-25	25	0	0,00	8 255
2015 – 2019	-13	249	236	2,94	8 255
2010 – 2014	72	431	503	6,70	8 020
2005 – 2009	-41	274	233	3,20	7 517
2000 – 2004	-46	249	203	2,87	7 284
Sum, Innbyggere.	-53	1 228	1 175		

Bildet som er beskrevet ovenfor, bekreftes av utviklingen over 5 årsperioder.

Rakkestad kommune økte innbyggertallet forholdsvis bra i 2000 – 2010 og spesielt i 2010 – 2015.

Veksten har etter det avtatt. Befolkningsutviklingen var endog negativ fra 2019 - 2020. Årsaken er vedvarende fødselsunderskudd og at det ikke lenger er stor netto tilflytting (innenlandske flyttinger og innvandring fra utlandet) til kommunen. Folketallet er i dag (31.7.2021) nøyaktig det samme som ved utgangen av 2019.

Det er en annen situasjon enn det som har vært gjeldende i de siste 20 årene. I stor grad omfatter den hele landet.

For Rakkestad kommunes inntektsutvikling (statlige overføringer) er de aktuelle endringene ikke gunstige.

Befolkningsvekst

Befolkningsøkningen i 2000 – 2020 skyldes i sin helhet netto innflytting (innlands flytting og innvandring fra utlandet).

Rakkestad kommune hadde et fødselsunderskudd – 53 personer – i det samme tidsrommet.

Halvparten av folketallsstigningen refererer seg til innvandring. Det omfatter i første rekke arbeidsinnvandring fra EØS – området og bosetting av flyktninger. For tiden er asyltilstrømmingen til landet lav, færre flyktninger bosettes og netto arbeidsinnvandring er på et annet nivå enn for noen få år siden.

Disse endringene gir en flatere befolkningsutvikling for Rakkestad kommune og Norge framover.

Folketallet falt endog i 2020 fra 8 255 til 8 222 og fra 8 222 til 8 201 i første kvartal 2021. Det hentet seg inn i det neste kvartalet. Folketallet er på nytt 8 255 pr. 31.7.2021.

Over tid er hovedbildet nå uansett stagnasjon og nullvekst i den aktuelle størrelse.

En følge av denne situasjonen, er at kommunens finansielle grunnlag svekkes vesentlig over tid. Det dreier seg alene om 2,5 – 3,0 millioner kroner på bare et drøyt år.

Rådmannen ser på det vedvarende fødselsunderskuddet som en bærekraftsutfordring for Rakkestadsamfunnet og som i kombinasjon med lavere netto innflytting kan resultere i at stagnasjon og nedgang i folketallet biter seg fast.

Statistisk Sentralbyrå beregner at Rakkestad kommune vil ha 8 593 innbyggere i 2030 og 8 789 innbyggere i 2040. Det gir en vekst på henholdsvis 4,10 og 6,47 prosent. En slik utvikling er svak.

De bærekraftsutfordringer som er til stede, ligger med andre ord an til å bli forsterket fram mot 2040.

Prognosene for folketallsvekst for Rakkestad kommune 2020 – 2040 er som følger:

År	Normal alternativ	Ikke innvandring	Høy innvandring	Vekst
2020	8 255	8 255	8 255	
2025	8 440	8 295	8 492	2,24
2030	8 593	8 301	8 695	4,09
2035	8 724	8 274	8 899	5,68
2040	8 769	8 189	9 043	6,23

Innbyggere og prosentvis utvikling (SSB 2020 – 2040).

Etter normalalternativet oppnår Rakkestad kommune en befolkningsvekst på ca. 0,30 prosent pr. år i de neste 20 årene.

Fordi utgangspunktet er svakere enn forutsetningene (8 201 innbyggere pr. første kvartal 2021), er prognosene som skissert sannsynligvis noe for gode.

Befolkningssammensetning

Rakkestad kommune hadde denne befolkningssammensetningen i de siste fire årene (2017 – 2020):

Alder	Menn				Kvinner			
År	2020	2019	2018	2017	2020	2019	2018	2017
100 år og over,	0	0	0	0	1	0	0	2
90 - 99 år,	28	31	31	25	51	49	50	49
80 - 89 år,	123	127	133	134	191	196	193	194
70 - 79 år,	403	371	337	321	409	386	372	356
60 - 69 år,	528	551	550	537	532	523	532	512
50 - 59 år,	598	572	581	567	553	556	552	569
40 - 49 år,	584	596	597	613	508	519	527	520
30 - 39 år,	479	494	489	492	475	466	457	461
20 - 29 år,	474	461	455	451	447	446	444	460
10 - 19 år,	512	533	534	524	465	490	503	491
0 - 9 år,	439	449	443	470	422	439	449	454
Sum,	4 168	4 185	4 150	4 134	4 054	4 070	4 079	4 068

Innbyggere.

Andelen innbyggere i de forskjellige alderskategorier og samlet folketall på de samme tidspunkter er:

Alder	Andeler				Innbyggere			
År	2020	2019	2018	2017	2020	2019	2018	2017
100 år og over,	0,01	0,00	0,00	0,02	1	0	0	2
90 - 99 år,	0,96	0,97	0,98	0,90	79	80	81	74
80 - 89 år,	3,82	3,91	3,96	4,00	314	323	326	328
70 - 79 år,	9,88	9,17	8,62	8,25	812	757	709	677
60 - 69 år,	12,90	13,01	13,15	12,79	1 060	1 074	1 082	1 049
50 - 59 år,	14,00	13,66	13,77	13,85	1 151	1 128	1 133	1 136
40 - 49 år,	13,28	13,51	13,66	13,81	1 092	1 115	1 124	1 133
30 - 39 år,	11,60	11,63	11,50	11,62	954	960	946	953
20 - 29 år,	11,20	10,99	10,93	11,11	921	907	899	911
10 - 19 år,	11,88	12,39	12,60	12,38	977	1 023	1 037	1 015
0 - 9 år,	10,47	10,76	10,84	11,27	861	888	892	924
Sum,	100,00	100,00	100,01	100,00	8 222	8 255	8 229	8 202

Prosent av samlet innbyggertall – Antall innbyggere.

Tabellen nedenfor dokumenterer det bildet som er beskrevet ovenfor:

Aldersgrupper	2020		2010		2000	
	Rakkestad	Norge	Rakkestad	Norge	Rakkestad	Norge
0 - 5 år	6,14	6,54	6,57	7,48	6,77	8,12
6 -12 år	7,89	8,40	9,27	8,76	8,88	9,46
13 - 15 år	3,88	3,56	3,87	3,95	3,93	3,58
16 - 19 år	5,25	4,75	5,16	5,32	5,60	4,76
20 - 44 år	29,01	33,32	30,58	34,09	33,08	35,90
45 - 66 år	29,95	28,03	30,13	27,53	25,38	24,38
67 - 79 år	13,00	11,11	9,25	8,34	11,55	9,55
80 - 89 år	3,91	3,45	4,38	3,80	4,23	3,69
90 år og over	0,98	0,84	0,77	0,73	0,59	0,56
Sum,	100,01	100,00	99,98	100,00	100,01	100,00
Innbyggere,	8 255	5 371 580	7 601	4 858 199	7 161	4 475 498

Aldersgrupper som andel av det samlede antall innbyggere – Innbyggere i Rakkestad kommune og Norge.

Rakkestad kommunes befolknings sammensetning avviker en del fra det som gjelder for landet.

Aldersgruppene 45 – 66 år, 67 – 79 år, 80 – 89 år og 90 år og over er relativt sett høyere.

Samtidig er alderskategoriene 0 – 5 år, 6 – 12 år, 13 – 15 år, 16 – 19 år og 20 – 44 år gjennomgående lavere enn for Norge.

Dette bildet må gjenspeile seg i de prioriteringer som kommunestyret gjør i kommuneplanen, budsjett- og økonomiplanene og andre mindre og større planer og saker.

Befolkningsprofil

Tettsteder

Tabellen viser andelen av den samlede befolkningen som bor i tettsteder (Rakkestad og Degernes):

År	Rakkestad	Andel av den samlede befolkning
2020	5 119	62,26

Innbyggere – Prosent av den samlede befolkningen.

I Rakkestad kommune bor 62,26 prosent av befolkningen i tettsteder (i hovedsak Rakkestad og i noen utstrekning Degernes).

Det er lavt sammenlignet med landet.

Bosettingsmønsteret henger nært sammen med næringsstrukturen (landbruk) i kommunen.

Som en følge av dette faktum, har Rakkestad kommune en annen og i mange tilfelle mer kostbar teknisk og annen samfunnsmessig infrastruktur enn kommuner flest.

Boliger

Til sammen 3 091 registrerte boenheter fordeler seg som følger på eneboliger og leiligheter:

År	2020
Eneboliger, Leiligheter,	2 868 223
Sum, Antall.	3 091

Innbyggerne bor i hovedsak i eneboliger. Bare 7,21 prosent av boligmassen er leiligheter – mot altså 92,79 prosent eneboliger.

Bosettingsmønster og næringsstruktur er den overveiende årsaken til dette bildet.

Oversikten illustrerer andel selveiere, aksje-/andelseiere og leietakere av boenheter:

År	2020
Selveier, Aksje-/andelseier, Leier,	77,00 6,00 17,00
Sum, Prosent.	100,00

Selveierandelen er større og aksje-/andels- og leiekategoriene mindre i Rakkestad kommune enn for Norge.

Dette henger også nært sammen med bosettingsmønster og næringsstruktur – der spredt bosetting og landbruksvirksomhet er et framtrædende bilde.

Tabellen viser antall beboere pr. husholdning i kommunen:

År	2020
----	------

Beboere pr. husholdning,	2,16
--------------------------	------

Antall beboere pr. husholdning.

Personer pr. husholdning er omtrent som for Norge.

Boforhold – uttrykt ved kvadratmeter og rom til disposisjon – går fram av følgende variabel:

År	2020
----	------

Rakkestad	Norge
-----------	-------

Bor trangt,	6,8	10,2
-------------	-----	------

Prosent (personer).

I Rakkestad kommune bor 6,8 prosent av befolkningen trangt – mot 10,2 prosent på landsbasis.

Oversikten illustrerer andel personer som bor på landbrukseiendom:

År	2020
----	------

Bor på landbrukseiendom,	19,6
-----------------------------	------

Prosent.

På grunn av bosettingsmønster og næringsstruktur, bor en høyere andel av befolkningen i Rakkestad kommune enn i Norge under ett på landbrukseiendommer.

Tabellen viser antall registrerte hytter i kommunen i 2020:

År	2020
----	------

Antall hytter,	260
----------------	-----

Antall.

Rakkestad kommune har 260 registrerte hytteeiendommer i 2020.

Levealder

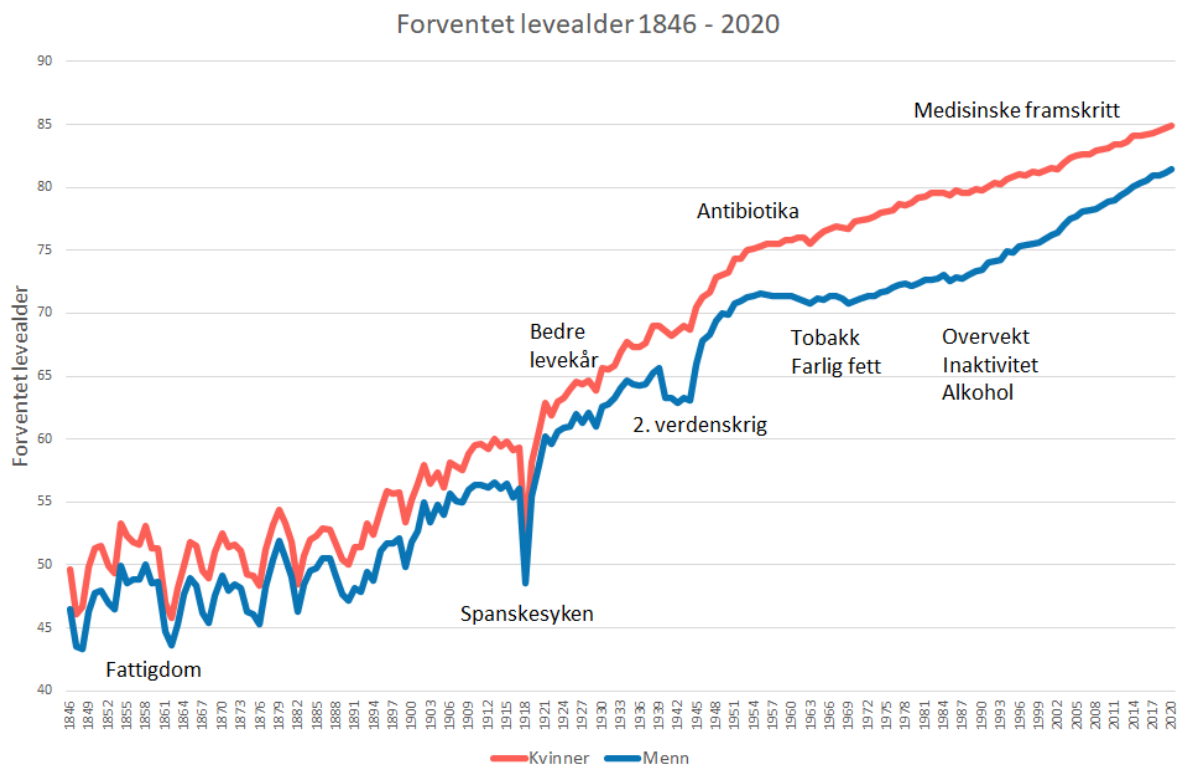
Forventet levealder – kvinner og menn – ved fødsel er pr. 31.12.2020:

År	Rakkestad	Norge
----	-----------	-------

Kvinner,	84,5	84,9
Menn,	81,3	81,5

Leveår.

I tidsrommet 1846 – 2020 har menneskets levealder utviklet seg som følger:

Levealderen i Rakkestad kommune er nå omtrent som for Norge.

Den har utviklet seg i riktig retning – noe som kan være et uttrykk forbedret folkehelse og levekår og at en forsterket kommunal innsats på forebyggende og helsefremmende aktivt mot forskjellige målgrupper gir resultater.

Grafene illustrerer utviklingen i levealder for kvinner og menn fra 1845 (ca. 50 år og ca. 46 år) og til 2020 (84,9 år og 81,5 år).

Spesielt etter andre verdenskrig er økningen i kvinners og spesielt menns levealder stor.

Fruktbarhet

Fruktbarhetstallet for Rakkestad kommune og Norge er (2020):

År	Rakkestad	Norge
----	-----------	-------

Fruktbarhetsantall, Antall barn pr. kvinne.	1,53	1,70
--	------	------

Fruktbarheten i Rakkestad kommune (1,53) er lavere enn for Norge (1,70).

Fødsler, døde, innflytting og utflytting

Tabellen illustrerer utviklingen når det gjelder fødsler, døde, fødselsoverskudd, tilflytting, innvandring og netto innflytting til kommunen i perioden 2000 - 2020:

År	Fødte	Døde	Fødselsoverskudd	Innflytting	Utflytting	Netto innflytting
2020	62	85	-23	410	424	-14
2015	77	80	-3	510	443	67
2010	90	67	23	396	327	69
2005	82	78	4	421	335	86
2000	84	89	-5	388	298	90

Innbyggere.

Tendensen er fallende fødselstall og økende fødselsunderskudd og lavere netto innflytting til Rakkestad kommune.

I sum forklarer det at folketallsutviklingen har stagnert siden 2017 – 2018.

Enslige, separerte og skilte

Oversikten viser andel separerte og skilte i Rakkestad kommune og Norge 16 – 66 år i 2020:

År	Rakkestad	Norge
Separerte og skilte 16 - 66 år,	11,8	10,4

Prosent av befolkningen i aldersintervallet.

Det er en høyere andel separerte og skilte i Rakkestad kommune (11,8 prosent) enn for Norge under ett (10,4 prosent).

Tabellen angir andel enslige over 80 år i Rakkestad kommune og Norge i 2020:

År	Rakkestad	Norge
Enslige over 80 år,	64,2	61,2

Prosent av befolkningen i aldersintervallet.

Rakkestad kommune har høyere andel enslige over 80 år (64,2 prosent) sammenlignet med Norge (61,2 prosent).

Det kan være en viss sammenheng mellom dette faktum og folkehelse og levekår og næringsstruktur i kommunen.

Uførhet

Oversikten illustrerer andel uføretrygdete i Rakkestad kommune og Norge i 2020:

År	Rakkestad	Norge
Andel uføretrygdete 16 - 66 år,	16,1	10,2

Prosent av befolkningen i aldersintervallet.

Rakkestad kommune har høyere uførhet i befolkningen (16,1 prosent) enn Norge (10,2 prosent).

Det henger sannsynligvis nært sammen med folkehelse og levekår og næringsstruktur.

Arbeidsledighet

Tabellen angir andel registrerte arbeidsledige i Rakkestad kommune og Norge i 2020:

År	Rakkestad	Norge
----	-----------	-------

Andel registrerte arbeidsledige 15 - 74 år,	2,9	2,7
---	-----	-----

Andel registrerte arbeidsledige 15 – 74 år av befolkning i aldersintervallet.

Arbeidsledigheten i kommunen er omtrent på landsgjennomsnittet.

Innvandringsbakgrunn

Oversikten illustrerer andel innvandrere i befolkningen i Rakkestad kommune og Norge i 2020:

År	Rakkestad	Norge
----	-----------	-------

Andel innvandrere i befolkningen,	15,4	18,5
-----------------------------------	------	------

Andel innvandrere i befolkningen.

Personer med innvandrerbakgrunn – utvalgte land – er:

Land	Antall
------	--------

Polen,	212
Litauen,	171
Irak,	80
Somalia,	52
Sverige,	51
Tyskland,	37
Filippinene,	30
Eritrea,	16
Pakistan,	5
Vietnam,	4

Sum,	658
------	-----

Antall.

Rakkestad kommune har en lavere andel innvandrere i befolkningen (15,4 prosent) sammenlignet med Norge (18,5 prosent).

Det er Polen, Litauen, Irak, Somalia og Sverige som representerer de største innslagene på det aktuelle området.

Utdanningsnivå

Tabellen angir utdanningsnivå i befolkningen i Rakkestad kommune og Norge i 2018 og 2020:

Utdanning	Rakkestad			Norge	
År	Antall	2020	2018	2020	2018
Grunnskole,	2 247	33,82	36,39	24,80	26,20
Videregående skole,	3 014	45,37	45,03	36,90	40,30
Høgskole/Universitet,	1 330	20,02	18,58	38,30	33,40
Uoppgitt - Ikke fullført utdanning,	52	0,78			
Sum,	6 643	99,99	100,00	100,00	99,90

Prosent av befolkningen i aktuelle aldersintervaller.

Rakkestad kommune har lavere utdanningsnivå i befolkningen (33,82 prosent – 45,37 prosent – 20,02 prosent) enn Norge (24,80 prosent – 36,90 prosent – 38,30 prosent).

Næringsstruktur spiller en stor rolle i det bildet som blir tegnet.

Næringsliv og arbeidsmarked

Oversikten illustrerer antall sysselsatte i privat, kommunal, fylkeskommunal og statlig virksomhet som er bosatt i Rakkestad kommune:

Sektorer	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Privat virksomhet,	2 576	2 591	2 600	2 617	2 598	2 575
Kommunal virksomhet,	730	728	740	751	775	783
Fylkeskommunal virksomhet,	48	46	51	55	55	59
Statlig virksomhet,	176	182	183	175	196	180
Sum,	3 530	3 547	3 574	3 598	3 624	3 597

Antall.

Tabellen angir antall sysselsatte i forskjellige kategorier virksomhet i Rakkestad kommune:

Sektorer	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Jordbruk, skogbruk og fiske,	201	191	205	207	210	202
Sekundærnæringer,	1 018	981	971	956	934	939
Varehandel og andre forretningsmessige tjenester,	1 026	1 061	1 060	1 083	1 096	1 110
Offentlig administrasjon m.m.,	153	174	158	161	167	165
Undervisning,	261	251	248	245	232	232
Helse- og sosialtjenester,	727	726	701	702	704	684
Personlig tjenesteyting,	188	203	205	207	175	162
Uoppgitt,	26	30	33	30	36	35
Sum,	3 600	3 617	3 581	3 591	3 554	3 529

Antall.

Rakkestad kommune har sammenlignet med andre kommuner, en stor andel av sine innbyggere sysselsatt i privat næringsvirksomhet.

Det henger nært sammen med næringsstrukturen – der landbruk og industri har en stor plass.

Antallet arbeidstakere i kommunal, fylkeskommunal og statlig sektor er lavt i nasjonal målestokk.

Oversikten illustrerer antall arbeidstakere som pendler til arbeidsplass i annen kommune og antall arbeidstakere bosatt i andre kommuner som pendler til arbeidsplass i Rakkestad kommune:

År	Sysselsatte – Bor i kommunen	Pendlere - Ut av kommunen	Pendlere - Inn til Kommunen	Pendlings-balanse
2020	3 530	1 827	1 121	-706
2015	3 206	1 769	904	-865
2010	3 399	1 502	1 071	-431
2005	3 100	1 346	815	-531

Antall.

En økende andel av arbeidskraftressursen pendler til arbeidsplass i annen kommune. Netto utpendling var på 531 i 2005 og 431 i 2010. I 2020 har størrelsen vokst til 706. Det er en økning på 32,96 prosent (2020 versus 2005).

Tabellen angir antall bedrifter fordelt på næringsområder i Rakkestad kommune i tidsrommet 2010 – 2019:

Formål	Bedrifter etter næringsområde									
År	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Jordbruk, skogbruk og fiske,	391	391	386	381	379	371	361	359	369	375
Bergverk og utvinning,	7	6	6	6	6	6	6	7	7	7
Industri,	73	72	63	66	58	64	71	72	76	77
Elektrisitet, vann og renovasjon	8	8	8	9	7	7	8	5	4	3
Bygg- og anleggsvirksomhet,	170	168	170	173	166	160	157	147	133	131
Varehandel m.m.,	115	117	116	113	110	108	110	98	102	103
Transport og lagring,	51	56	54	58	58	58	57	55	57	59
Overnatting og servering,	11	12	12	11	12	12	12	14	14	15
Informasjon og kommunikasjon,	14	17	16	14	13	14	16	16	15	16
Finansiering og forsikring,	6	4	5	4	3	3	3	3	3	3
Teknisk tjenesteyting m.m.,	210	210	207	188	188	180	175	172	156	145
Forretningsmessig tjenesteyting,	42	41	39	45	37	37	33	32	28	26
Offentlig administrasjon m.m.,	12	13	14	14	14	14	14	14	13	13
Undervisning,	21	26	23	20	20	13	13	10	11	13
Helse- og sosialtjenester,	76	79	75	72	70	67	61	56	48	47
Personlig tjenesteyting,	51	52	50	50	58	56	54	52	51	45
Uoppgitt næring,	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0
Sum,	1 258	1 273	1 244	1 224	1 199	1 171	1 152	1 112	1 087	1 078

Antall.

Rakkestad kommune har en høy andel bedrifter i landbruk og industrilignende næringsgreiner.

Kategoriene tjenesteytende- og kunnskapskrevende virksomhet ligger relativt sett lavere.

Rakkestad kommune har også få bedrifter relatert til offentlig administrasjon, undervisning og helse- og sosialtjenester.

Det bildet som trekkes opp, henger nært sammen med befolknings- og næringsstrukturen i kommunen.

Kommunal statistikk

Årsverk

Tabellen viser årsverk i Rakkestad kommune fordelt på formål og totalt i 2019 og 2020:

Indikatorer	2020			2019		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmann og staber,	27,3	17,2	44,5	30,3	20,4	50,7
Oppvekst og kultur,	150,7	39,5	190,2	158,2	40,6	198,8
Helse og omsorg,	227,3	21,3	248,6	218,8	21,2	240,0
Teknikk, miljø og landbruk,	24,2	27,9	52,1	21,9	28,7	50,6
Sum,	429,5	105,9	535,4	429,2	110,9	540,1
Andeler,	80,0	20,0	100,0	79,0	21,0	100,0

Årsverk og prosent.

Av det totale antall årsverk – 535,4 – er 429,5 (80 prosent) kvinner og 105,9 menn (20 prosent).

I 2020 ble 4,7 færre årsverk sammenlignet med 2019 – mot at det var en vekst i antallet årsverk på 18,3 fra 2018 – 2019.

Rådmann og staber gikk ned fra 50,7 til 44,5 årsverk og Oppvekst og kultur fra 198,8 til 190,2 årsverk. Helse og omsorg økte fra 240,0 til 248,6 årsverk og Teknikk, miljø og landbruk fra 50,6 til 52,1 årsverk.

Endringene er i nevneverdig grad ikke et resultat av strukturelle eller faktiske tiltak, men i hovedsak en konsekvens av naturlige svingninger og varige korreksjoner i etterspørselen etter tjenester.

I 2015 – 2019 var kommuneøkonomien bærekraftig og forholdsvis stabil og solid. Situasjonen er nå en annen. En betydelig økonomisk ubalanse har opparbeidet seg i de siste par årene. Større tiltak må settes i verk og effekter oppnås allerede i 2022. I det perspektivet er endringer og omstillinger et hovedtema i alle deler av budsjettet og økonomiplanen.

Ansatte

Tabellen viser ansatte i Rakkestad kommune fordelt på formål og totalt i 2019 og 2020:

Indikatorer	2020			2019		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmann og staber,	31	35	66	32	39	71
Oppvekst og kultur,	183	49	232	190	51	241
Helse og omsorg,	327	36	363	310	33	343
Teknikk, miljø og landbruk,	27	29	56	25	30	55
Sum,	568	149	717	557	153	710
Andeler,	79	21	100	78	22	100

Ansatte og prosent.

Det var 717 ansatte i kommunen pr. 31.12.2020 – mot 710 pr. 31.12. i året før.

I 2020 ble det 7 flere ansatte sammenlignet med 2019. Veksten i antallet medarbeidere var på 10 fra 2018 – 2019.

Rådmann og staber gikk ned fra 71 til 66 ansatte og Oppvekst og kultur fra 241 til 232 ansatte, mens Helse og omsorg økte fra 343 til 363 ansatte og Teknikk, miljø og landbruk fra 55 til 56 ansatte.

Endringene er i nevneverdig utstrekning ikke et resultat av strukturelle eller faktiske tiltak, men i hovedsak en konsekvens av naturlige svingninger og varige korreksjoner i etterspørselen etter kommunale tjenester.

I 2015 – 2019 var kommuneøkonomien bærekraftig og forholdsvis stabil og solid. Situasjonen er nå en annen. En betydelig økonomisk ubalanse har opparbeidet seg i de siste par årene. Større tiltak må settes i verk og effekter oppnås allerede i 2022. I det perspektivet er endringer og omstillinger et hovedtema i alle deler av budsjettet og økonomiplanen.

Lønn

Tabellen viser lønn gjennomsnittlig og fordelt på formål i kommunen i 2019 og 2020:

Indikatorer	2020			2019		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmann og staber,	551 026	657 301	604 163	551 345	642 252	596 799
Oppvekst og kultur,	516 103	550 860	533 482	510 577	545 850	528 214
Helse og omsorg,	468 996	474 992	471 994	465 462	464 591	465 026
Teknikk, miljø og landbruk,	467 472	490 584	479 028	446 897	471 397	459 147
Lønn pr. årsverk, Kroner.	490 653	537 013	513 883	488 168	532 629	510 398

Gjennomsnittlig lønn pr. årsverk vokste med kr. 3 485 – fra kr. 510 398 til kr. 513 883 – fra 2019 – 2020. Det utgjør 0,7 prosent.

Covid 19 pandemien som rammet landet 12. mars 2020, er årsaken til at utviklingen ikke ble sterkere.

Ledere

Tabellen viser ledere i Rakkestad kommune fordelt på formål og totalt i 2019 og 2020:

Indikatorer	2020			2019		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmann m.m.,	0	100	100	0	100	100
Stabs- og seksjonsledere,	55	45	100	55	45	100
Enhetsledere,	64	36	100	63	37	100
Andel leder - totale årsverk, Prosent.	6	17	8	6	17	8

Kvinner utgjør fire femtedeler av det samlede antallet ansatte i kommunen.

En høyere andel menn (17 prosent) enn kvinner (6 prosent) er ledere i kommunen. Tallet har ligget stabilt over mange år.

Tabellen viser lønn på ledernivåer:

Indikatorer	2020			2019		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmann m.m.,	0	1 059 868	1 059 868	0	1 052 500	1 052 500
Stabs- og seksjonsledere,	761 056	769 436	764 865	750 250	758 000	753 773
Enhetsledere,	618 881	635 920	624 979	613 897	643 129	624 639

Kroner.

For rådmannen er lønnsutviklingen på 0,7 prosent i 2020.

Den gjennomsnittlige stabs- og seksjonslederlønn økte med 1,47 prosent i samme periode. At veksten er høyere enn for ansatte totalt, skyldes at to tiltak for å beholde ledere på dette nivå har blitt gjennomført.

Når det gjelder enhetsledere, er det nesten ikke forandringer fra 2019 – 2020 – fordi det er gjort strukturelle grep i denne gruppen i flere seksjoner.

Stillingsstørrelser

Tabellen viser stillingsstørrelser i 2019 og 2020:

Indikatorer	2020			2019		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Andel 0 - 24,99 prosent,	9	24	12	8	22	11
Andel 25 - 49,99 prosent,	7	2	6	7	3	6
Andel 50 - 74,99 prosent,	22	11	20	20	11	18
Andel 75 - 99,99	21	7	18	24	8	20
Heltid,	41	56	44	41	56	44
Sum,	100	100	100	100	100	99

Prosent.

Av mannlige ansatte har 56 prosent full stilling i 2019 og 2020, mens 41 prosent av kvinner arbeider heltid i det samme tidsrommet.

For de øvrige stillingsintervallene, er det bare små forandringer.

Et partssammensatt utvalg – politisk nivå, rådmannen og arbeidstakersiden – ble etablert for to år siden for å utrede deltids-/heltidsproblemstillinger og deltids-/heltidskultur.

Prosesen er pågående. Den har dessverre blitt forsinket og skadelidende på grunn av spesielt Covid 19 pandemien.

Utvalget vil levere en rapport til arbeidsmiljøutvalget i februar 2022.

Sykefravær

Tabellen viser sykefravær i Rakkestad kommune fordelt på rådmann, staber og seksjoner og totalt i 2020 og 2021:

Tekst	2021			2020		
	Eget	Lege	Totalt	Eget	Lege	Totalt
Rådmann og staber,	0,3	4,5	4,8	0,5	1	1,5
Barnehage,	1,5	11,4	12,9	1,6	8,8	10,1
Skole,	1,1	6,0	7,2	0,9	4,8	5,6
Kommunikasjon og kultur,	0,2	1,4	4,4	0,3	1	1,3
NAV Rakkestad,	1,0	0,0	1,0	0,9	4,2	4,9
Rakkestad familiesenter,	1,4	3,0	4,4	1,5	5,8	7,2
Hjembaserte tjenester,	1,3	11,3	12,4	1,5	9,4	10,6
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	1,8	13,6	15,6	2	10,5	12,2
Bo- og aktivitetstjenester,	1,7	8,8	10,6	1,4	10,3	11,8
Teknikk, miljø og landbruk,	0,9	7,4	8,2	1,2	6,7	7,7
Sum,	1,3	8,0	9,3	1,3	7,2	8,2

Prosent.

For tidsrommet 2013 – 2018 varierte sykefraværet årlig mellom 7,2 og 8,0 prosent, mens det i 2020 og 2021 så langt utgjorde 8,2 og 9,3 prosent.

Tendensen er altså stigende. Det kan ha en sammenheng med Covid 19 pandemien i tidsrommet mars 2020 til september 2021.

Sykefraværet i kommunal sektor er høyere enn for samfunnet som en helhet. Det samlede fraværet for Norge var på 4,7 prosent og 5,3 prosent i andre kvartal 2020 og andre kvartal 2021. Rakkestad kommune har et sykefravær omtrent som for av gjennomsnittet for kommunene. Legemeldt fravær ble i 2020 7,2 prosent mot 7,4 prosent for kommunene totalt. De samme tallene var i 2019 7,6 prosent (kommunen) og 6,9 prosent (landsbasis).

Det må prioriteres å arbeide med tiltak for å øke nærværet på arbeidsplassene.

Sykefraværet er høyere hos rådmann og i de fleste staber og seksjoner i 2021 i forhold til tidligere år. Unntakene dreier seg om NAV Rakkestad, Rakkestad familiesenter og Bo- og aktivitetstjenester. Det underbygger Covid 19 pandemiens betydning for sykefraværet i de siste par årene. NAV Rakkestad og Rakkestad familiesenter har i større grad enn de andre seksjonene vært regulert og stengt ned i perioder fra 12.3.2020. Den direkte brukerkontakten er i det store og hele opprettholdt i organisasjonen for øvrig.

Rådmannen regner med å kunne sette i verk tiltak gjennom personalstaben for å arbeide med sykefravær og sykefraværsoppfølging fra 1.1.2022.

Det har i 2021 blitt utsatt i hovedsak på grunn av Covid 19 pandemien.

Kommunal økonomi

Regnskapsmessig resultat

Rakkestad kommune hadde i 2020 et mindre forbruk eller overskudd i driftsregnskapet på kr. 6 782 097.

Resultatene var i tidsrommet 2015 – 2019 bærekraftige og relativt robuste, men er i 2020 og spesielt 2021 markert svekket.

Rakkestad kommune har i de siste åtte årene bokført disse regnskapsresultatene:

År	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Mindre forbruk (Regnskapsmessig overskudd), 1 000 kroner.	6 782	21 491	28 976	27 463	22 894	14 223	4 593	345

Rådmannen varsler at kommunen i 2021 vil levere røde regnskapstall. Det er flere årsaker til denne situasjonen og utviklingen:

Lavere nominell vekst og endog realnedgang i rammeoverføringer og andre frie inntekter i 2018 – 2021.

Underreguleringen av disse inntektene (jf. gjennomsnittet for kommunene) er på kr. 2 000 000 – kr. 4 000 000 p.a.

Stigende kostnader – som knytter seg både til økt forebyggende- og helsefremmende innsats og større rehabiliterende- og omsorgstiltak i spesielt barnevernet og på helse- og omsorgsområdet – over tre – fire år.

Når det gjelder barnevern er merutgifter på enkeltsaker på ca. kr. 6 000 000 fra 2020 – 2021 og for helse og omsorg dreier det seg om enkelttiltak på minst kr. 10 000 000.

Etter den nye kommuneloven, må Rakkestad kommune fra 2020 betale kr. 6 000 000 – kr. 7 000 000 mer i avdrag på sin lån p.a. enn tidligere år.

Covid 19 pandemien har blitt omfattende og kostnadskrevende for kommunen i 2020 og 2021.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er overskudd/underskudd på driftsregnskapet. Det framkommer etter at samtlige drifts- og finansielle kostnader er dekket inn. Netto driftsresultat er driftsmarginen mot økende utgifter og/eller sviktende inntekter for en kortere periode (0 – 1 år). Det er den mest relevante indikator for å beskrive bærekraft og robusthet i kommuneøkonomien. Rakkestad kommune har disse netto driftsresultater i 2013 – 2020:

År	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat, 1 000 kroner.	5 177	19 240	24 491	20 625	24 326	10 323	5 061	3 065

Netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter utgjør:

År	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat, Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter.	0,70	2,87	3,53	3,10	3,70	1,71	0,85	0,53

Teknisk beregningsgrunnlag for kommunal og fylkeskommunal økonomi tilrår at nivået på netto driftsresultat over tid bør være over 1,75 prosent av brutto driftsinntekter for å oppfylle kravene til en bærekraftig, sunn og solid kommuneøkonomi. I 2015 – 2019 hadde Rakkestad kommune overskudd i driftsregnskapet i en tilfredsstillende størrelsesorden (1,72 – 3,53 prosent) – etter at balansen for 2012 – 2014 var langt svakere. Utviklingen snudde på nytt for et – to år siden. Netto driftsresultat var så vidt på plussiden i 2020 (0,70 prosent). Rakkestad kommune kommer til å bokføre et driftsmessig underskudd for 2021.

Når det gjelder hovedgrunnene til denne utviklingen, er de som følger:

Lavere nominell vekst og endog realnedgang i rammeoverføringer og andre frie inntekter i 2018 – 2021.

Underreguleringen av disse inntektene (jf. gjennomsnittet for kommunene) er på kr. 2 000 000 – kr. 4 000 000 p.a.

Stigende kostnader – som knytter seg både til økt forebyggende- og helsefremmende innsats og større rehabiliterende og omsorgstiltak i spesielt barnevernet og på helse- og omsorgsområdet – over tre – fire år.

Når det gjelder barnevern er merutgifter på enkeltsaker på ca. kr. 6 000 000 fra 2020 – 2021 og for helse og omsorg dreier det seg om enkelttiltak på minst kr. 10 000 000.

Etter den nye kommuneloven, må Rakkestad kommune fra 2020 betale kr. 6 000 000 – kr. 7 000 000 mer i avdrag på sin lån p.a. enn tidligere år.

Covid 19 pandemien har blitt omfattende og kostnadskrevende for kommunen i 2020 og 2021.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er kommunens driftsreserver og buffer mot økende utgifter og sviktende inntekter for en periode på 1 – 3 år. Det må stå i et visst forhold til brutto driftsinntekter slik at det gir bærekraft, forutsigbarhet og stabilitet i økonomien. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi mener at fondet bør utgjøre minimum 10 prosent av de samlede driftsinntekter til enhver tid.

Rakkestad kommunes disposisjonsfond var på kr. 118 397 326 pr. 31.12.2020. Det er 16,10 prosent av brutto driftsinntekter.

Etter de nye regler for budsjett- og regnskapsføring, avsettes mindre forbruk eller overskudd i driftsregnskapet automatisk til disposisjonsfondet.

Disposisjonsfondet har utviklet seg som følger i 2013 – 2020:

År	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Disposisjonsfondet, 1 000 kroner.	118 397	111 615	95 383	71 622	44 159	23 457	11 180	16 020

Som andel av brutto driftsinntekter utgjør disposisjonsfondet i 2013 – 2020:

År	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Disposisjonsfondet, Disposisjonsfondet i prosent av brutto driftsinntekter.	16,10	15,60	12,60	10,60	6,70	3,80	2,70	3,30

Rådmannen påpeker viktigheten av at disposisjonsfondet framover anvendes i samsvar med sitt formål.

Midlene er kommunens driftsreserver og buffer mot økende utgifter og sviktende inntekter for en periode på 1 – 3 år.

De bidrar til å etablere en helt nødvendig bærekraft, forutsigbarhet og stabilitet i kommunens økonomi og virksomhet.

Rakkestad kommune disponerer i 2021 en større del av disposisjonsfondet til finansiering av regulært merforbruk, engangs- og prosjektkostnader og Covid 19 tiltak.

Rådmannen vurderer at Rakkestad kommune i 2022 og 2023 må reetablere økonomisk balanse fullt ut.

Utgifter fordelt på formål

Rakkestad kommune anvendte 510,094 millioner kroner på sine tilbud og tjenester i 2020. Det fordeler på formål som følger:

Tekst	2020				2019	
Tekst	Regnskap	Budsjett II	Budsjett I	Andeler regnskap	Regnskap	Andeler regnskap
Fellesutgifter og -inntekter,	-5 999	-3 822	-13 662	-1,18	-15 240	-3,15
Rådmannen,	27 803	48 559	23 745	5,45	23 087	4,78
Staber,	21 262	22 528	22 987	4,17	22 900	4,74
Barnehage,	55 076	55 640	57 926	10,80	52 981	10,97
Skole,	99 200	101 775	103 814	19,45	97 984	20,28
Kommunikasjon og kultur,	21 008	21 349	20 874	4,12	19 471	4,03
NAV Rakkestad,	16 819	17 692	19 795	3,30	19 660	4,07
Rakkestad familiesenter,	46 720	47 993	51 422	9,16	48 474	10,03
Hjembaserte tjenester,	59 504	60 137	62 656	11,67	58 459	12,10
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	59 989	61 084	55 562	11,76	55 733	11,53
Bo- og aktivitetstjenester,	67 411	67 890	68 022	13,22	65 506	13,56
Teknikk, miljø og landbruk,	32 461	28 918	26 896	6,36	25 017	5,18
Næringstiltak,	1 854	2 731	2 731	0,36	2 715	0,56
Kirker og trossamfunn,	6 986	6 981	6 981	1,37	6 442	1,33
Sum,	510 094	539 455	509 749	100,01	483 189	100,01

1 000 kroner og prosent.

Rådmann og staber er – ca. 4,75 prosent av rammen – omtrent på det samme nivå i 2020 som i 2019.

Utgiftene til styring, ledelse og administrasjon utgjør sammenlignet med andre kommuner en lav andel av totalbudsjettet.

Skole og Barnehage er på 30,25 prosent av ressursene mot 31,25 prosent året før.

Et fallende barne- og elevtall vil måtte resultere i at færre ressurser framover fordeles direkte til disse formål.

Budsjettet og økonomiplanen innebærer denne gang av flere årsaker en betydelig omfordeling av bevilgninger mellom formål, levering av tjenester i egen regi og som kjøp av leverandører i markedet.

Kommunikasjon og kultur hadde ca. 4 prosent av den totale ramme både i 2019 og 2020.

Når det gjelder NAV Rakkestad, er seksjonens andel av de samlede midler fallende. Den var på 3,30 prosent i 2020 mot 4,07 prosent året før.

Hoveddelen av midlene til kjerneoppgaver – 45,81 prosent i 2020 og 47,22 prosent i 2019 – går til helse- og omsorgstjenester. Fordelingen på seksjoner er som følger:

År	2020	2019
Rakkestad familiesenter,	9,16	10,03
Hjembaserte tjenester,	11,67	12,10
Skautun rehabiliterings- og omsorgstjenester,	11,76	11,53
Bo- og aktivitetstjenester,	13,22	13,56

Prosent av utgifter til kjerneformål.

Rakkestad kommune bruker atskillig mer på helse og omsorg enn andre kommuner. Det henger nært sammen med tilbudene til de funksjons- og utviklingshemmede og andre mennesker med særskilt stort behov for tjenester. Det er en rekke årsaker til denne situasjonen. Rakkestad kommune var i sin tid vertskommune for en institusjon for psykisk utviklingshemmede, fosterhjem genererer over tid av ulike årsaker en høy etterspørsel etter kommunale tjenester og demografiske trekk i befolkningen har sin store betydning. Det er ikke noen tvil om at disse momentene i betydelig grad driver kostnadene på området markert oppover.

Teknikk, miljø og landbruk hadde 6,36 prosent av midlene i 2020 og 5,18 prosent i 2019.

Rakkestad kommune har i 2020 og 2021 prioritert vann, avløp og veier og bruer.

Husleieinntektene falt dessuten i begge disse årene – ikke minst på grunn av Covid 19 pandemien.

Dette er viktige årsaker til netto utgiftøkningen i seksjonen.

Tabellen nedenfor illustrerer hvordan Rakkestad kommune og gjennomsnittet av landets kommuner disponerer sine ressurser i 2016 – 2020:

	Rakkestad				
	2020	2019	2018	2017	2016
Styring og administrasjon,	4,60	4,40	4,10	3,90	4,00
Barnehage,	9,50	9,90	10,80	10,90	11,00
Grunnskole,	20,00	21,30	23,50	22,60	22,90
Barnevern,	4,20	4,60	5,30	6,00	6,20
Sosiale tjenester,	4,00	4,20	5,70	5,80	5,60
Helse og omsorg,	36,00	36,20	37,30	36,20	36,90
Kultur,	2,60	2,70	2,80	2,80	2,90
Kirke,	1,00	0,90	1,40	1,30	1,40
Annet,	18,10	15,80	9,10	10,50	9,10
Sum,	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Prosent.

	Norge				
	2020	2019	2018	2017	2016
Styring og administrasjon,	5,90	5,90	5,40	5,30	5,30
Barnehage,	11,20	11,40	13,50	13,50	13,80
Grunnskole,	18,40	19,20	23,10	23,20	23,70
Barnevern,	3,00	3,10	3,80	3,90	3,60
Sosiale tjenester,	4,10	4,50	6,00	6,10	5,80
Helse og omsorg,	32,80	32,60	31,90	31,10	31,40
Kultur,	3,60	3,80	3,90	3,90	3,90
Kirke,	0,80	0,80	1,20	1,10	1,20
Annet,	20,20	18,70	11,20	11,90	11,30
Sum,	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Prosent.

Rakkestad kommune anvender en liten del av sine midler (4,60 prosent) på styring, ledelse og administrasjon sammenlignet med gjennomsnittet av landets kommuner (5,90 prosent).

Det kan indikere høy produktivitet og effektivitet i virksomheten og at ressurser i første rekke kanaliseres til tjenestetilbud og andre kjerneoppgaver. På den annen side innebærer det også en risiko for at kompetanse og kapasitet på plan, forvaltning og saksbehandling er utilstrekkelig og at den nødvendige bærekraft og robusthet totalt sett ikke er til stede. Med de ressursene som er tilgjengelige, gjøres det hele tiden prioriteringer for å balansere ut disse hensynene. Slike avveininger har blitt gjort i stabsområdet i de siste to – tre årene.

Barnehagene er fortsatt kostnadseffektive. Det går mindre med til dette formålet enn i gjennomsnittet av landets kommuner.

Rakkestad kommune fordeler temmelig nøyaktig en femtedel (20 prosent) av sine ressurser til grunnskolen. Den tilsvarende størrelsen på landsbasis er på 18,4 prosent. Rakkestad kommune har prioritert dette området høyt over mange år.

Et fallende barne- og elevtall vil måtte resultere i at kommunen framover disponerer relativt sett mindre penger til grunnskolevirksomheten.

Barnevern hadde 4,2 prosent av driftsmidlene i 2020. Det er en lavere andel enn for bare få år siden. De samme tall var på 6,2 og 6,0 prosent i 2017 og 2016. Kostnadene til barnevern er framdeles godt over landsgjennomsnittet.

Rakkestad kommune har i 2021 flere større barneverntiltak. Det øker utgiftene til formålet vesentlig også for 2022 – 2025.

Sosiale tjenester er nå på nivå med tallene for Norge (4,0 versus 4,1 prosent).

Helse og omsorg har stabilt 36,0 – 37,0 prosent av driftsmidlene. Det er langt mer enn det som er landsgjennomsnittet. Kommunene samlet anvender 31,5 – 33 prosent av ressursene til helse og omsorg. Rakkestad kommune har altså «merkostnader» til dette formålet på 18 – 22 millioner kroner p.a. Det er spesielt tilbudet til de funksjons- og utviklingshemmede og andre mennesker med særskilte behov som skaper differensene.

Annet omfatter blant annet brann- og ulykkesvern, natur og miljø, vann, avløp, renovasjon, avfall, eiendoms- og næringsforvaltning og samferdsel.

Andelen som medgår til disse områder er økende.

Brutto driftsinntekter

Rakkestad kommune hadde i 2016 inntekter pr. innbygger noe over landsgjennomsnittet.

Med nytt inntektssystem i 2017 og ny kommunestruktur i 2014 – 2020, har det forandret seg markert på bare tre – fire år.

Bildet er nå:

Tekst	2020		2019		2018		2017		2016	
	Inntekter	Vekst	Inntekter	Vekst	Inntekter	Vekst	Inntekter	Vekst	Inntekter	Vekst
Rakkestad,	89 641	3,16	86 892	2,74	84 574	2,73	82 321	1,75	80 907	6,13
Norge,	90 000	1,36	88 792	2,71	86 447	2,77	84 114	4,30	80 644	6,00

Kroner og prosent av brutto driftsinntekter.

Covid 19 pandemien og statlige kompensasjoner til kommunene for økte utgifter og tapte inntekter etablerer en helt spesiell situasjon for 2020. Av den grunn holder rådmannen dette året utenfor denne analysen. Rakkestad kommune oppnådde for øvrig relativt gode ekstra inntekter i den aktuelle forbindelse.

I 2019 var Rakkestad kommunes brutto driftsinntekter kr. 1 900 pr. innbygger – samlet ca. kr. 15 650 000 – lavere enn landsgjennomsnittet. Det hadde skjedd en dramatisk endring på bare tre år. I 2016 var Rakkestad kommunes brutto driftsinntekter kr. 263 pr. innbygger – samlet ca. kr. 2 150 000 – høyere enn landsgjennomsnittet.

Det medfører «et tapt terreng» inntektsmessig på nærmere kr. 18 000 000 p.a. på en kort periode.

Rådmannen påpeker at en stor omfordeling av midler mellom kommunene pågår. Den omfatter 2 – 2,5 prosent av brutto driftsinntekter på tre år. Rådmannen frykter at den vil fortsette i 2022 – 2024.

Det er flere årsaker til denne utviklingen:

Nytt kommunalt inntektssystem 2017 og kommunereformen 2014 – 2020 rammer på forskjellige måter kommunens inntektsgrunnlag.

Eiendomsskattefundamentet har blitt svekket. Beregningsgrunnlaget er nå maksimalt 70 prosent av eiendommenes markedsverdi. Høyeste skattesats er 4 promille.

Refusjoner for ressurskrevende tjenester/brukere og andre ordninger strammes til år for år.

Disse endringene slår for Rakkestad kommune hardere ut enn for de fleste andre kommuner.

I øyeblikket utredes det kommunale inntektssystemet på nytt. En omlegging er varslet fra 2023. Det kan resultere i at det såkalte «PU – kriteriet» enten fjernes eller tones i en revidert modell. I så fall er effektene for Rakkestad kommune svært store.

Frie inntekter

De frie inntekter (skatter, inntektsutjevnerende tilskudd og rammeoverføringer) er kommunens viktigste ressurser.

I 2020 utgjorde de 69,82 prosent av det samlede budsjettet. Den tilsvarende størrelse var 68,85 prosent i 2019.

Kommunene kan i prinsippet selv prioritere hvordan de vil anvende disse midlene. Virkeligheten er gjennomgående annerledes.

Staten målsetter og regulerer i økende grad anvendelsen av inntektene. Det resulterer i at handlingsrommet til å utvikle og bygge ut tilbud og tjenester på lokale premisser begrenses sterkt.

Enda har Rakkestad kommune – på grunn av sin demografi og levekår – forholdsvis høye frie inntekter pr. innbygger. Som påpekt er det i stor endring. Med nytt inntektssystem i 2017 og kommunereformen i 2014 – 2020 vokser de aktuelle inntekter nå regulært svakere enn i gjennomsnittet av kommunene.

Tabellen viser de frie inntekter pr. innbygger og prosentvis utvikling fra det ene året til det andre i 2016 – 2020:

Tekst	2020		2019		2018		2017		2016	
	Inntekter	Vekst	Inntekter	Vekst	Inntekter	Vekst	Inntekter	Vekst	Inntekter	Vekst
Rakkestad,	62 588	4,93	59 648	3,32	57 730	2,52	56 311	2,54	54 914	5,04
Norge,	59 028	3,02	57 297	3,93	55 132	2,82	53 619	2,80	52 158	4,79

Kroner og prosent av brutto driftsinntekter.

De tendenser som beskrevet ovenfor bekreftes av statistikken.

Covid 19 pandemien og statlige kompensasjoner til kommunene for økte utgifter og tapte inntekter etablerer en helt spesiell situasjon for 2020. Av den grunn holder rådmannen dette året utenfor denne analysen. Rakkestad kommune oppnådde for øvrig relativt gode ekstra inntekter i den aktuelle forbindelse.

Eiendomsskatt

Rakkestad kommune krever inn eiendomsskatt på bolig- og fritids- og næringseiendommer.

Takstprinsipper er:

Boliger, Boliger i landbruket, Fritidseiendommer, Næringseiendommer,	Skatteetatens formuesverdi (eiendomsskattegrunnlag), Lokal takst, Lokal takst, Lokal takst,
---	--

Det finner sted en reduksjon av beregningsgrunnlaget med 30 prosent, før skatten på bolig- og fritidseiendommer regnes ut.

Rakkestad kommune har i de siste årene skrevet ut eiendomsskatt etter disse satser:

Bolig- og fritidseiendommer,	4,75	promille,
Næringseiendommer,	4,75	promille,

Nedenfor er eiendommer gjenstand for eiendomsskatt kategorisert etter type eiendom:

Type av eiendom,	Antall enheter
Boliger - formuesgrunnlag,	2 196
Boliger - landbruk,	521
Fritidsboliger,	252
Næringseiendommer,	345
Boliger - tomt,	230
Boliger - fritid,	44
Sum,	3 588

Rakkestad kommune hadde i 2017 – 2020 disse inntekter av eiendomsskatt:

Tekst	2020	2019	2018	2017
Eiendomsskatt, Kroner.	29 784 000	29 866 000	28 210 000	27 907 000

Av de samlede eiendomsskatteinntekter, kommer ca. 86 prosent av bolig- og fritidseiendommer og ca. 14 prosent fra næringseiendommer.

Eiendomsskatt utgjorde 4,05 prosent av de samlede inntekter siste år. Rakkestad kommune er i dag fullstendig avhengig av disse inntektene.

Brutto driftsutgifter

Rakkestad kommune møter på grunn av demografi og levekår en høyere etterspørsel etter og forventning om tilbud blant innbyggerne enn i en gjennomsnittskommune.

Dette er motstykket til at kommunen har relativt sett høye statlige rammeoverføringer.

Inntektssystemet definerer i dag en såkalt behovsindeks. Den uttrykker effekten som demografi- og levekårselementer har på utmåling av rammetilskudd til kommunene. De med mest utfordringer i befolkningen, oppnår de høyeste overføringene. For Rakkestad kommune har behovsindeksen i 2016 – 2021 utviklet seg som følger:

2021	1,0796
2020	1,0865
2019	1,0866
2018	1,0866
2017	1,0936
2016	1,1104

Behovsindeks.

Tilbake i 2012 – 2016 var denne størrelsen stabilt over 1,11.

En høyere behovsindeks gir i grove trekk større rammeoverføringer.

Reduksjonen i utgiftskompensasjonen i inntektssystemet som beskrevet ovenfor, medvirker til at Rakkestad kommune etter 2017 har en forholdsvis svak vekst i sine rammetilskudd.

Det er alvorlig.

Dersom den revisjonen av inntektssystemet som nå finner sted også går i kommunens disfavør, kan de vanskeligheter som allerede er med å finansiere virksomheten (jf. PU – kriteriet) ytterligere eskalere fra 2023.

Med lavere inntektsvekst og inntekter vil Rakkestad kommune gå tynge tider i møte.

En følge indirekte av denne ressursutviklingen, var at Rakkestad kommune over flere år ikke økte sine kostnader i samme takt som mange andre kommuner.

Tabellen nedenfor illustrerer dette:

Tekst	2020		2019		2018		2017		2016	
	Utgifter	Vekst	Utgifter	Vekst	Utgifter	Vekst	Utgifter	Vekst	Utgifter	Vekst
krevende										
Rakkestad,	88 181	4,48	84 403	3,26	81 738	2,72	79 575	2,75	77 448	3,86
Norge,	88 705	-0,01	88 792	4,00	86 447	3,77	84 114	5,08	80 644	4,71

Kroner og prosent av brutto driftsinntekter.

Det snudde i 2020.

Rakkestad kommune har i tidsrommet 2018 – 2021 hatt en stor drifts- og aktivitetsvekst. Den relaterer seg til først og fremst tidlig innsats, forebygging og helsefremmende tiltak, og større rehabiliterende og behandlende enkeltoppgaver og enkeltsaker i helse og omsorg. Både helsestasjon og skolehelsetjeneste, barnevern, psykisk helse og rus, hjembaserte tjenester, Skautun rehabiliterings- og omsorgstjenester og bo- og aktivitetstjenester er kraftig bygget ut i den aktuelle perioden.

I 2022 og 2023 må dette bildet endres. Rakkestad kommune er i økonomisk ubalanse og kommer til å levere rød regnskapstall for 2021.

Langsiktig gjeld

Rakkestad kommune har i mange år investert tungt i kommunal og annen samfunnsmessig infrastruktur.

Prosjektene er i stor grad lånefinansiert.

Rakkestad kommune har egentlig aldri disponert fonds eller annen egenkapital i noen størrelsesorden for kapital- og investeringsformål.

Av disse grunner har langsiktig gjeld ligget forholdsvis høyt så vel i fylkes- som landsmålestokk.

Rakkestad kommune kanaliserer hvert år en stor del av sine driftsmidler til dekning av renter og avdrag av sine forpliktelser. Handlingsrommet reduseres vesentlig. Det er færre ressurser tilbake til kjerneoppgaver (barnehage, skole, helse og omsorg og samfunnsmessig infrastruktur).

Langsiktig lånegjeld pr. innbygger utgjør:

Tekst	2020		2019		2018		2017		2016	
	Lån	Vekst	Lån	Vekst	Lån	Vekst	Lån	Vekst	Lån	Vekst
Rakkestad,	95 363	13,30	84 165	7,85	78 037	9,37	71 353	-2,77	73 386	1,77
Norge,	106 406	7,92	98 592	8,00	91 293	6,51	85 711	4,92	81 692	6,24

Kroner pr. innbygger.

For hver innbygger utgjør altså langsiktig gjeld kr. 95 363 pr. 31.12.2020.

Rakkestad kommune har i dag lavere lånegjeld pr. innbygger enn gjennomsnittet av kommuner. Det henger ikke først og fremst sammen med en forsiktig kommunal investeringsvirksomhet. Den langsiktige lånegjeld pr. innbygger er økt fra kr. 73 386 i 2016 til kr. 95 363 i 2020. Rådmannen konkluderer således med at andre kommuner i en periode har investert enda heftigere enn Rakkestad kommune.

Langsiktig gjeld og netto gjeld i forhold til brutto driftsinntekter ligger stabilt i 2016 – 2020. Renter og avdrag av disse forpliktelsene spiser en stor del av kommunens løpende inntekter og gjør at det er mindre midler tilbake til kjerne- og primær oppgavene. Det medfører et betydelig prioriteringsmessig dilemma.

Langsiktig gjeld relatert til brutto driftsinntekter:

Tekst	2020	2019	2018	2017	2016
Langsiktig gjeld					
Rakkestad,	218,20	213,00	212,40	220,30	228,10
Norge,	233,80	226,70	219,50	215,80	215,80

Prosent av brutto driftsinntekter.

Netto gjeld sammenlignet med brutto driftsinntekter:

Tekst	2020	2019	2018	2017	2016
Netto lånegjeld					
Rakkestad,	95,50	91,30	86,70	92,30	97,00
Norge,	101,60	91,10	87,50	84,50	83,10

Prosent av brutto driftsinntekter.

Rakkestad kommunes økonomiske og finansielle armslag er redusert ved de investeringer som er foretatt og de langsiktige lån som i denne sammenheng er etablert.

Rådmannen vurderer dette – tatt i betraktning den økonomiske og finansielle stillingen kommunen er i og de investeringsoppgaver den står overfor fram til 2025 – som meget utfordrende.

Finansielle inntekter

De finansielle inntekter omfatter i hovedsak:

Renter av bankinnskudd,	kr.	1 518 584
Renter av utlån,	"	1 313 647
Utbytte,	"	1 621 969
Sum,	kr.	4 454 200

Rakkestad kommune har i 2015 – 2019 bokført forholdsvis gode regnskapsresultater. I hovedsak er disse midlene satt av til disposisjonsfondet. Det utgjorde således knappe 118,5 millioner kroner pr. 31.12.2020. Rakkestad kommune bruker av ressursene i 2021 til å dekke inn ubalanser i driftsregnskapet, engangs- og prosjektkostnader og Covid 19 utgifter. Det gjør etter hvert et betydelig innhugg i disse reservene.

Likviditeten kan siden 2014 – 2015 karakteriseres som god. Alle midler er plassert i bank på ordinære og mer langsiktige vilkår.

På grunn av et lavt rentenivå, er renteinntektene i spesielt 2020 og 2021 relativt lave. Det vil de også bli i de kommende årene. Fondsreservene faller markert allerede i 2022.

Når det gjelder renter av utlån, dreier det seg i hovedsak om de startlån kommunen disponerer til videre utlån.

Rakkestad Energi AS leverte et utbytte i 2020 på kr. 1 621 969. I 2021 ble det – på grunn av salg av entreprenørvirksomheten og strømkundene – på kr. 6 208 847. Rakkestad kommune kan regne med et utbytte fra Rakkestad Energi AS på kr. 2 000 000 – kr. 2 250 000 pr. år i 2022 – 2025.

Finansielle utgifter

Rakkestad kommune har i mange år investert tungt i kommunal og annen samfunnsmessig infrastruktur.

Prosjektene er i stor grad lånefinansiert.

Rakkestad kommune har egentlig aldri disponert fonds eller annen egenkapital i noen størrelsesorden for kapital- og investeringsformål.

Av disse grunner har langsiktig gjeld ligget forholdsvis høyt så vel i fylkes- som landsmålestokk.

Netto renteesponering uttrykker hvor mye av den renteesponerte gjelden som er tilbake etter at rentekompensasjon og rentebærende likviditet er trukket fra. Den er i 2016 – 2020 for Rakkestad kommune og kommunene samlet:

Tekst	Rakkestad					Norge				
	2020	2019	2018	2017	2016	2020	2019	2018	2017	2016
Nto. Renteesponering, Prosent.	76,7	78,6	73,1	67,0	70,9	73,2	65,9	62,2	60,2	58,3

Rakkestad kommune har høy renteesponert gjeld. Den er noe i overkant av tallene for kommunene under ett.

En renteesponering på 76,7 prosent innebærer at virkningen av en prosent renteøkning er 0,767 prosent i form av at brutto driftsinntekter bindes opp.

Den tilsvarende størrelse for landet er etter hvert bare marginalt lavere.

Tabellen nedenfor illustrerer netto renter som en andel av brutto driftsinntekter:

Tekst	2020	2019	2018	2017	2016
Netto renter					
Rakkestad,	1,70	1,80	1,50	1,50	1,80
Norge,	0,50	0,60	0,60	0,80	0,90

Prosent av brutto driftsinntekter.

For Rakkestad kommune utgjør netto renter 1,70 prosent av brutto driftsinntekter. Den tilsvarende størrelsen for kommunene samlet er på 0,50 prosent. Med andre ord er en forholdsvis stor andel av kommunens driftsinntekter bundet opp i å betjene renter og avdrag av låneforpliktelser.

Dette reduserer det økonomiske handlingsrommet vesentlig. Færre ressurser er tilbake til kjerne- og primæroppgaver som barnehage, skole, helse og omsorg og samfunnsmessig infrastruktur.

I tidsrommet 2017 – 2020 har avdragsutgiftene utviklet seg som følger:

Tekst		Avdrag på lånegjeld
2020	kr.	27 719 000
2019	kr.	20 964 000
2018	kr.	19 200 000
2017	kr.	19 318 000

Med ny kommunelov i 2018, ble bestemmelsene om minsteavdrag på langsiktig lånegjeld strammet betydelig inn fra 1.1.2020.

Kommunene er nødt til å nedbetale sine forpliktelser hurtigere enn etter det tidligere regelverket.

Rakkestad kommunes årlige avdrag på lån øker med kr. 6 000 000 – kr. 7 000 000 fra 2019 til 2020.

Det er en stor innstramming i kommunens økonomi. Den utgjør alene ca. 0,9 prosent av brutto driftsinntekter. Færre ressurser er tilbake til kjerne- og primæroppgaver som barnehage, skole, helse og omsorg og samfunnsmessig infrastruktur.

Netto avdrag som andel av brutto driftsinntekter beløper seg til:

Tekst	2020	2019	2018	2017	2016
Netto avdrag					
Rakkestad,	3,80	2,80	2,90	2,80	2,90
Norge,	4,00	3,40	3,50	3,60	3,70

Prosent av brutto driftsinntekter.

En konsekvens av kommunelovens nye minsteavdragsbestemmelser, er at den aktuelle størrelsen øker fra 2,8 til 3,8 prosent av brutto driftsinntekter fra 2019 til 2020.

Det er et direkte uttrykk for at mer av midlene anvendes til å betjene renter og avdrag av løpende lån, og at det er mindre ressurser tilbake til kjerne- og primæroppgavene.

Rakkestad kommune har ikke plassert noe av sin kapital i rente- eller aksjemarkedene. Med hensyn til gevinst versus tap på finansielle instrumenter er derfor bildet:

Tekst	2020	2019	2018	2017	2016
Gevinst - tap på finansielle instrumenter					
Rakkestad,	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Norge,	-0,40	-0,30	-0,40	0,10	-0,50

Prosent av brutto driftsinntekter.

Kommuneloven ble fastsatt i 2018 og har etappevis blitt satt ut i livet i 2018 – 2020.

Nytt økonomi- og finansreglement er under behandling og legges fram for vedtak av kommunestyret straks det er ferdigstilt.

Pensjonsforpliktelser

Rakkestad kommune har pliktig pensjonsordning i KLP (Kommunal Landspensjonskasse) for ansatte og folkevalgte.

Lærere er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK).

Ordningene medfører betydelige kostnader til formålet – gjerne 18 – 20 prosent av lønnsmassen – og langsiktige forpliktelser som har karakter av langsiktig gjeld.

Netto pensjonsforpliktelser som andel av brutto driftsinntekter utgjør:

Tekst	2020	2019	2018	2017	2016
Netto pensjonsforpliktelser					
Rakkestad,	111,80	120,90	118,30	117,00	114,70
Norge,	109,40	115,70	113,90	113,90	114,50

Prosent av brutto driftsinntekter.

I 2016 var denne størrelsen på gjennomsnittet for kommunene, de økte sterkere enn landstallene i 2017 – 2019, men var nærmere totalstørrelsen igjen i 2020.

Rådmannen vurderer avvikene som små. De kan mest sannsynlig tilskrives at kommunens driftsinntekter i de siste årene har utviklet seg relativt svakt.

Likviditet

Arbeidskapitalen er svært viktig for en virksomhets driftseffektivitet og kortsiktige finansielle tilstand.

Enkelt forklart er arbeidskapital en måleenhet som sier noe om kommunens disponible likviditet etter at alle kortsiktige gjeldsforpliktelser er gjort opp og alle kortsiktige fordringer er krevd inn.

Dette nøkkeltallet angir dermed hvor mye kapital som er tilgjengelig på kort sikt (12 måneder fram i tid) og som kan benyttes til løpende drift, betaling av finanskostnader og investeringer.

Rakkestad kommune har alltid hatt en relativt svak arbeidskapital. Den er vesentlig styrket i de siste årene på grunn av bra regnskapsresultater og avsetninger av mindre forbruk til disposisjonsfondet.

Bildet var pr. 31.12.2020:

Tekst	2020	2019	2018	2017	2016
Arbeidskapital					
Rakkestad,	16,80	15,30	14,50	6,70	7,70
Norge,	23,10	20,90	21,80	21,70	20,60

Prosent av brutto driftsinntekter.

Rakkestad kommune anvender i 2021 en del av sine fondsreserver (disposisjonsfondet) til å dekke opp regulær ubalanse/merforbruk, engangs- og prosjektkostnader og Covid 19 tiltak.

Rådmannen kalkulerer med at kommunen svekker sin arbeidskapital og likviditet både i 2021 og 2022.

Det økonomiske opplegget for kommunene

Statsbudsjettet for 2022 (Solbergregjeringen)

Generelt

Solbergregjeringen fremmet sitt forslag til statsbudsjett for 2022 den 12. november 2021. Det legges opp til en realøkning i kommunenes frie inntekter (skatter og rammeoverføringer) på 2 milliarder kroner – fordelt med 1,6 milliarder kroner til kommunene og 0,4 milliarder kroner til fylkeskommunene. Veksten er i samsvar med det som ble varslet i kommuneproposisjonen på vårparten 2021.

For Rakkestad kommune har de frie inntekter for 2022 blitt beregnet til:

Skatter - inklusive skatteutjevnerende tilskudd,	kr.	271 609 000
Rammeoverføringer,	"	257 633 000

Sum,	kr.	529 242 000
------	-----	-------------

Regjeringens opplegg innebærer at Rakkestad kommunes frie inntekter øker med 1,0 prosent fra 2021 til 2022.

I den samme periode er gjennomsnittsveksten for kommunene på 1,5 prosent.

Det er fjerde året på rad at Rakkestad kommunes frie inntekter ikke dekker opp for lønns- og prisstigningen og øker mindre enn for kommunene samlet.

Situasjonen er etter hvert alvorlig.

Rådmannen vil påpekte noen hovedårsaker til at det går i denne retningen.

Befolkningsutviklingen er gjennomgående lavere enn det som gjelder landet. Av denne grunn genererer ikke innbyggertilskuddet i inntektssystemet – kr. 26 133 pr. innbygger i 2022 – de ønskede og påkrevde inntekter for finansiering av kommunens virksomhet. De sterkere vekstkommunene stikker av med en høyere andel av disse ressursene.

I 2016 vedtok Stortinget en kommunereform. Den hadde som en målsetting å etablere mer bærekraftige og større kommuner. I det perspektivet ble det kommunale inntektssystemet endret i 2017. Det er nå en viktig grunn til en svak inntektsvekst over flere år.

Utgiftsdelen av inntektssystemet inneholder en såkalt behovsindeks. Den forteller noe om hvor kostbar en kommune er å drive sammenlignet med landsgjennomsnittet. Levekårskriterier står sentralt i denne forbindelse.

Rakkestad kommune har i 2016 – 2022 hatt denne score på behovsindeksen:

2016	1,1104
2017	1,0936
2018	1,0866
2019	1,0866
2020	1,0865
2021	1,0796
2022	1,0576

Det er et fall på behovsindeksen på 5,28 fra 2016 – 2022 og 2,2 bare fra 2021 – 2022. Utviklingen er rett og slett dramatisk.

Når effektene fullt ut slår inn, beløper inntektsbortfallet seg til vel kr. 10 700 000 for kommunen fra 2021 – 2022.

Rådmannen vurderer det som skjer som truende for Rakkestad kommune. Det bør ikke fortsette.

Barn 6 – 15 år, barn 1 år uten kontantstøtte og eldre 80 – 89 år og over 90 år er de kriterier hvor kommunen har svakere uttelling i 2022 sammenlignet med 2021.

Ressurskrevende tjenester

Tilskudd til ressurskrevende helse- og omsorgstjenester innebærer at kommuner kan få dekket lønnsutgifter til særlig ressurskrevende enkelttjenester.

Egenandelen i ordningen er i 2021 på kr. 1 430 000 og kompensasjonsgraden 80 prosent av de overskytende kostnader.

I statsbudsjettet går regjeringen inn for å øke innslagspunktet for tilskudd til kr. 1 520 000 – som er en økning på 6,3 prosent (prisstigning påplussert kr. 50 000) – fra 2021 – 2022.

Denne endringen innebærer en ytterligere svekkelse av ordningen og en ny kraftig innstramming i kommunenes økonomi. Den kommunale egenandelen er i 2022 reelt sett kr. 250 000 høyere enn i 2016.

For Rakkestad kommune har verdien av tilskudd til ressurskrevende helse- og omsorgstjenester falt markert over noen år. I 2020 ble det bokført bare kr. 3 785 000 i slike inntekter mot kr. 8 500 000 i 2015. Det illustrerer godt den innstramming som har funnet sted. Utfordringene har ikke blitt mindre i den samme periode.

Barnevernreformen

Barnevernreformen trer i kraft fra 1.1.2022.

Målsettinger med tiltaket er:

Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging.

Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov.

Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt.

Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv.

Kommunenes ansvar for barnevernet øker med denne reformen – spesielt i den forstand at tidlig innsats og forebyggende arbeid skal prioriteres og styrkes.

De økonomiske konsekvenser for kommunen av reformen er:

I to omganger har Rakkestad kommune blitt tildelt øremerket tilskudd til tre stillinger i barnevernet. Det utgjorde kr. 2 796 730 i 2021. I 2022 er disse midlene lagt inn i kommunens rammeoverføringer.

Rakkestad kommune får fullt økonomisk ansvar for fosterhjem og større egenandeler for bruk av spesialiserte hjelpetiltak, spesialiserte fosterhjem, institusjon og akutttiltak.

Det er for 2021 budsjettert med refusjoner for bruk av spesialiserte fosterhjem, institusjoner og akutttiltak med kr. 1 500 000. I 2022 er disse midlene lagt inn i kommunens rammeoverføringer.

Rakkestad kommune har for tiden et ansvar for 29 fosterhjem.

Bortfall av øremerkede tilskudd og refusjoner som beskrevet, utgjør kr. 4 296 000, mens det gjennom rammeoverføringene/inntektssystemet er kompensert kr. 3 515 000. Det innebærer at Rakkestad kommune påføres et direkte tap av inntekter på kr. 781 000 av reformen. Ca. 50 av landets kommuner er i samme situasjon.

Rådmannen vurderer denne effekten som en regulær innstramming i kommunens økonomi.

Andre deler av opplegget

Regjeringen begrunner anslått vekst i de frie inntekter med etablering av nye kommunale tiltak:

Tilrettelegging for flere barnehagelærere i grunnbemanningen i barnehagene – 100 millioner kroner.

Utvide timetallet i grunnskolen med en ekstra time i naturfag – 104,2 millioner kroner.

Barnehagekoordinator (1.8.2022) med hovedoppgave å bistå familier som trenger hjelp og avlastning i hverdagen til å finne fram i kommunale og andre offentlige velferdstilbud – 100 millioner kroner.

Rådgivende rusenheter i kommunene – 100 millioner kroner.

Psykisk helse for barn og unge – lavterskel behandlingstilbud, oppsøkende tjenester og pasientundersøkelse – 73 millioner kroner.

Økt basistilskudd til fastleger.

Rakkestad kommune vil i løpet av 2022 måtte finne rom for de prioriteringer og tiltak som beskrevet innenfor eksisterende budsjetttrammer. Regjeringens økonomiske opplegg dekker ikke en gang den forventede lønns- og prisstigning fra 2021 – 2022. Rådmannen følger opp problemstillingene i enkeltsaker og reviderte budsjetter pr. 30.4., 31.8. og 31.10.2022.

Statsbudsjettet for 2022 (Støreregjeringen)

Generelt

Støreregjeringen tiltrådte den 13. oktober 2021. Den fremmer en tilleggsproposisjon til Solbergregjeringens framlegg til statsbudsjett den 10. november s.å.

Rådmannen oppfatter at den nye regjeringen har et annet økonomisk opplegg for kommunene enn den avgåtte regjeringen.

Arbeiderpartiet foreslo i behandlingen av kommuneproposisjonen våren 2021 å legge på kommunenes frie inntekter for 2022 med 3 milliarder kroner utover regjeringspartienes rammer. Senterpartiets mente at påplussingen skulle være minst 3 milliarder kroner.

Rådmannen vurderer å kunne legge noe høyere inntekter til grunn for budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025 når regjeringsskiftet nå har blitt en realitet.

Fordi det er snakk om korreksjoner og ikke et nytt budsjett, bør de endringer som beskrevet finne sted i innbyggertilskuddet av inntektssystemet.

Rådmannen øker følgelig rammeoverføringene med kr. 4 000 000 i 2022 og kr. 4 500 000 for hvert av årene 2022 – 2025.

Skatter og rammeoverføringer er budsjettet som følger i 2022:

Skatter,	kr.	241 946 000
Rammeoverføringer,	"	291 296 000

Sum,	kr.	533 242 000
------	-----	-------------

Støreregjeringen sier i regjeringsplattformen at de vil fjerne de elementene av inntektssystemet som straffer de kommuner som ikke frivillig slo seg sammen i 2016 og 2017.

Det kan slå gunstig ut for Rakkestad kommune.

Rådmannen vurderer at slike mer grunnleggende endringer inntektsfundamentet for kommunene – fordi de krever omfattende forberedelser og utredninger – er gjennomførbare først fra 2023.

Hvis Støreregjeringen ikke leverer som forutsatt 10.11.2021, må rådmannen legge fram et tillegg til budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE – reformen)

Solbergregjeringen etablerte fra 2015 den såkalte avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE – reformen) – hvis formål er fremme og øke effektivisering av kommunal og statlig virksomhet.

Teknisk har det blitt gjennomført med «en årlig produktivitetsfaktor» på 0,5 prosent – det vil si et kutt i statlige organers budsjetter og kommunenes inntektsrammer.

Reelt er effekten ordinære innstramminger i både kommunal og statlig virksomhet.

Tiltaket har etter hvert resultert i betydelige nedskjæringer og svakere tjenester i store deler av det offentlige apparatet.

Rådmannen regner med at ABE – reformen – basert på det nye stortingsflertallets uttalelser – blir avvirket i alle fall fra 2023.

Eiendomsskatt

Rakkestad kommune innførte eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer og næringseiendommer i 2012.

I 2018 – 2021 utgjorde eiendomsskatt:

Eiendomsskatt	2021	2020	2019	2018
Bolig- og fritidseiendommer,	22 513	25 545	24 337	23 930
Næringseiendommer,	4 201	4 239	4 261	4 280
Sum,	26 714	29 784	28 598	28 210

1 000 kroner.

For perioden 2018 – 2021 var skattesatsene:

Eiendomsskatt	2021	2020	2019	2018
Bolig- og fritidseiendommer,	4	4,75	4,75	4,75
Næringseiendommer,	4,75	4,75	4,75	4,75

Promille.

Stortinget reduserte maksimalsatsen for eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer til 5,00 promille fra 2020 og 4,00 promille fra 2021. Den siste endringen medførte konsekvenser for Rakkestad kommune. I budsjett 2021 og økonomiplan 2021 – 2024 ble derfor skattesatsen for bolig- og fritidseiendommer satt ned fra 4,75 promille og til 4,00 promille. Når det gjelder næringseiendommer, har skattesatsen ligget på 4,75 promille i hele perioden (2017 – 2021).

En annen endring etter 2020, er at lokal takst og formuesgrunnlag for bolig- fritidseiendommer reduseres med 30 prosent før eiendomsskatt blir beregnet.

Eiendomsskatteinntektene er i øyeblikket ca. 3 millioner kroner lavere p.a. sammenlignet med 2020.

Rakkestad kommune har de to siste årene anvendt skatteetatens boligverdier som hovedgrunnlag for utskriving av eiendomsskatt på boliger.

Det eksisterer ikke boligverdier for våningshus på gårdsbruk og fritidseiendommer. Eiendomsskatt på slike objekter baserer seg av den grunn på lokal takst.

Rakkestad kommune retakserer i 2021 de eiendommer det er snakk om (våningshus på gårdsbruk og fritidseiendommer) for utskriving av eiendomsskatt for 2022.

Et element av takseringen som nevnt er å harmonisere skatteetatens boligverdier og lokale takster til hverandre bedre enn i dag.

Rakkestad kommune gjennomfører også en retaksering av næringseiendommer i 2021 for utligning av eiendomsskatt på disse objekter i 2022.

Rådmannen tilrår å skrive ut eiendomsskatt for boliger og fritidseiendommer med 4,00 promille og næringseiendommer med 5,50 promille i budsjett- og økonomiplanperioden. Med nye lokale takster og forventet harmonisering av takster og boligverdier til hverandre kan det gi følgende inntekter:

Eiendomsskatt	2022	2023	2024	2025
Bolig- og fritidseiendommer,	24 750	25 250	25 750	26 250
Næringseiendommer,	7 650	7 640	7 630	7 620
Sum,	32 400	32 890	33 380	33 870

1 000 kroner.

På grunn av de takseringer som pågår og utfallet av dem er det denne gang større usikkerhet enn vanlig om eiendomsskatteinntektene.

Kommunestyrets vedtak

Punkt 4 - Rakkestad kommunestyre holder fast ved 4,75 promille i eiendomsskattesats for næring i påvente av utslag av pågående retaksering. Spørsmålet tas opp igjen ved behandling av budsjett for 2023.

Kommunestyret forutsetter at retaksering i seg selv vil gi tilstrekkelige inntekter.

Lønns- og prisstigning

Deflator er et anslag for lønns- og prisvekst (2021 – 2022) som kommunene er ment å kompenseres for i statsbudsjettet.

For 2022 opererer regjeringen med en kommunal deflator på 2,5 prosent.

Rådmannen kalkulerer årslønnsveksten til 3,1 prosent av lønnsmassen – kr. 9 000 000 – i 2022.

Det øvrige driftsbudsjettet har jevnt over blitt priskorrigert med 1,5 prosent fra 2021 – 2022.

Kostnader til pensjon er beregnet i samsvar med oppgaver fra Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK).

Egeninntekter

Generell regulering av egeninntekter

Egeninntekter er som en grunnregel korrigert med kommunal deflator. For 2022 er den på 2,5 prosent.

Det gjelder som et utgangspunkt.

Bruker-/foreldrebetalningene i skolefritidsordningene har blitt økt med 10,7 prosent fra 2021 – 2022 og er nå på nivå med de tilsvarende betalingssatser i omkringliggende kommuner.

Søskenmoderasjonordningene for barnehager og skolefritidsordningen ble utvidet i samsvar med politisk fattede vedtak fra 1.8.2021.

For flere tiltak er det særkorreksjoner som slår inn.

Maksimalpris i barnehager er av regjeringen i statsbudsjettet besluttet hevet fra kr. 3 230 til kr. 3 315 pr. måned (2,63 prosent) fra 2021 til 2022. I helse og omsorg er det egenandelstak o.a. som på individuell basis kan trå regulerende inn.

Det finnes også andre ordninger som er modererende på det prinsipp som beskrevet i første avsnitt.

Årsgebyrer for selvkostområder (vann, avløp, renovasjon m.m.) fastsettes etter egen beregning.

For enkeltheter viser rådmannen til oversikt over priser på kommunale varer og tjenester i 2022.

Selvkostområdene

Når det dreier seg om selvkostområder – vann, avløp og renovasjon – står Rakkestad kommune i de nærmeste årene overfor store rehabiliterings- og utbyggingsoppgaver.

Globale og nasjonale strategier og prioriteringer for klima og miljø stiller store krav til kommunene som samfunnsaktører og samfunnsutbyggere.

Investeringene på selvkostområdene ligger i en størrelsesorden kr. 160 000 000 – kr. 170 000 000 i de nærmeste fire årene. Først og fremst er de påkrevde av lokale hensyn, men de er nesten like mye begrunnet i de nasjonale strategier og prioriteringer for å takle klima- og miljøutfordringene fram mot 2030. En egen dialog mellom Statsforvalteren i Oslo og Viken og Mattilsynet på den ene side og Rakkestad kommune på den annen side danner plattformen for både enkeltinvesteringer og investeringsrammene. Det er viktig for hele Rakkestadsamfunnet at prosjektene gjennomføres noenlunde som forutsatt. Forsinkelser og utsettelse kan medføre kommunale tvangsmulkt, at utbyggingstiltak (boliger, næringer og offentlige) ikke lar seg realisere som ønsket og prioritert og at klima- og miljø utfordringer ikke løses tilstrekkelig raskt og godt.

Årsgebyrene for spesielt vann og avløp kommer – som i de fleste av landets kommuner – til å måtte heves kraftig i løpet av en periode på grunn av først og fremst den investeringsaktiviteten som nevnt.

Det samme gjelder for stort sett samtlige kommuner – i alle fall i Oslo og Viken fylke.

Budsjett- og økonomiplanens investeringsrammer for selvkostområdene er:

År	2022	2023	2024	2025	Sum
Vanninvesteringer,	21 850	19 500	27 000	23 000	91 350
Avløpsinvesteringer,	13 100	14 000	11 000	12 000	50 100
Renovasjonsinvesteringer,	0	4 000	20 000	0	24 000
Sum,	34 950	37 500	58 000	35 000	165 450

1 000 kroner.

Høy investeringsaktivitet og økte kalkylerenter for årsgebyrer, resulterer i denne prisutviklingen for vann-, avløps-, slam- og renovasjonstjenester i 2022 – 2025:

År	2021	2022	2023	2024	2025
Vann,	21,98	24,20	25,20	26,20	29,00
Avløp.	23,76	32,50	34,00	35,00	36,00
Slam,	1 500	1 500	1 575	1 725	1 950
Renovasjon,	3 094	3 187	3 219	3 315	3 481

Pris pr. kbm. (vann og avløp) – Ordinære gebyrer slam og renovasjon. Kroner.

Prosentuelt vokser gebyrene:

År	2021	2022	2023	2024	2025
Vann,		10,10	4,00	3,80	9,70
Avløp.		36,80	4,60	2,90	2,90
Slam,		0,00	5,00	9,50	13,00
Renovasjon,		3,00	1,00	3,00	5,00

Prosent.

De største vannprosjektene er sanering av vannledninger i Bergenhusområdet og oppgraderinger av Fladstad og Sander vannverker med kr. 66 500 000, mens sanering av avløpsledninger i Bergenhusområdet og sanering av overløp i Møllergata/Jernbanegata er størstedelen av avløpstiltakene med kr. 21 500 000.

Til sammen utgjør disse anleggene over halvparten av de samlede selvkostinvesteringene i 2022 – 2025.

Årsgebyrene for vann vokser med nærmere 30 prosent og for avløp med opp mot 50 prosent i den kommende økonomiplanperioden.

Renovasjon omfatter oppgradering av Kopla avfallsplass. Det genererer en økning i årsgebyret for renovasjon på i overkant av 12 prosent i 2022 – 2025.

Når det gjelder feiing er gebyrutviklingen denne:

År	2021	2022	2023	2024	2025
Gebyr for feiing,	520	408	408	408	408
Prosentvis utvikling, Kroner og prosent.		-21,60	0,00	0,00	0,00

Nøkkeltall

Generelt

Etter den nye kommuneloven, skal kommunestyret som verktøy for langsiktig økonomisk styring fastsette finansielle måltall for kommunens økonomi.

De er ikke bindende for budsjettene og økonomiplanperioden, men er ment som et hjelpemiddel for å sikre handlefrihet for framtidige generasjoner.

Dessuten trekker kommunelovutvalget fram at finansielle nøkkeltall kan være et nyttig virkemiddel for åpenhet rundt kommunens økonomiforvaltning ved at den faktiske økonomiske utviklingen vurderes opp mot en ønsket økonomisk retning.

Rådmannen tilrår de måltall som beskrevet nedenfor.

Resultatgrad

Netto driftsresultat i forhold til brutto driftsinntekter.

Som rådmannen ser det, bør resultatgraden det enkelte år utgjøre minst 2 prosent.

Dette måletallet var i 2013 – 2020 på:

År	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat,	0,70	2,87	3,53	3,10	3,70	1,71	0,85	0,53

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter.

Rakkestad kommune oppfyller dette måltallet i 2016 – 2019.

Det endrer seg etter det markert. Siste budsjett (2021) ble fastsatt med et negativt netto driftsresultat på kr. 1 617 000. Balansen svekker seg gjennom året. Hovedårsaken er flere kostbare enkelttiltak i spesielt barnevern og helse- og omsorgstjenestene.

Rådmannen vurderer at 2022 – 2025 blir tunge for Rakkestad kommune. Det ligger an til svakt positiv resultatgrad, nullresultat eller endog negativ resultatgrad i enkeltår i perioden.

Rakkestad kommune må sette i verk tiltak for å gjenoppbygge en bærekraftig og stabil kommuneøkonomi i løpet av økonomiplanperioden. Driftsbudsjettet bør være stabilt i balanse på nytt i 2023.

Rådmannen viser til sitt valg av strategi for å håndtere utfordringene senere i budsjett- og økonomiplanframlegget.

Disposisjonsfondet

Disposisjonsfondet i forhold til brutto driftsinntekter.

Rådmannen mener at disposisjonsfondet til enhver tid bør utgjøre minst 10 prosent av brutto driftsinntekter.

Måltallet var i 2013 – 2020 på:

År	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Disposisjonsfondet,	16,10	15,60	12,60	10,60	6,70	3,80	2,70	3,30

Prosent av brutto driftsinntekter.

Rakkestad kommune oppfyller dette måltallet med forholdsvis god margin i 2016 – 2020. I de forutgående årene – 2013 – 2015 – var den til gjengjeld ganske langt unna tilfredsstillende resultater.

Det er gode regnskapsresultater over 4 – 5 år som er årsaken til denne utviklingen.

Tilstrekkelige driftsmarginer og driftsbufferer er helt avgjørende for bærekraft og stabilitet i kommuneøkonomien for perioder på 1 – 3 år. Det gir rom for nye prioriteringer og omstillinger når situasjoner og omkringliggende rammer krever det. Covid 19 pandemien synliggjør dette bedre enn noe annet.

Rådmannen gjentar av denne grunnen sine kommentarer fra forskjellige økonomidokumenter i 2020:

Verdien og nødvendigheten av en tilstrekkelig driftsbuffer eller driftsmargin dokumenteres for øvrig i 2020 bedre enn noen gang tidligere.

Fordi disposisjonsfondet målrettet er bygget opp over mange år, har Rakkestad kommune i alle fall i det korte og mellomlange løp egne ressurser til å komme seg gjennom Covid 19 – pandemien.

Uten disse midlene hadde en finansiell og økonomisk krise også vært et faktum.

Rakkestad kommune kommer til å anvende en større del av sitt disposisjonsfond i 2021 – 2023 – til å finansiere økonomiske følger av Covid 19 pandemien og stabilisere kommuneøkonomien i den tid det tar å gjenoppbygge den.

Rådmannen vurderer at kommunen til enhver tid bør ha et disposisjonsfond på minst 80 millioner kroner.

Det er 10 – 12 prosent av brutto driftsinntekter.

Lånegjeld

Langsiktige lån i forhold til brutto driftsinntekter.

Som rådmannen vurderer det, bør Rakkestad kommune framover vise en varsomhet med å øke sine langsiktige lån ytterligere. Betydelige ressurser går hvert år med til å betjene renter og avdrag av disse forpliktelser. Det binder opp det økonomiske handlingsrommet, og det blir mindre midler tilbake til primær- og kjerneoppgaver.

Netto renteesponering uttrykker hvor mye av den renteesponerte gjeld som er tilbake etter at rentekompensasjon og rentebærende likviditet er trukket fra:

Tekst	Rakkestad					Norge				
-------	-----------	--	--	--	--	-------	--	--	--	--

2020	2019	2018	2017	2016	2020	2019	2018	2017	2016
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Nto. Renteeksponering,		76,7	78,6	73,1	67,0	70,9	73,2	65,9	62,2	60,2	58,3
------------------------	--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Prosent av brutto driftsinntekter.

Rakkestad kommune har en høy renteesponert gjeld. Den er 3,5 prosent høyere enn for kommunene samlet. Forskjellene mellom Rakkestad kommunene og gjennomsnittet av kommuner har dog krympet vesentlig fra 2016 – 2020.

En renteesponering på 76,7 prosent innebærer at virkning av en prosents rentøkning er 0,767 prosent i form av at brutto driftsinntekter bindes mer opp.

Tilsvarende tall for Norge er 73,2 prosent.

Rakkestad kommune er veldig sårbar for rentøkninger – med de følger det har for kommunens drift.

Rådmannen vurderer at Rakkestad kommunes renteesponering ikke bør overstige 85 prosent på noe tidspunkt i økonomiplanperioden.

I denne vurderingen er det tatt hensyn til at Nye Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter skal realiseres i 2022 – 2025.

Likviditet

Rakkestad kommune har som en følge av bra regnskapsresultater i 2015 – 2020 styrket sin likviditet vesentlig.

Arbeidskapital er svært viktig for en virksomhets driftseffektivitet og kortsiktige finansielle tilstand.

Enkelt forklart er arbeidskapital en måleenhet som sier noe om kommunens disponible likviditet etter at alle kortsiktige gjeldsforpliktelser er gjort opp og alle kortsiktige fordringer er krevd inn.

Dette nøkkeltallet angir dermed hvor mye kapital som er tilgjengelig på kort sikt (12 måneder fram i tid) og som kan benyttes til løpende drift, betaling av finanskostnader og investeringer.

Rakkestad kommune har alltid hatt en relativt svak arbeidskapital. Den er styrket over noen år på grunn av bra regnskapsresultater og avsetninger av mindre forbruk til disposisjonsfondet.

Som andel av brutto driftsinntekter utgjør arbeidskapitalen i 2016 – 2020:

Tekst	2020	2019	2018	2017	2016
Arbeidskapital					
Rakkestad,	16,80	15,30	14,50	6,70	7,70
Norge,	23,10	20,90	21,80	21,70	20,60

Prosent av brutto driftsinntekter.

Rakkestad kommune anvender i 2021 en del av sine fondsreserver (disposisjonsfondet) til å dekke opp regulær ubalanse/merforbruk, engangs- og prosjektkostnader og Covid 19 tiltak.

Rådmannen kalkulerer med at kommunen svekker sin arbeidskapital og likviditet både i 2021 og 2022.

Det er en målsetting innen 2025 å bygge opp arbeidskapitalen slik at den pr. 31.12.2025 er på minst 20 prosent av brutto driftsinntekter.

Økonomisk stilling ved inngangen til 2022 – 2025 – Strategi og tiltak for å reetablere økonomisk balanse

Den økonomiske stillingen

Etter noen år med bra regnskapsresultater (2015 – 2019), har Rakkestad kommune fra 2020 møtt atskillig vanskeligere økonomiske tider.

Rådmannen er sikker på at 2021 – regnskapet gjøres opp med røde tall og at utfallet med stor sannsynlighet blir det samme for 2022.

Hovedårsakene til denne utviklingen er:

De frie inntekter – skatter, skatteutjevnerende tilskudd og rammeoverføringer – vokser svakere på grunn av en flatere befolkningsutvikling og at kommunen oppnår en stadig dårligere uttelling i utgiftsdelen av inntektssystemet.

Den såkalte behovsindeksen i inntektssystemet har gått som følger fra 2016 – 2022:

2016	1,1104
2017	1,0936
2018	1,0866
2019	1,0866
2020	1,0865
2021	1,0796
2022	1,0576

Fallet er på 5,28 prosentenheter fra 2016 – 2022 og 2,20 prosentenheter bare fra 2021 – 2022.

Når den siste endringen slår inn med full effekt, medfører det et tap av inntekter alene på ca. kr. 10 700 000.

Ordningen med statlig refusjon for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester svekkes hvert år. Det har vedvart fra 2012 og er tilfelle også for 2022.

Både eiendomsskattegrunnlag og eiendomsskattesatser for bolig- og fritidseiendommer er redusert. Maksimal skattesats har gått ned fra 7 til 4 promille. Det gjør kommunens inntekspotensial mindre.

Med ny kommunelov må Rakkestad kommune – på grunn av en annen modell for beregning av minsteavdrag på lån – betale ca. kr. 7 000 000 mer hvert år ned på forpliktelsene p.a. fra 2020. Det begrenser det budsjettmessige handlingsrommet vesentlig.

Barnevernreformen er underfinansiert. Rakkestad kommune påføres netto utgifter på opp mot kr. 1 000 000 pr. år. Det er ikke dekning for disse kostnadene. Ca. 50 av landets kommuner er i denne situasjonen.

Rakkestad kommune har innen spesielt barnevern, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og Bo- og aktivitetstjenester blitt ansvarlig for flere større enkelttiltak og enkeltsaker i 2020 og 2021. I budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025 er omfanget av dem:

Barnevern,	kr.	6 000 000
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	"	3 000 000
Bo- og aktivitetstjenester,	"	3 350 000

Sum,	kr.	12 350 000
------	-----	------------

Det hefter usikkerhet ved anslagene. De kan være både mindre og større.

Rakkestad kommune hadde i 2015 – 2019 et visst økonomisk handlingsrom. Av de grunner som redegjort for ovenfor, har det blitt snudd opp ned på i 2020 og 2021. Rakkestad kommune kommer til å levere røde regnskapstall i 2021 og med stor sannsynlighet også i 2022.

Strategi og tiltak 2022 – 2025 for å reetablere økonomisk balanse

Drift

Rådmannen setter opp budsjettet 2022 og økonomiplanen 2022 – 2025 i balanse.

Det er ikke buffere til å kunne fange opp og dekke inn de usikkerhetsmomentene og svakheter som ligger i opplegget.

Rådmannen ser på denne situasjonen som utfordrende både for den eksisterende virksomhet og de store investeringsambisjoner som er til stede.

I 2022 og 2022 – 2025 vil kommunen ikke anvende mindre midler i sin virksomhet, men på grunn av store enkelttiltak og enkeltsaker i spesielt barnevern, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og Bo- og aktivitetstjenester kan ressursene ikke brukes som hittil.

Veksten i de frie inntekter er heller ikke slik at det gir drahjelp til finansiering av eksisterende og ny aktivitet.

Enkelttiltakene og enkeltsakene det refereres til omfatter:

Barnevern,	kr.	6 000 000
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	"	3 000 000
Bo- og aktivitetstjenester,	"	3 350 000

Sum,	kr.	12 350 000
------	-----	------------

Omfanget kan være mindre eller større enn tabellen indikerer.

Rådmannen legger opp til å omstille kommunens virksomhet ned på staber og seksjoner og totalt som følger i 2022 og 2023:

Formål		2022	2023
Rådmann og staber,	kr.	1 200 000	1 500 000
Barnehage,	"	0	0
Skole,	"	2 083 000	5 000 000
Kommunikasjon og kultur,	"	850 000	850 000
NAV Rakkestad,	"	750 000	750 000
Rakkestad familiesenter *	"	1 500 000	1 500 000
Hjembaserte tjenester* og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	"	5 767 000	6 921 000
Bo- og aktivitetstjenester,	"	0	0
Teknikk, miljø og landbruk,	"	1 250 000	1 250 000
Sum,	kr.	13 400 000	17 771 000

* I Rakkestad familiesenter og Hjembaserte tjenester avvikles dessuten enkelttiltak og enkeltsaker i 2022.

For rådmannen og stabene er det spesielt de mer frie driftsmidlene som rammes.

Barnehagene tilpasser kontinuerlig sine tilbud av plasser til den etterspørsel som er til stede. Det er av den grunn reelt sett små eller ingen muligheter til å gjøre ytterligere endringer i denne virksomheten.

For grunnskolen er konsekvensene at aktivitet dras ned mot lærernormen og at assistenttettheten blir lavere.

Kommunikasjon og kultur tar ned et årsverk i servicekontoret og gjør dessuten noen reduksjoner i tilskuddsmidler til lag og foreninger.

For NAV Rakkestad handler opplegget om reduksjoner i kvalifiseringsprogrammet og lavere ramme for sosialhjelpsutgifter.

Rakkestad familiesenter gjør ikke enkelte nyansettelser i fysio- og ergoterapitjenesten og helsestasjonen og skolehelsetjenesten og foretar dessuten noen finansieringstilpasninger i psykisk helse og rus.

Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter sees i sammenheng.

I en lengere periode har Rakkestad kommune dreiet fokus, ressurser og innsats mot forebyggenhet og helsefremmende aktivitet, med det formål å tilrettelegge for at eldre og andre omsorgstrengende skal kunne bo lengst mulig i eget hjem. Omsorgsboliger – med og uten bemanning – er et tilbud for de som har et høyere oppfølgings- og omsorgsbehov. I sykehjem er det først og fremst demente og mennesker andre store pleieutfordringer som skal kunne få plass. Slike strategier og tiltak samsvarer med det som er nasjonal helse og omsorgspolitik og – prioriteringer. De er dermed direkte og indirekte regulerende for hvilke midler kommunene har til disposisjon.

Rakkestad kommune sitter med ledige omsorgsboliger og gjennomgående et lavere antall sykehjemsplasser i bruk enn for noen år siden. Mest sannsynlig skyldes det det fokus og den innsats som er beskrevet ovenfor.

Rådmannen går inn for at Lyngen avdeling i sykehjemmet konverteres til omsorgsboliger og at Andebo omsorgsboliger legges ned. De må trolig også rives og fjernes når nytt sykehjem skal bygges.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025 baserer seg på dette premisset.

For Bo- og aktivitetstjenester gjøres ikke særskilte tiltak. Det er store utfordringer i denne seksjonens brukergrupper. Bo- og aktivitetstjenester la ned bofellesskapet for enslige mindreårige flyktninger i 2020 og 2021.

Teknikk, miljø og landbruk korrigerer og reduserer stillingsmassen for renhold og vaktmestere og fortar dessuten noen mindre inntektsmessige tilpasninger.

Investeringer

Rakkestad kommune har i mange år investert tungt i kommunal og annen samfunnsmessig infrastruktur.

I stor grad er de forskjellige prosjektene lånefinansiert.

Rakkestad kommune har egentlig aldri disponert fonds eller annen egenkapital i noen størrelsesorden for kapital- og investeringsformål.

Av disse grunner er den langsiktig gjeld forholdsvis høy så vel i fylkes- som landsmålestokk. Det bildet endrer seg nå. En rekke kommuner foretar store investeringer i forskjellig infrastruktur og anlegg.

Rakkestad kommune kanaliserer hvert år en betydelig del av driftsmidlene til dekning av renter og avdrag av sine forpliktelser. Handlingsrommet reduseres vesentlig. Det er færre ressurser tilbake til kjerneoppgaver (barnehage, skole, helse og omsorg og samfunnsmessig infrastruktur).

Langsiktig lånegjeld relatert til brutto driftsinntekter dokumenterer den utvikling som beskrevet:

Tekst	2020	2019	2018	2017	2016
Langsiktig gjeld					
Rakkestad,	218,20	213,00	212,40	220,30	228,10
Norge,	233,80	226,70	219,50	215,80	215,80

Prosent av brutto driftsinntekter.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025 er uten tiltak ikke i balanse pr. 1.1.2022 med eksisterende virksomhet og fullførte investeringer.

Det illustrerer hvilke utfordringer kommunen står overfor – spesielt med å kunne realisere omfattende vann- og avløpsinvesteringer og bygge et relativt stort nytt sykehjem.

Rakkestad kommune må reetablere et bærekraftig økonomisk handlingsrom – for både å ha en forutsigbar og stabil drift og kunne betjene renter og avdrag på betydelige lån til finansiering av investeringene det er snakk om.

Det krever bevisste prioriteringer allerede ved starten av budsjett- og økonomiplanperioden.

Vann- og avløpsprosjektene ligger i en størrelsesorden kr. 140 000 000 – kr. 150 000 000 i de nærmeste fire årene. De er først og fremst påkrevde av lokale hensyn, men er nesten like mye begrunnet i de nasjonale strategier og prioriteringer for å takle klima- og miljøutfordringene fram mot 2030. En egen dialog mellom Statsforvalteren i Oslo og Viken og Mattilsynet på den ene side og Rakkestad kommune på den annen side danner plattformen for både enkeltinvesteringer og investeringsrammene. Det er viktig for hele Rakkestadsamfunnet at prosjektene gjennomføres noenlunde som forutsatt.

Årsgebyrene for spesielt vann og avløp kommer – som i de fleste av landets kommuner – til å heves kraftig i løpet av en periode på grunn av den investeringsaktiviteten som nevnt.

Rådmannen påpeker på nytt at det er nasjonale strategier og prioriteringer som er årsaken til dette.

Nye Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er enda under forberedelse og planlegging. Byggestart på prosjektet kan forhåpentlig skje høsten 2022. De videre utredninger gir svar på omfanget av investeringen fysisk og økonomisk. Rådmannen har i budsjettet og økonomiplanen satt av kr. 500 000 000 til formålet i 2022 – 2025.

Rakkestad kommune må regne med låneopptak på ca. kr. 260 000 000 til finansiering av det nye sykehjemmet i den perioden det er tale om.

Det kommer til å bli en egen prosess å etablere det driftsmessige handlingsrommet for å håndtere de løpende økonomiske konsekvenser (renter og avdrag av låneopptak) av denne investeringen.

Vann- og avløpsprogrammet og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er det som dominerer investeringsbudsjettet 2022 og investeringsdelen av økonomiplanen 2022 – 2025.

De forskjellige driftsformålenes andeler av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025

Tabellen viser det rene driftsbudsjettet fordelt på formålene:

Formål	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Andel 2022
Fellesutgifter og - inntekter	-5 999	-26 368	1 584	2 807	2 891	2 978	0,30
Rådmannen	27 803	37 698	24 814	25 393	26 196	27 022	4,75
Staber	21 262	24 685	20 514	21 130	21 764	22 416	3,92
NAV Rakkestad	16 819	17 871	17 300	17 819	18 353	18 904	3,31
Skole	99 200	106 018	102 030	105 091	108 244	111 488	19,51
Barnehage	55 076	58 308	55 600	57 268	58 986	60 754	10,63
Kommunikasjon og kultur	21 008	23 739	21 273	21 911	22 569	23 245	4,07
Rakkestad familiesenter	46 720	57 040	61 524	63 369	65 270	67 227	11,77
Skautun rehab og oms.senter	59 989	70 012	57 127	58 841	60 606	62 423	10,93
Hjembaserte tjenester	59 504	67 260	60 090	61 893	63 750	65 661	11,49
Bo- og aktivitetstjenester	67 411	76 520	70 503	72 618	74 797	77 039	13,48
Teknikk, miljø, landbruk	32 461	32 486	21 201	21 771	22 250	21 564	4,05
Næringstiltak	1 854	3 661	2 772	2 855	2 941	3 029	0,53
Kirker og trossamfunn	6 986	6 426	6 522	6 718	6 920	7 127	1,25
Sum fordelt til drift	510 093	555 356	522 856	539 485	555 536	570 876	100,00

1 000 kroner.

Det er fordelt til sammen 522,656 millioner kroner til staber, seksjoner og andre kjerne- og primærformål for 2022.

I slutten av denne perioden (2025) har det vokst til 570,876 millioner kroner (9,23 prosent).

Skole – 19,52 prosent – og barnehager – 10,64 prosent har 30,16 prosent av de samlede ressurser. Det er 0,54 prosentenheter mindre enn i 2021.

Antallet barn i barnehage- og skolealder er fallende, og kommunen vil av demografiske årsaker, den etterspørsel etter tjenester som er i befolkningen og økonomiske årsaker måtte kanalisere relativt sett mindre midler til disse formål framover.

Bo- og aktivitetstjenester gir tilbud til de utviklings- og funksjonshemmede og andre mennesker med særskilte behov.

Av en rekke årsaker er disse tjenester omfattende i kommunen. Det medgår 13,49 prosent av de samlede ressurser til dette formål. Veksten fra 2021 er på 0,35 prosentenheter.

Hjembaserte tjenester – 11,50 prosent – og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter – 10,93 – er noenlunde jevnstore. De har 22,43 prosent av budsjettet. Andelene enkeltvis og samlet ligger lavere enn for 2021. Tallene er 22,43 versus 23,07 prosent.

Rakkestad familiesenter utgjør 11,77 prosent i 2022 mot 9,94 prosent i 2021. Det er først og fremst nye store enkelttiltak og enkeltsaker i barnevernet og bortfall av øremerkede tilskudd og utgiftsreduksjoner i barnevernet som er årsaken til dette.

Til NAV Rakkestad medgår 3,31 prosent av midlene – mot 3,64 prosent i 2021.

Kommunikasjon og kultur er på 4,07 prosent i 2022. Det er en økning på 0,43 prosentenheter fra året før.

Teknikk, miljø og landbruk har 4,06 prosent av budsjettet – som er en reduksjon på 0,40 prosentenheter fra 2021.

For rådmann og staber var ressursandelen på 9,06 prosent i 2021. Den samme størrelse er på 8,64 prosent for 2022.

Rakkestad kommune anvender framdeles en relativt liten andel av sine midler på styring, ledelse og administrasjon.

Til næringstiltak og kirker og trossamfunn medgår henholdsvis 0,53 prosent og 1,26 prosent av budsjettet. Det er akkurat det samme som i 2021.

Rådmann, staber og kommuneområder

Rådmann og staber

RÅDMANNEN	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Seksjonsramme	27 803	37 698	24 614	25 393	26 196	27 022
Herav:						
Lønn	12 571	16 090	12 100	12 463	12 837	13 222
Driftsutgifter	21 219	25 302	16 945	17 247	17 764	18 297
Bruttoramme	33 789	41 391	29 045	29 710	30 602	31 519
Driftsinntekter	-5 986	-3 693	-4 231	-4 317	-4 406	-4 497
Nettoramme	27 803	37 698	24 814	25 393	26 196	27 022

1 000 kroner.

STABER	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Seksjonsramme	21 262	24 685	20 514	21 130	21 764	22 416
Herav:						
Lønn	18 797	20 520	17 498	18 023	18 564	19 121
Driftsutgifter	5 248	5 951	4 980	5 130	5 284	5 442
Bruttoramme	24 046	26 471	22 479	23 153	23 848	24 562
Driftsinntekter	-2 784	-1 786	-1 964	-2 023	-2 084	-2 146
Nettoramme	21 262	24 685	20 514	21 130	21 764	22 416

1 000 kroner.

Rakkestad kommune er i 2020 og 2021 i økonomisk ubalanse og kommuneøkonomien i 2022 – 2025 peker dessuten mot å bli ytterligere presset og svært anstrengt. Et ambisiøst investeringsprogram – først og fremst vann-, avløps- og renovasjonstiltakene og sykehjemsprosjektet – forsterker de utfordringer som er til stede og de prioriteringer som må gjøres. Rakkestad kommune står foran store endringer og omstillinger av virksomhet for å etablere handlingsrom for både etablert drift og store investeringsoppgaver.

Rådmannen har med slike forutsetninger bestemt å komprimere organisasjonsmodellen og erstatte ni seksjoner med fire kommuneområder fra 1.1.2022. Det handler om:

Oppvekst og kultur,

Livsstil og levekår,

Helse og mestring,

Infrastruktur.

Mere spissede organisasjonsstrukturer er egnede til og tas gjerne i bruk for lettere å få til endringer og omstillinger av virksomhet – i motsetning til flatere organisasjonsformer som passer best til å fordele stabil vekst.

Områdene ledes av kommunalsjefer.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025 er satt opp etter organisasjonsstruktur pr. 2021, og korrigeres først etter ny organisasjonsmodell i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023 – 2026.

Rakkestad kommune må i de nærmeste årene refordele ressurser og redusere aktivitet etter at den i 2015 – 2020 har bygget opp tilbud og tjenester relativt sterkt.

For rådmann og staber er det foretatt regulære kutt av virksomhet for 2022 på kr. 1 200 000 og for 2022 og 2023 på kr. 1 500 000.

Primært har de mer frie driftsmidler blitt tatt ned.

Rakkestad kommune er i gang med bygge opp et helhetlig plansystem. Det innebærer:

Planstrategi 2019 – 2023 (vedtatt 2021).

Planprogram for kommuneplanen 2022 – 2034 (vedtatt 2021).

Samfunnsdel av kommuneplanen 2022 – 2034 (vedtas ved årsskiftet 2021 – 2022).

Arealdelen av kommuneplan (vedtas i andre halvår 2022).

Sektorplaner for oppvekst og kultur, livsstil og levekår, helse og mestring og infrastruktur (vedtas i andre halvår 2022).

Annet underliggende planverk fastsettes i 2023 og 2024.

I 2018 startet rådmannen opp et prosjekt for å etablere et enhetlig kommunalt internkontroll system fra 1.1.2023.

Arbeidet måtte legges på is da Covid 19 pandemien oppstod i mars 2020.

I tredje kvartal d.å. har prosjektet startet opp på nytt og målsettingen er nå å kunne ferdigstille det innen utgangen av 2024.

Rådmannen viderefører tiltaket med framføring av bredbånd til husstander og næringsvirksomhet – finansiert med midler av disposisjonsfondet – i 2022 – 2025.

Et eget boligkontor er opprettet i 2021 som en del av forvaltningsenheten i rådmannen administrasjon.

Rådmannen tar sikte på – ved årsskiftet 2021 – 2022 – å sette i gang et tiltak for tettere sykefraværsoppfølging med en målsetting å redusere det samlede sykefraværet til maksimalt 6,5 prosent på årsbasis.

Dette prosjektet har blitt utsatt ca. et år på grunn av Covid 19 pandemien.

Etter endringer i barnehageloven, skal kommunene etablere barnehagemyndighet adskilt fra sin egen barnehagedrift fra medio 2021.

Tiltaket realiseres som et element av forvaltningsenheten i rådmannens stab og innenfor fastsatt budsjetttramme i første kvartal 2022.

Kommunestyrets vedtak

Punkt 3 - Vernetjenesten og verneombudene har en viktig rolle i kommunens virksomhet. Hovedverneombud er kun frikjøpt 10%, noe som viser seg ikke å være tilstrekkelig. For å sikre hovedverneombudets rolle i kommunen ønsker vi at:

- *Rådmannen tar et initiativ overfor vernetjenesten for å definere og involvere vernetjenesten i aktuell prosesser og saker som det supplement den skal vær til tillitsvalgtrepresentasjon. Det meldes tilbake til arbeidsmiljøutvalget innen utgangen av februar 2022.*
- *Samtidig med tilbakemelding til arbeidsmiljøutvalget, etter evaluering og dialog med hovedverneombudet, gjøres tiltak for å øke hovedverneombudets stillingsressurs til inntil 50%. Endelig stillingsstørrelse fastsettes i februar 2022.*

Punkt 5 - Budsjett- og økonomiplanprosesser

Rakkestad kommune ønsker fra 2022 og 2023 – 2026 bredere og mere omfattende budsjett- og økonomiplanprosesser. Det tenkes gjennomført på følgende måte:

Kommunestyret får i mai – juni 2022 forelagt skisser til budsjetter og økonomiplaner basert på den økonomiske status og utvikling og regjeringens kommuneproposisjon for det kommende året.

Av hensyn til de planlagt store investeringene i vann og avløp og sykehjem etableres prognoser for utvikling av lånegjeld og avdrag og renter for låneforpliktelser for 10 års perioder.

Kommunestyret vedtar i desember det endelige budsjetter og økonomiplaner basert på administrative og politiske prosesser og regjeringens forslag til statsbudsjett for det kommende året.

Punkt 7 - Innbyggervestprosjekt

Som et langsiktig prosjekt for å forbedre demografiutviklingen i Rakkestad kommune settes det av midler til et prosjekt for innbyggervest.

Det etableres et samarbeid med næringsliv og utviklingsmiljøer. Rakkestad næringsråd vil være en viktig samarbeidspartner sammen med andre aktører, samt politisk og administrativ ledelse.

Det settes av kr. 200 000,- av kommunale midler til prosjektet. I tillegg tar kommunen sikte på å skaffe annen statlig tilskudds finansiering til prosjektet.

Det er finansiert av midler kommunen mottar som sluttoppgjør for avvikling av Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS.

Rådmannen bes å legge frem en enkeltsak i mars 2022 til formannskapet som konkretiserer opplegget hvor milepælsplan/prosjektplan for prosjektet blir presentert.

Punkt 9 - Utredning av framtiden til Rakkestad Energiverk AS

Rakkestad kommunestyre ber om å få utredet konsekvensene av et evt. salg av Rakkestad Energiverk AS. Spesielt bes det om svar på spørsmål rundt:

- *Hvor står Rakkestad Energiverk AS i fremtidens energibransje?*
- *Hvilken verdi har Energiverket pr i dag?*
- *Er det interesse i markedet for kjøp av Energiverket?*
- *Hvilken betydning vil et evt. salg ha for lokal beredskap?*
- *Hvilket utslag vil et evt. salg ha på nettleie for Rakkestads innbyggere?*
- *Andre spørsmål av samfunnsmessig karakter*

Utredningen legges fram for kommunestyret innen utgangen av 2022.

Oppvekst

Tabeller

BARNEHAGE	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Seksjonsramme	55 076	58 308	55 600	57 268	58 986	60 754
---------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	43 541	44 300	41 707	42 958	44 247	45 573
Driftsutgifter	23 582	22 596	22 792	23 476	24 180	24 905
Bruttoramme	67 123	66 896	64 499	66 434	68 427	70 478
Driftsinntekter	-12 047	-8 588	-8 899	-9 166	-9 441	-9 724

Nettoramme	55 076	58 308	55 600	57 268	58 986	60 754
------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

SKOLE	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
--------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Seksjonsramme	99 200	106 018	102 030	105 091	108 244	111 488
---------------	--------	---------	---------	---------	---------	---------

Herav:

Lønn	103 442	100 164	94 889	97 735	100 667	103 685
Driftsutgifter	23 839	20 991	21 392	22 034	22 695	23 375
Bruttoramme	127 281	121 154	116 281	119 769	123 362	127 060
Driftsinntekter	-28 081	-15 136	-14 251	-14 678	-15 119	-15 572

Nettoramme	99 200	106 018	102 030	105 091	108 244	111 488
------------	--------	---------	---------	---------	---------	---------

1 000 kroner.

KOMMUNIKASJON OG KULTUR	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Seksjonsramme	21 008	23 739	21 273	21 911	22 569	23 245
---------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	14 864	15 622	13 655	14 064	14 486	14 920
Driftsutgifter	11 532	10 597	10 265	10 573	10 890	11 216
Bruttoramme	26 396	26 219	23 919	24 637	25 376	26 137
Driftsinntekter	-5 388	-2 480	-2 646	-2 726	-2 807	-2 892

Nettoramme	21 008	23 739	21 273	21 911	22 569	23 245
------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

Rakkestad kommune må i de nærmeste årene refordele ressurser og redusere aktivitet etter at den i 2015 – 2020 har bygget opp tilbud og tjenester relativt sterkt.

Det er store enkelttiltak og enkeltsaker i spesielt barnevern, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og Bo- og aktivitetstjenester og svak vekst i de statlige overføringer over lang tid som er hovedårsaken til denne situasjonen.

Effektene for barnevern er ca. kr. 10 000 000 p.a. i form av utgifter ved omsorgsovertakelser og plasseringer m.m. og bortfall av øremerkede tilskudd og kostnadsrefusjoner.

Når det gjelder Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er konsekvensene 3 – 6 millioner kroner pr. år avhengig av hvordan enkelttilfelle utvikler seg.

For Bo- og aktivitetstjenester rommer budsjettet og økonomiplanen ny aktivitet for ca. 3,5 millioner kroner pr. år, men som det ser ut pr. 1.11.2021 kan omfanget bli på 6 – 7 millioner kroner hvert år allerede fra 2022.

Dette er svært alvorlig.

Barnehagene er fortsatt blant de mest kostnadseffektive i landet. Rådmannen legger av den grunn ikke opp til å redusere kostnader eller aktivitet på dette området i økonomiplanperioden.

I grunnskolen finner rådmannen det påkrevet å dra lærertetthet ned mot lærernormen og dessuten gjøre korreksjoner i assistenttetthet.

Effektene er ca. kr. 2 000 000 i 2022 og kr. 5 000 000 for 2023.

Kommunikasjon og kultur reduserer med en stillingshjemmel i servicekontoret og det foretas mindre tilpasninger på kulturbudsjettet.

Resultatet er mindre utgifter med kr. 850 000 p.a.

I samsvar med vedtak i budsjett 2021 og økonomiplan 2021 – 2024 har søskenmoderasjonsordningene blitt utvidet til å gjelde for barnehage og skole under ett.

Tiltaket koster kr. 505 000 fra og med 2022.

I forrige budsjett og økonomiplan ble det likeledes besluttet å etablere supplerende eller løpende opptak til barnehagene gjennom året fra 1.8.2021.

Det er i 2021 løst innen barnehagenes budsjetttrammer. Framover lar det seg ikke gjøre.

Rådmannen arbeider i øyeblikket for å inkludere supplerende eller løpende opptak i barnehagenes hovedtak. Det er en både komplisert og kompleks problemstilling. Rådmannen legger en utredning av saken fram for velferdsutvalget og kommunestyret i første kvartal 2022.

Tiltaket har et utgiftspotensial på ca. kr. 2 000 000 p.a. framover. Det er ikke en del av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025. Prioritering og finansiering av ordningen vil sann sett bli et element av de reviderte budsjetter i 2022.

Rådmannen vurderer at kommunen i øyeblikket ikke har handlingsrom for et tiltak av denne karakter. Det er økonomisk ubalanse. Nye kostnader forverrer situasjonen. Risikoen for å gå på en alvorlig økonomisk smell er stor. Det kan medføre konsekvenser for både eksisterende drift og de store investeringsoppgaver som står på programmet.

Kommunestyrets vedtak

Punkt 6 - Løpende barnehageopptak

Rakkestad kommune har gjort vedtak og har innført løpende barnehageopptak.

For Rakkestad kommune er det viktig å ha oversikt over det samlede behov for barnehageplasser. Det samlede tilbud av barnehageplasser skal balanseres ut mot den etterspørsel som er til stede.

De som vil gjøre bruk av ordningen med løpende barnehageopptak, må melde fra om det ved hovedopptaket for barnehageåret 2022 – 2023.

Rakkestad kommune ønsker å kunne tilby barnehageplass til de som trenger det i kommunen. Kommunen har som målsetting at de som trenger barnehageplass i løpet av barnehageåret skal kunne oppnå dette.

Livsstil og levekår

Tabeller

NAV RAKKESTAD	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
---------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Seksjonsramme	16 819	17 871	17 300	17 819	18 353	18 904
---------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	9 058	9 558	8 757	9 020	9 290	9 569
Driftsutgifter	9 798	9 534	9 941	10 239	10 546	10 862
Bruttoramme	18 856	19 092	18 698	19 259	19 837	20 431
Driftsinntekter	-2 037	-1 221	-1 398	-1 440	-1 483	-1 528

Nettoramme	16 819	17 871	17 300	17 819	18 353	18 904
------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

RAKKESTAD FAMILIE- SENTER	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Seksjonsramme	46 720	57 040	61 524	63 369	65 270	67 227
---------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	44 007	46 657	46 914	48 322	49 771	51 263
Driftsutgifter	18 903	20 202	19 433	20 016	20 617	21 235
Bruttoramme	62 910	66 859	66 347	68 338	70 388	72 498
Driftsinntekter	-16 190	-9 819	-4 824	-4 968	-5 118	-5 271

Nettoramme	46 720	57 040	61 524	63 369	65 270	67 227
------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

BO- OG AKTIVITETS- TJENESTER	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
---------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Seksjonsramme	67 411	76 520	70 503	72 618	74 797	77 039
---------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	68 433	71 341	66 462	68 456	70 510	72 623
Driftsutgifter	7 361	10 259	10 405	10 717	11 038	11 369
Bruttoramme	75 794	81 600	76 867	79 173	81 548	83 993
Driftsinntekter	-8 383	-5 079	-6 364	-6 555	-6 752	-6 954

Nettoramme	67 411	76 520	70 503	72 618	74 797	77 039
------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

Rakkestad kommune må i de nærmeste årene refordele ressurser og redusere aktivitet etter at den i 2015 – 2020 har bygget opp tilbud og tjenester relativt sterkt.

Det er store enkelttiltak og enkeltsaker i spesielt barnevern, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og Bo- og aktivitetstjenester og svak vekst i de statlige overføringer over lang tid som er hovedårsaken til denne situasjonen.

Effektene for barnevern er ca. kr. 10 000 000 p.a. i form av utgifter ved omsorgsovertakelser og plasseringer m.m. og bortfall av øremerkede tilskudd og kostnadsrefusjoner.

Når det gjelder Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er konsekvensene 3 – 6 millioner kroner pr. år avhengig av hvordan enkelttilfelle utvikler seg.

For Bo- og aktivitetstjenester rommer budsjettet og økonomiplanen ny aktivitet for ca. 3,5 millioner kroner pr. år, men som det ser ut pr. 1.11.2021 kan omfanget bli på 6 – 7 millioner kroner hvert år allerede fra 2022.

Dette er svært alvorlig.

NAV Rakkestad reduserer kvalifiseringsprogrammet og bevilgningsrammen for sosialhjelpsutgifter med kr. 750 000 pr. år allerede fra 2022. Rakkestad familiesenter gjør ikke enkelte nyansettelser i fysio- og ergoterapitjenesten og helsestasjonen og skolehelsetjenesten og foretar dessuten noen finansieringstilpasninger i psykisk helse og rus. Bo- og aktivitetstjenester har lagt ned bofellesskapet for enslige mindreårige flyktninger i 2020 og 2021.

De samlede konsekvenser er på kr. 5 000 000 – kr. 6 000 000 hvert år.

Fra rådmannen side forutsettes det dessuten at Rakkestad kommune fra mars 2022 selv skal ha tilbud til bruker som det i noen år har blitt kjøpt tjenester til utenfor kommunen.

Det medfører en effekt på ca. kr. 1 800 000 pr. år.

Når det gjelder nye tiltak har NAV Rakkestad ultimo 2021 og primo 2022 satt i gang IPS Jobbspesialist programmet. Tilbudet legger til rette for aktivitet og praksis for enkeltbrukere i definerte målgrupper og målsettingen er at flere av dem oppnår fast arbeid over tid. Rakkestad kommune – med de levekårsutfordringer som er til stede – kan forhåpentlig høste et godt utbytte av ordningen.

I barnevern og familietjenestene er det initiert en nettverkkontaktordning mot spesielt skolene – som en oppfølging av barnevernreformen som trer i kraft 1.1.2022.

Kommunestyrets vedtak

Punkt 2 - Integreringsrådet er kjent med at Rakkestad kommune de siste årene ikke har blitt anmodet om bosetting av flyktninger. Det antas derfor at dette er årsak til at saken ikke nevnes i budsjett for 2022. Integreringsrådet ber om at hvis Rakkestad kommune til tross for siste års erfaringer skulle få en anmodning om bosetting av flyktninger i 2022 legges dette fram for kommunestyret som enkeltsak.

Helse og mestring

Tabeller

HJEMBASERTE TJENESTER	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
--------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Seksjonsramme	59 504	70 012	60 090	61 893	63 750	65 661
---------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	61 077	69 431	58 322	60 071	61 874	63 728
Driftsutgifter	4 455	13 644	2 934	3 022	3 113	3 206
Bruttoramme	65 532	83 075	61 256	63 093	64 986	66 934
Driftsinntekter	-6 029	-13 063	-1 165	-1 200	-1 236	-1 273

Nettoramme	59 504	70 012	60 090	61 893	63 750	65 661
------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

SKAUTUN REHAB. OG OMS.SENTER	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
---------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Seksjonsramme	59 989	67 260	57 127	58 841	60 606	62 423
---------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	63 066	64 589	57 782	59 516	61 301	63 139
Driftsutgifter	15 648	3 615	10 847	11 172	11 507	11 852
Bruttoramme	78 714	68 205	68 629	70 688	72 808	74 991
Driftsinntekter	-18 726	-944	-11 502	-11 847	-12 202	-12 568

Nettoramme	59 989	67 260	57 127	58 841	60 606	62 423
------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

Rakkestad kommune må i de nærmeste årene refordele ressurser og redusere aktivitet etter at den i 2015 – 2020 har bygget opp tilbud og tjenester relativt sterkt.

Det er store enkelttiltak og enkeltsaker i spesielt barnevern, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og Bo- og aktivitetstjenester og svak vekst i de statlige overføringer over lang tid som er hovedårsaken til denne situasjonen.

Effektene for barnevern er ca. kr. 10 000 000 p.a. i form av utgifter ved omsorgsovertakelser og plasseringer m.m. og bortfall av øremerkede tilskudd og kostnadsrefusjoner.

Når det gjelder Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er konsekvensene 3 – 6 millioner kroner pr. år avhengig av hvordan enkelttilfelle utvikler seg.

For Bo- og aktivitetstjenester rommer budsjettet og økonomiplanen ny aktivitet for ca. 3,5 millioner kroner pr. år, men som det ser ut pr. 1.11.2021 kan omfanget bli på 6 – 7 millioner kroner hvert år allerede fra 2022.

Dette er svært alvorlig.

Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter sees i sammenheng.

I en lengere periode har Rakkestad kommune dreiet fokus, ressurser og innsats mot forebyggenhet og helsefremmende aktivitet, med det formål å tilrettelegge for at eldre og andre omsorgstrengende skal kunne bo lengst mulig i eget hjem. Omsorgsboliger – med og uten bemanning – er et tilbud for de som har et høyere oppfølgings- og omsorgsbehov. I sykehjem er det først og fremst demente og mennesker andre store pleieutfordringer som skal kunne få plass. Slike strategier og tiltak samsvarer

med det som er nasjonal helse og omsorgspolitik og – prioriteringer. De er dermed direkte og indirekte regulerende for hvilke midler kommunene har til disposisjon.

Rakkestad kommune sitter med ledige omsorgsboliger og gjennomgående et lavere antall sykehjemsplasser i bruk enn for noen år siden. Mest sannsynlig skyldes det det fokus og den innsats som er beskrevet ovenfor.

Rådmannen går inn for at Lyngen avdeling i sykehjemmet konverteres til omsorgsboliger og at Andebo omsorgsboliger legges ned. De må trolig også rives og fjernes når nytt sykehjem skal bygges.

Effektene av tiltakene er ca. 5,7 millioner kroner i 2022 og ca. 6,9 millioner kroner fra 2023.

Fra rådmannen side forutsettes det dessuten at Rakkestad kommune fra medio 2022 kan utvikle et pågående ressurskrevende tiltak i Hjembaserte tjenester.

Det følges videre opp i de reviderte budsjetter pr. 30.4., 31.8. og 31.10.2022.

Rakkestad kommune etablerer kreftkoordinator i Helse og mestring fra 2022. Det skjer sannsynligvis i samarbeid med en annen kommune.

Infrastruktur

Tabell

INFRASTRUKTUR	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Seksjonsramme	32 461	32 486	21 201	21 771	22 250	21 564
Herav:						
Lønn	36 376	37 641	38 502	39 657	40 847	42 071
Driftsutgifter	68 813	62 276	57 557	59 283	61 062	62 892
Bruttoramme	105 189	99 917	96 059	98 941	101 909	104 963
Driftsinntekter	-72 728	-67 432	-74 858	-77 170	-79 659	-83 399
Nettoramme	32 461	32 486	21 201	21 771	22 250	21 564

1 000 kroner.

Rakkestad kommune må i de nærmeste årene refordele ressurser og redusere aktivitet etter at den i 2015 – 2020 har bygget opp tilbud og tjenester relativt sterkt.

Det er store enkelttiltak og enkeltsaker i spesielt barnevern, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og Bo- og aktivitetstjenester og svak vekst i de statlige overføringer over lang tid som er hovedårsaken til denne situasjonen.

Effektene for barnevern er ca. kr. 10 000 000 p.a. i form av utgifter ved omsorgsovertakelser og plasseringer m.m. og bortfall av øremerkede tilskudd og kostnadsrefusjoner.

Når det gjelder Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er konsekvensene 3 – 6 millioner kroner pr. år avhengig av hvordan enkelttilfelle utvikler seg.

For Bo- og aktivitetstjenester rommer budsjettet og økonomiplanen ny aktivitet for ca. 3,5 millioner kroner pr. år, men som det ser ut pr. 1.11.2021 kan omfanget bli på 6 – 7 millioner kroner hvert år allerede fra 2022.

Dette er svært alvorlig.

Som et element i budsjett- og økonomiplanprosessen korrigerer og reduserer Infrastruktur stillingsmassen for renhold og vaktmestere og fortar dessuten noen mindre inntektsmessige tilpasninger.

Omfanget er på kr. 1 250 000 på årsbasis.

Rakkestad kommune skal i kommende budsjett- og økonomiplanperiode investere 160 – 170 millioner kroner i vann-, avløps- og renovasjonstiltak for å oppgradere og fornye nett og anlegg lokalt og i et nasjonalt og globalt perspektiv ta ansvar for de klima- og miljøutfordringer som eksisterer. De store prosjektene og programmene stanser ikke opp 31.12.2025, men vil fortsette i lang tid etter det tidspunktet.

Årsgebyrene for disse tjenestene vil øke kraftig i de perioder det er snakk om. Bare fra 2021 – 2022 vokser avløpsgebyrene med 36,8 prosent og vanngebyret med 10,1 prosent.

Infrastrukturs muligens mest krevende oppgave i den kommende tiden er å realisere de investeringsoppgaver og investeringsutfordringer det er snakk om på selvkostområdene.

Av kapasitetsmessige årsaker er rehabiliteringen av Midtstuen forsinket. Det legges opp til å komme i gang med tiltaket i halvår kvartal 2022.

Kommunestyrets vedtak

Punkt 1 - Klima og miljøtiltak i landbruket er en prioritert oppgave i kommuneplanen. Innen 1. mars 2022 oppnevnes ei lokal arbeidsgruppe som skal utrede en langsiktig satsning på karbonfangst og bedring av jordhelse og vannkvalitet. Arbeidsgruppa skal bestå av fire/fem representanter:

- *to fra Rakkestad kommune*
- *én/to fra Rakkestad og Degernes Bondelag*
- *én fra Rakkestad Næringsråd*

For å styrke arbeidet, tar kommunen sikte på å øke bemanningen på landbrukskontoret med en tilskuddsfinansiert prosjektleder.

Punkt 8 - Politisk arbeidsgruppe

Arbeidsgruppen opprettet i 2020 som består av tre representanter fra teknikkutvalget som i samarbeid med administrasjonen gjør prioriteringer innenfor kommunale bygninger – Påkostninger samt kommunale veier, gatelys, bruer, grøntanlegg – Påkostninger fortsetter sitt arbeid også i 2022.

Fellesutgifter og fellesinntekter

Tabell

FELLESUTGIFTER OG FELLES- INNTEKTER	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Seksjonsramme	-5 999	-26 368	1 584	2 807	2 891	2 978
Herav:						
Lønn	-6 118	-26 375	1 577	2 800	2 884	2 970
Driftsutgifter	141	7	7	7	7	8
Bruttoamme	-5 977	-26 375	1 584	2 807	2 891	2 978
Driftsinntekter	-22	-	-	-	-	-
Nettoramme	-5 999	-26 368	1 584	2 807	2 891	2 978

1 000 kroner.

Fellesutgifter og fellesinntekter omfatter i hovedsak husbankordninger, premieavvik og lønns- og prisvekst.

Næringstiltak

NÆRINGSTILTAK	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
---------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Seksjonsramme	1 854	3 661	2 772	2 855	2 941	3 029
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Herav:

Lønn	0	0	0	0	0	0
Driftsutgifter	3 154	3 661	2 772	2 855	2 941	3 029
Bruttoramme	3 154	3 661	2 772	2 855	2 941	3 029
Driftsinntekter	-1 300	-	-	-	-	-

Nettoramme	1 854	3 661	2 772	2 855	2 941	3 029
------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

1 000 kroner.

Kommentarer

I grove trekk omfatter Næringstiltak kjøp av tjenester av Rause AS og overføringer til Rakkestad Næringsråd.

Gjeldende avtale mellom Rakkestad kommune og Rakkestad Næringsråd går ut 31.12.2021.

Partene forhandler i øyeblikket om en ny avtale for 2022 – 2025. Den legges fram for vedtak av kommunestyret enten i desember 2021 eller i januar/februar 2022.

Besluttete næringsprosjekter – som samarbeid med Rakkestad Næringsråd o.a. – videreføres i 2022.

De er finansiert av disposisjonsfondet.

Kirker og ulike trossamfunn

Tabell

KIRKER M.M.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Seksjonsramme	6 986	6 426	6 522	6 718	6 920	7 127
Herav:						
Lønn	0	0	0	0	0	0
Driftsutgifter	7 317	6 426	6 522	6 718	6 920	7 127
Bruttoramme	7 317	6 426	6 522	6 718	6 920	7 127
Driftsinntekter	-332	-	-	-	-	-
Nettoramme	6 986	6 426	6 522	6 718	6 920	7 127

1 000 kroner.

Kommentarer

Rakkestad kommune yter tilskudd til Rakkestad sogn i samsvar med kommunestyrets vedtak i sak nr. 36/17 – Rakkestad Kirkelige Fellesråd – Økonomisk opplegg 2017 – 2020 – etterfølgende prosesser og avtale mellom Rakkestad kommune og Rakkestad sogn vedtatt av kommunestyret som sak nr. 03/20.

De økninger som er besluttet, har blitt iverksatt innen Rakkestad kommunes økonomiske rammer.

En konsekvens av forandringene er at Rakkestad kommune leverer en rekke tjenester til sognet. De faktureres og genererer dermed en inntekt for kommunen.

For Rakkestad kommune medfører tiltaket netto ikke utgiftsvekst.

Til utvidelse av Rakkestad kirkegård – planlegging og utbygging – er satt av kr. 600 000 i 2024 og 2025.

Investeringsbudsjettet 2022 og investeringsdelen av økonomiplanen 2022 – 2025

Investeringer

Dette avsnittet inneholder bevilgninger til investeringer i 2022 og midler satt av til prosjekter som er tenkt realisert i 2023 – 2025.

Rådmannen legger fram et investeringsbudsjett på 106,000 millioner kroner i 2022 og et investeringsprogram på 829,350 millioner kroner for 2022 – 2025 totalt.

Dessuten er finansieringen av enkelttiltak og de samlede investeringer avgjørende for bærekraften og stabiliteten i kommuneøkonomien både på kortere og lengre sikt.

Som det er redegjort for i budsjettet og økonomiplanen, har kommunen allerede en utsatt, sårbar og anstrengt økonomi.

Rakkestad kommune skulle i denne situasjonen primært ha trukket ned sine investeringsambisjoner. Både ordinære midler og andre frigjorte ressurser burde blitt anvendt til å nedbetale langsiktige lån og oppnå lavere årlige utgifter til renter og avdrag av denne gjelden.

Investeringer	2022	2023	2024	2025	Sum
KLP - Egentilskudd,	1 800	1 800	1 800	1 800	7 200
Startlån - Avdrag på utlån,	4 500	4 500	4 500	4 500	18 000
Startlån - Utlån,	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
IKT - Investeringer,	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
IKT - PC'er til åttende trinn,	800	800	800	800	3 200
Kjøp av ny brannbil,	5 000	0	0	0	5 000
Oppvekst - Utstyr,	500	500	500	500	2 000
Barnehage - Rakkestad sentrum,	0	0	0	250	250
Os skole - Fase II,	3 500	3 500	0	0	7 000
Rakkestad kulturskole - sluttkostnader,	1 000	0	0	0	1 000
Helse og omsorg - Utstyr,	500	500	500	500	2 000
Teknikk, miljø og landbruk - Utstyr,	2 500	500	500	500	4 000
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	20 000	200 000	200 000	80 000	500 000
Bergenhus gml. Skole - gym.sal - rivning,	1 500	0	0	0	1 500
Bygninger - Tiltak,	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Veier - Tiltak,	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Gatelys - Tiltak,	700	500	500	700	2 400
Bru - Kolbjørnsviksjøen	400	0	0	0	400
Lekeplasser - Tiltak,	500	500	500	500	2 000
Rakkestad kunstgressbane - plastgranulat,	350	0	0	0	350
Vanninvesteringer,	21 850	19 500	27 000	23 000	91 350
Avløpsinvesteringer,	13 100	14 000	11 000	12 000	50 100
Renovasjonsinvesteringer,	0	4 000	20 000	0	24 000
Harlemåsen boligområde - sluttkostnader,	1 000	0	0	0	1 000
Rakkestad kirkegård - Utvidelse,	0	0	100	500	600
Sum,	106 000	277 100	294 200	152 050	829 350

1 000 kroner.

Det er vann-, avløps- og renovasjonsprosjekter og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter som utgjør hoveddelen av de samlede investeringer på kr. 829 350 000.

Tiltak	2022 - 2025
Vann,	91 350
Avløp	50 100
Renovasjon,	24 000
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	500 000
Sum,	665 450

1 000 kroner.

Globale og nasjonale strategier og prioriteringer for klima og miljø stiller store krav til kommunene som samfunnsaktører og samfunnsutbyggere.

Investeringene på selvkostområdene ligger i en størrelsesorden kr. 160 000 000 – kr. 170 000 000 i de nærmeste fire årene. Først og fremst er de påkrevde av lokale hensyn, men de er nesten like mye begrunnet i de nasjonale strategier og prioriteringer for å takle klima- og miljøutfordringene fram mot 2030. En egen dialog mellom Statsforvalteren i Oslo og Viken og Mattilsynet på den ene side og Rakkestad kommune på den annen side danner plattformen for både enkeltinvesteringer og investeringsrammene. Det er viktig for hele Rakkestadsamfunnet at prosjektene gjennomføres noenlunde som forutsatt. Forsinkelser og utsettelse kan medføre kommunale tvangsmulkt, at utbyggingstiltak (boliger, næringer og offentlige) ikke lar seg realisere som ønsket og prioritert og at klima- og miljøutfordringer ikke løses tilstrekkelig raskt og godt.

Årsgebyrene for spesielt vann og avløp kommer – som i de fleste av landets kommuner – til å måtte heves kraftig i løpet av en periode på grunn av den investeringsaktiviteten som nevnt.

Vedlagt budsjettet og økonomiplanen følger et detaljert oppsett av investeringene på selvkostområdene i de kommende fire årene.

Nye Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er enda under forberedelse og planlegging. Byggestart på prosjektet kan forhåpentlig skje høsten 2022. De videre utredninger – jf. egne orienteringer til formannskapet og kommunestyret i fjerde kvartal 2021 – gir svar på omfanget av investeringen fysisk og økonomisk. Rådmannen har i budsjettet og økonomiplanen satt av kr. 500 000 000 til formålet i 2022 – 2025.

Rakkestad kommune må regne med låneopptak på ca. kr. 260 000 000 til finansiering av det nye sykehjemmet i den perioden det er tale om.

Renter og avdrag av disse forpliktelsene utgjør i størrelsesorden kr. 20 000 000 p.a. – når det nye sykehjemmet skal tas i bruk ved årsskiftet 2025 – 2026.

Rådmannen peker – som den økonomiske stilling og utvikling er – på at kommunen må frigjøre kr. 4 000 000 på driftsbudsjettet hvert år for å kunne gjennomføre sykehjemsprosjektet.

Uten en realvekst i inntektene, kan det kun skje ved omstilling og reduksjon av den øvrige virksomheten.

Det illustreres som følger:

2022	kr.	4 000 000
2023	"	4 000 000
2024	"	4 000 000
2025	"	4 000 000
2026	"	4 000 000
Sum,	kr.	20 000 000

Den problemstilling som beskrevet, må tas fatt i tidlig i 2022.

Egenkapitalinnskudd i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) har blitt ført opp med kr. 1 800 000 hvert år i 2022 – 2025.

For Rakkestad kommune utgjorde de samlede startlån kr. 82 021 416 pr. 31.12.2020. Denne videreutlånordningen er utformet for at vanskeligstilte mennesker på boligmarkedet – med evne til å betjene lån – skal kunne settes i stand til å anskaffe seg egen bolig. Rådmannen tilrår at Rakkestad kommune i 2022 – 2025 tar opp lån i Husbanken på kr. 20 000 000 pr. år til formålet. Det er små kommunale tap på de aktuelle utlån. De boligsosiale effektene er betydelige.

Startlånordningen er blant de aller viktigste tiltakene på sitt område i Norge.

Rådmannen viderefører IKT – Investeringer og innkjøp av pc'er til åttende trinn i ungdomsskolen med kr. 3 500 000 og kr. 800 000 hvert år i budsjett- og økonomiplanperioden.

Til ny brannbil er bevilget kr. 5 000 000 – til erstatning for den eksisterende brannbilen fra 2000. Salg av det gamle kjøretøyet kan generere inntekter i størrelsesorden kr. 250 000.

Rådmannen setter av midler til utstyrsanskaffelser i oppvekst, helse og omsorg og teknikk, miljø og landbruk med kr. 3 500 000 i 2022 og kr. 8 000 000 for 2022 – 2025.

Barnehage i Rakkestad sentrum lar seg ikke realisere i den nærmeste økonomiplanperiode, men det er ført opp planleggingsressurser med kr. 250 000 i 2025.

Os skole – fase II – realiseres i 2022 – 2023. Til sammen kr. 7 000 000 er satt av til prosjektet.

I fjerde kvartal 2021 ferdigstilles og tas den nye kulturskolen i bruk. En avsluttende bevilgning på kr. 1 000 000 er inkludert i budsjettet for 2022.

Gymnastikksalbygget ved Gamle Bergenhus skole skal rives når ny kulturskole er fullført. Rådmannen setter av kr. 1 500 000 til formålet i 2022.

Investeringer i bygningsmassen utgjør kr. 1 500 000 i 2022 og kr. 6 000 000 for 2022 – 2025.

Kommunale veier er i samme størrelsesorden både i budsjettet og økonomiplanen.

Bru ved Kolbjørnsviksjøen er inne i det økonomiske opplegget i 2022 med kr. 400 000.

Gatelys trenger fornyelser. Rådmannen forslår kr. 700 000 til tiltaket i 2022 og kr. 2 400 000 for økonomiplanperioden.

Rakkestad kommune har bestemt å oppgradere og anlegge flere lekeplasser. Rådmannen setter opp kr. 500 000 til formålet hvert år i økonomiplanperioden.

Kunstgressbanen bør forbedres og fornyes i et klima- og miljøperspektiv. Det er ført opp kr. 350 000 for å erstatte plastgranulat med andre materialer.

Rakkestad kommune har bygget ut første fase av Harlemåsen boligområde i 2021. Rådmannen går inn for å sluttbevilge kr. 1 000 000 til tiltaket i 2022.

Det er ført opp planleggings- og investeringsmidler til utvidelse av Rakkestad kirkegård med til sammen kr. 600 000.

Finansiering

Dette avsnittet inneholder finansiering av investeringsbudsjettet 2022 og økonomiplanen 2022 – 2025.

Rådmannen påpeker at et fortsatt høyt investeringsnivå, store akkumulerte langsiktige lån og økende renter og avdrag på denne gjelden gjør kommunens økonomiske og finansielle stilling svært anstrengt og utsatt i økonomiplanperioden.

Dette er et alvorlig budsjett- og planmessig dilemma – som er risikofylt og utfordrer de forsiktighets-, forsvarlighets- og ansvarlighetslinjer som må være til stede.

Finansieringen er:

Finansiering	2022	2023	2024	2025	Sum
Salg av eiendeler og aktiva,	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Refusjon av merverdiavgift,	8 950	42 660	41 960	18 050	111 620
Tilskudd og refusjoner,	0	0	150 000	0	150 000
Mottatte avdrag på startlån,	4 500	4 500	4 500	4 500	18 000
Opptak av lån - Startlån,	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Opptak av lån - Investeringslån,	62 550	199 940	67 740	99 500	429 730
Sum,	106 000	277 100	294 200	152 050	829 350

1 000 kroner.

Rådmannen legger opp til salg av eiendeler og aktiva med kr. 10 000 000 i 2022 og kr. 40 000 000 for 2022 – 2025 totalt.

Det inkluderer også omsetning av tomter i Harlemåsen boligområde.

Salgsinntekter utgjør 4,82 prosent av den samlede finansiering av investeringene i økonomiplanperioden.

Refusjoner av merverdiavgift på investeringsprosjekter er beregnet til kr. 8 950 000 i 2022 og kr. 111 620 000 for 2022 – 2025.

Anslaget baserer seg på den investeringsaktivitet som er beskrevet ovenfor.

Refusjoner av merverdiavgift beløper seg til 13,46 prosent av det totale kapitalbehovet i 2022 – 2025.

Rådmannen kalkulerer med at Rakkestad kommune i 2024 mottar kr. 150 000 000 i investeringstilskudd til Nye Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter.

Det utgjør 18,09 prosent av finansieringen av investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden.

Mottatte avdrag på startlån er på kr. 4 500 000 i 2022 og kr. 18 000 000 for 2022 – 2025.

Det gir en andel på 2,17 prosent av kapitalbehovet til prosjekter i det aktuelle tidsrommet.

Finansiering av investeringsbudsjettet eksklusive låneopptak er – med det opplegget som er beskrevet ovenfor – på 38,54 prosent.

Brutto nye lån utgjør dermed kr. 509 730 000 – noe som tilsvarer 61,46 prosent av kapitalbehovet i fireårs perioden.

Av de samlede utlån, er startlån (selvfinansiert) på kr. 80 000 000 eller 9,65 prosent av de samlede investeringene.

Rakkestad kommune øker lånegjelden kraftig som en følge av spesielt vann-, avløps- og renovasjonstiltakene og sykehjemsprosjektet.

Det binder opp midler til dekning av renter og avdrag av disse forpliktelsene – slik at det blir mindre ressurser tilbake til kjerne- og primæroppgaver.

Rakkestad kommune bør frigjøre kr. 20 000 000 over driftsbudsjettet i de nærmeste fem årene (kr. 4 000 000 pr. år) for bare å finansiere den sykehjemsutbyggingen det er snakk om.

Utvikling av langsiktig lånegjeld og økende renter og avdrag p.a. til å betjene denne gjelden

Langsiktig lånegjeld

Rakkestad kommunes langsiktige gjeld vil utgjøre kr. 1 159 920 000 pr. 31.12.2025. I økonomiplanperioden utvikler den seg som følger:

Lån til investeringer	2022	2023	2024	2025
-----------------------	------	------	------	------

Lån til investeringer pr 01.01,	704 506	734 706	901 325	934 745
Avdrag i budsjettåret,	32 350	33 321	34 320	35 349
Låneopptak i budsjettåret,	62 550	199 940	67 740	99 500

Sum lån pr 31.12,	734 706	901 325	934 745	998 896
-------------------	---------	---------	---------	---------

Lån til videreutlån	2022	2023	2024	2025
---------------------	------	------	------	------

Lån til videreutlån per 01.01,	99 024	114 524	130 024	145 524
Avdrag i budsjettåret,	4 500	4 500	4 500	4 500
Låneopptak i budsjettåret,	20 000	20 000	20 000	20 000

Sum lån pr 31.12,	114 524	130 024	145 524	161 024
-------------------	---------	---------	---------	---------

Sum gjeld pr 31.12.2025,				1 159 920
1 000 kroner.				

Brutto nye lån (2022 – 2025) fordeler seg på regulære investeringslån, lån til vann-, avløps- og renovasjonsformål og startlån på denne måten:

Regulære investeringslån,	kr.	263 900	Prosent	51,8
Lån til vann-, avløps- renovasjonsformål,	kr.	165 450	Prosent	32,5
Startlån,	kr.	80 000	Prosent	15,7

Sum,	kr.	509 350	Prosent	100,0
1 000 kroner.				

Til sammen kr. 245 450 000 – 48,2 prosent – av de nye langsiktige lån refererer seg altså i selvkostområdene (vann, avløp og renovasjon) og startlånordningen.

Årsgebyrer og videreutlån (startlån) dekker årlige renter og avdrag av disse forpliktelsene.

De øvrige kr. 263 900 000 – 51,8 prosent – er vanlige investeringslån – hvor renter og avdrag må finansieres av de ordinære driftsbudsjetter.

Rakkestad kommune betaler avdrag av sin lånegjeld i 2022 med kr. 30 662 000 og for 2022 – 2025 med kr. 166 002 000.

I økonomiplanperioden vokser altså de langsiktige lån med netto kr. 343 348 000.

Renter og avdrag p.a. til å betjene den langsiktige gjelden

Renter og avdrag p.a. (2022 – 2025) til å finansiere den langsiktige gjelden er:

	2021	2022	2023	2024	2025
Renter,	16 630	15 257	15 715	16 186	16 671
Avdrag,	30 662	32 350	33 321	34 320	35 349
Sum,	47 292	47 607	49 036	50 506	52 020

1 000 kroner.

De årlige avdrag av kommunens gjeld blir kr. 4 687 000 større i 2025 enn i 2021.

Rakkestad kommune må dekke det inn ved korreksjoner og reduksjoner i budsjettet for øvrig. Det medfører at det økonomiske handlingsrommet krymper og at mindre midler blir tilbake til tjenester m.m. til innbyggere og lokalsamfunn.

Tilsvarende tankegang gjelder for renter av de nye forpliktelsene.

Rentenivå spiller en rolle i denne forbindelse. Det er prognostisert i en størrelsesorden 1,5 – 1,7 prosent p.a. i perioden det er snakk om. I alle fall for 2022 er et slikt gjennomsnittlig kommunalt rentenivå realistisk.

Utvikling av renter er alltid – og særlig når gjeldstygden passerer 1 milliard kroner – en betydelig usikkerhets- og risikofaktor.

De samlede finansielle kostnader går opp med kr. 4 728 000 p.a. fra 2021 til 2025.

Rakkestad kommune bør for bare å betjene nye lånekostnader, korrigere den ordinære driften med kr. 1 000 000 – kr. 1 250 000 hvert år i de nærmeste fire årene.

Effektene av Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er i stor utstrekning i tillegg til dette. De slår inn for alvor først i 2026.

Rådmannen vurderer utfordringene i 2022 – 2025 som store og at det fordrer harde administrative og politiske prioriteringer å lande dem innen påregnelige økonomiske og finansielle rammer.

Oversikter, obligatoriske skjemaer og selvkostberegninger

Bevilgningsoversikt – Drift

Bevilgningsoversikt drift (Budsjett- og regnskapsforskriftens § 5 - 4, andre ledd)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Fellesutgifter og -inntekter	-5 999	-26 368	1 584	2 807	2 891	2 978
Rådmannens team	27 803	37 698	24 814	25 393	26 196	27 022
Stabsavdelinger	21 262	24 685	20 514	21 130	21 764	22 416
NAV	16 819	17 871	17 300	17 819	18 353	18 904
Skole	99 200	106 018	102 030	105 091	108 244	111 488
Barnehage	55 076	58 308	55 600	57 268	58 986	60 754
Kommunikasjon og kultur	21 008	23 739	21 273	21 911	22 569	23 245
Familiesenter	46 720	57 040	61 524	63 369	65 270	67 227
Skautun	59 989	70 012	57 127	58 841	60 606	62 423
Hjembaserte tjenester	59 504	67 260	60 090	61 893	63 750	65 661
Bo- og aktivitetstjenester	67 411	76 520	70 503	72 618	74 797	77 039
Teknikk, miljø, landbruk	32 461	32 486	21 201	21 771	22 250	21 564
Næringstiltak	1 854	3 661	2 772	2 855	2 941	3 029
Kirker og trossamfunn	6 986	6 426	6 522	6 718	6 920	7 127
Sum - fordelt til drift	510 093	555 356	522 856	539 485	555 536	570 876

1 000 kroner,

Økonomisk oversikt – Drift

Økonomisk oversikt drift (budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	295 873	294 861	291 296	300 035	309 036	318 299
Inntekts- og formuesskatt	218 725	232 684	241 946	249 204	256 681	264 374
Eiendomsskatt	29 784	26 716	32 400	33 182	33 380	33 870
Andre skatteinntekter	8	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	11 241	7 307	1 846	1 901	1 958	2 017
Overføringer og tilskudd fra andre	92 382	38 276	32 994	34 132	35 156	36 210
Brukerbetalinger	25 383	27 349	26 176	26 961	27 770	28 602
Salgs- og leieinntekter	62 267	63 617	72 788	74 997	77 380	81 011
Sum driftsinntekter	735 663	690 810	699 446	720 412	741 361	764 383
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	381 843	375 627	366 043	377 024	388 335	399 975
Sosiale utgifter	91 012	98 690	97 101	101 189	104 225	107 349
Kjøp av varer og tjenester	179 426	183 269	164 590	169 322	174 402	179 629
Overføringer og tilskudd til andre	37 842	27 012	27 079	28 040	28 881	29 747
Avskrivninger	33 501	37 225	33 501	34 506	35 541	36 606
Sum driftsutgifter	723 624	721 823	688 314	710 081	731 383	753 306
Brutto driftsresultat	12 039	-31 013	11 132	10 331	9 977	11 078
Finansinntekter - Finansutgifter						
Renteinntekter	2 918	1 909	2 059	2 121	2 184	2 250
Utbytter	1 626	6 700	2 250	2 318	2 387	2 459
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	17 186	16 630	15 257	15 715	16 186	16 671
Avdrag på lån	27 719	30 662	32 350	33 321	34 320	35 349
Netto finansutgifter	-40 361	-38 683	-43 298	-44 597	-45 935	-47 311
Motpost avskrivninger	33 501	37 225	33 501	34 506	35 541	36 606
Netto driftsresultat	5 178	-32 471	1 334	240	-417	372
Disponert eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	-56	-500	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	1 660	56	-1 534	-240	1 460	1 621
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	-28 273	32 915	200	0	-1 043	-1 993
28 Bruk av tidligere års mindre forbruk	21 491	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	-5 178	32 471	-1 334	-240	417	-372
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-	-	-

1 000 kroner.

Bevilgningsoversikt – Drift

Bevilgningsoversikt drift (Budsjett- og regnskapsforskriften § 5 - 4 første ledd)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd	295 873	294 861	291 296	300 035	309 036	318 299
Inntekts- og formueskatt	218 725	232 684	241 946	249 204	256 681	264 374
Eiendomsskatt	29 784	26 716	32 400	33 182	33 380	33 870
Andre generelle driftsinntekter	11 249	7 307	1 846	1 901	1 958	2 017
Sum generelle driftsinntekter	555 631	561 568	567 488	584 322	601 054	618 560
Sum bevilgninger, drift, netto	510 093	555 356	522 856	539 485	555 536	570 876
Avskrivninger						
Sum netto driftsutgifter	543 594	592 581	556 356	573 991	591 077	607 483
Brutto driftsresultat	12 037	-31 013	11 132	10 331	9 977	11 078
Finansinntekter og finansutgifter						
Renteinntekter	2 918	1 909	2 059	2 121	2 184	2 250
Utbytter	1 626	6 700	2 250	2 318	2 387	2 459
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	17 186	16 630	15 257	15 715	16 186	16 671
Avdrag på lån	27 719	30 662	32 350	33 321	34 320	35 349
Netto finansutgifter	-40 361	-38 683	-43 298	-44 597	-45 935	-47 312
Motpost avskrivninger	33 501	37 225	33 501	34 506	35 541	36 606
	5 178	-32 471	1 334	240	-417	372
Disp. eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	-56	-500	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	1 660	56	-1 534	-240	1 460	1 621
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	-6 782	32 915	200	0	-1 043	-1 993
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponert eller dekning av netto driftsresultat	-5 178	32 471	-1 334	-240	417	-372
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

1 000 kroner.

Bevilgningsoversikt – Investering

Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
KLP - Egentilskudd,	1 800	1 800	1 800	1 800
IKT - Investeringer,	3 500	3 500	3 500	3 500
IKT - PC'er til åttende trinn,	800	800	800	800
Kjøp av ny brannbil,	5 000	0	0	0
Oppvekst - Utstyr,	500	500	500	500
Barnehage - Rakkestad sentrum,	0	0	0	250
Os skole - Fase II,	3 500	3 500	0	0
Rakkestad kulturskole - sluttkostnader,	1 000	0	0	0
Helse og omsorg - Utstyr,	500	500	500	500
Teknikk, miljø og landbruk - Utstyr,	2 500	500	500	500
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	20 000	200 000	200 000	80 000
Bergenhus gml. Skole - gym.sal - rivning,	1 500	0	0	0
Bygninger - Tiltak,	1 500	1 500	1 500	1 500
Veier - Tiltak,	1 500	1 500	1 500	1 500
Gatelys - Tiltak,	700	500	500	700
Bru - Kolbjørnsviksjøen,	400	0	0	0
Lekeplasser - Tiltak,	500	500	500	500
Rakkestad kunstgressbane - plastgranulat,	350	0	0	0
Vanninvesteringer,	21 850	19 500	27 000	23 000
Avløpsinvesteringer,	13 100	14 000	11 000	12 000
Renovasjonsinvesteringer,	0	4 000	20 000	0
Harlemåsen boligområde - sluttkostnader,	1 000	0	0	0
Rakkestad kirkegård - Utvidelse,	0	0	100	500
Sum bevilgninger	81 500	252 600	269 700	127 550

1 000 kroner.

Bevilgningsoversikt - Investering

Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	64 273	105 722	79 700	250 800	267 800	125 250
Tilskudd til andres investeringer	967	500	0	0	100	500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 590	1 527	1 800	1 800	1 800	1 800
Utlån av egne midler	85	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	66 830	107 749	81 500	252 600	269 700	127 550
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift	8 186	9 282	8 950	42 660	41 960	18 050
Tilskudd fra andre	19 570	0	0	0	150 000	0
Salg av varige driftsmidler	4 963	8 867	10 000	10 000	10 000	10 000
Salg av finansielle anleggsmidler	576	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	32	0	0	0	0	0
Bruk av lån	33 850	89 600	62 550	199 940	67 740	99 500
Sum investeringsinntekter	67 178	107 749	81 500	252 600	269 700	127 550
Videreutlån						
Videreutlån	6 096	26 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	6 096	26 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 554	9 000	4 500	4 500	4 500	4 500
Mottatte avdrag på videreutlån	7 704	4 000	4 500	4 500	4 500	4 500
Netto utgifter videreutlån	-3 150	5 000	0	0	0	0
Overføringer fra drift og avsetninger						
Overføring fra drift	56	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne inv.fond	-3 553	5 000	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet inv.fond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-3 497	5 000	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser i årsbudsjettet og økonomiplanen

Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet	2022	2023	2024	2025
--	------	------	------	------

Lån til investeringer

Lån til investeringer pr 01.01	704 506	734 706	901 325	934 745
Avdrag i budsjettåret	32 350	33 321	34 320	35 349
Låneopptak i budsjettåret	62 550	199 940	67 740	99 500

Sum lån pr 31.12	734 706	901 325	934 745	998 896
------------------	---------	---------	---------	---------

Lån til videreutlån

Lån til videreutlån pr 01.01	99 024	114 524	130 024	145 524
Avdrag i budsjettåret	4 500	4 500	4 500	4 500
Låneopptak i budsjettåret	20 000	20 000	20 000	20 000

Sum lån pr 31.12	114 524	130 024	145 524	161 024
------------------	---------	---------	---------	---------

1 000 kroner.

Tabellen viser forventet utvikling i lånegjelden i planperioden basert på opplåning og nedbetaling slik som det er lagt inn i framlegget til budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025.

Selvkost

Vann

Vann	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025
Fastavgift vann	-224 284	-230 239	-239 753	-249 267	-275 906
Antall abonnenter	2 191	2 228	2 228	2 228	2 228
Fastavgift	400	400	400	400	400
Sum	-876 400	-891 200	-891 200	-891 200	-891 200
Antall kubikkmeter	452 000	464 000	464 000	464 000	464 000
Pris pr. kubikkmeter	21,98	24,20	25,20	26,20	29,00
Sum	-9 934 960	-11 228 800	-11 692 800	-12 156 800	-13 456 000
Sum inntekter	-11 035 644	-12 350 239	-12 823 753	-13 297 267	-14 623 106
Fondsavsetning/-bruk	1 367 126	881 092	320 340	-567 525	-538 469
Prosentvis utvikling Kroner – Prosent.		10,10 %	4,0 %	3,8 %	9,7 %

Avløp

Avløp	2 021	2 022	2 023	2 024	2025
Fastavgift avløp	-266 807	-342 453	-358 258	-368 795	-379 332
Antall abonnenter	2 035	2 072	2 072	2 072	2 072
Fastavgift	700	700	700	700	700
Sum	-1 424 500	-1 450 400	-1 450 400	-1 450 400	-1 450 400
Antall kubikkmeter	390 000	397 000	397 000	397 000	397 000
Pris pr. kubikkmeter	23,76	32,50	34,00	35,00	36,00
Sum	-9 268 264	-12 902 500	-13 498 000	-13 895 000	-14 292 000
Sum inntekter	-10 959 571	-14 695 353	-15 306 658	-15 714 195	-16 121 732
Fondsavsetning/-bruk	-1 034 133	894 730	439 559	-94 795	-1 724
Prosentvis utvikling Kroner – Prosent.	0	36,8 %	4,6 %	2,9 %	2,9 %

Slam

	2021	2022	2023	2024	2025
Prognose/Budsjettert inntekt	-2 000 000	-2 000 000	-2 100 000	-2 300 000	-2 600 000
Prosentvis utvikling		0,00 %	5,00 %	9,50 %	13,00 %
Slamtanker m/wc (0-4 m3)	1 500	1 500	1 575	1 725	1 950
Slamtanker u/wc (0-4 m3)	1 300	1 300	1 365	1 495	1 690
Slamtanker (per m3 over 4 m3)	235	235	247	270	306
Innelukkede tanker (0-3 m3)	1 300	1 300	1 365	1 495	1 690
Innelukkede tanker (3,1 - 6 m3)	1 400	1 400	1 470	1 610	1 820
Innelukkede tanker (pr m3 over 6 m3)	235	235	247	270	306
Minirensanlegg (0 - 4 m3)	1 100	1 100	1 155	1 265	1 430
Minirensanlegg (4,1 - 7 m3)	1 200	1 200	1 260	1 380	1 560
Minirensanlegg (pr m3 over 7 m3)	235	235	247	270	306
Tillegg pålagt tømning lørdag/søndag	500	500	525	575	650

Kroner – Prosent.

Renovasjon

Renovasjon	2021	2022	2023	2024	2025
Prognose/Budsjettert inntekt	-11 182 600	-11 518 078	-11 633 259	-11 982 257	-12 581 369
Prosentvis utvikling		3,0 %	1,0 %	3,0 %	5,0 %
Ordinær renovasjonsavgift	3 094	3 187	3 219	3 315	3 481
Abonnenter med hjemmekomposteringsavtale	2 475	2 549	2 575	2 652	2 785
Abonnenter med samarbeidsavtale to og to	2 475	2 549	2 575	2 652	2 785
Abonnenter med samarbeidsavtale tre og tre	2 630	2 709	2 736	2 818	2 959
Hjemmekompostering og samarbeidsavtale to og to	1 856	1 912	1 931	1 989	2 089
Hjemmekompostering og samarbeidsavtale tre og tre	2 011	2 071	2 092	2 155	2 263
Abonnenter med større restavfallsdunk 240l	3 560	3 667	3 777	3 890	4 007
Kompostbeholder - kompostbjørn	3 059	3 151	3 245	3 343	3 443
Kompostbeholder - Biolan	4 255	4 383	4 514	4 650	4 789
Ekstra avfallsekker	28	29	30	31	32

Kroner – Prosent.

Feiing

Feiing	2021	2022	2023	2024	2025
Prognose/Budsjettert inntekt	-1 733 000	-1 358 890	-1 358 890	-1 358 890	-1 358 890
Prosentvis utvikling	0	-21,60 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Feieravgift for 1, 1,5 og 2 etg. bygg pr pipe	520	408	408	408	408
Feieravgift for 3 etasjes bygg, per pipe	621	487	487	487	487
Feieravgift for bygg høyere enn 3 etg., per pipe	796	624	624	624	624

Kroner – Prosent.

Grunnlag for kommunale gebyrer – Vann

Kostnader	2022	2023	2024	2025
Direkte kostnader	7 867 749	8 103 780	8 346 896	8 597 087
Kalkulatoriske avskrivninger	1 974 000	2 194 000	2 667 000	3 327 000
Kalkulatoriske renter	1 445 200	2 020 700	2 663 200	3 047 000
Indirekte kostnader	273 042	278 503	284 073	289 754
Sum kostnader	11 559 991	12 596 982	13 961 169	15 260 841
Inntekter	2022	2023	2024	2025
Kommunale avgifter	12 350 239	12 823 753	13 297 267	14 623 106
Andre inntekter	90 844	93 569	96 376	99 266
Sum inntekter	12 441 083	12 917 322	13 393 643	14 722 372
Resultat	881 092	320 340	-567 524	-538 467
Kroner.				

Grunnlag for kommunale gebyrer – Avløp

Kostnader	2022	2023	2024	2025
Direkte kostnader	9 460 711	9 744 532	10 036 872	10 337 719
Kalkulatoriske avskrivninger	3 393 000	3 675 000	4 008 000	4 056 000
Kalkulatoriske renter	1 778 100	2 306 800	2 652 300	2 647 800
Indirekte kostnader	310 940	317 159	323 502	329 972
Sum kostnader	14 942 751	16 043 491	17 020 674	17 371 491
Inntekter	2 022	2 023	2 024	2 025
Kommunale avgifter	14 695 353	15 306 658	15 714 195	16 121 732
Andre inntekter	1 142 129	1 176 393	1 211 685	1 248 035
Sum inntekter	15 837 482	16 483 051	16 925 880	17 369 767
Resultat	894 730	439 559	-94 795	-1 722
Kroner.				

Grunnlag for kommunale gebyrer – Slam

Kostnader	2022	2023	2024	2025
Direkte kostnader	2 237 952	2 305 091	2 374 244	2 445 410
Kalkulatoriske avskrivninger	27 480	27 480	27 480	27 480
Kalkulatoriske renter	3 015	2 599	2 032	1 377
Indirekte kostnader	83 385	85 052	86 753	88 488
Sum kostnader	2 351 832	2 420 223	2 490 509	2 562 755
Inntekter	2022	2023	2024	2025
Kommunale avgifter	2 050 000	2 100 000	2 300 000	2 600 000
Sum inntekter	2 050 000	2 100 000	2 300 000	2 600 000
Resultat	-301 832	-320 223	-190 509	37 245
Kroner.				

Grunnlag for kommunale gebyrer – Renovasjon

Kostnader	2022	2023	2024	2025
Direkte kostnader	11 122 204	11 455 874	11 799 550	12 153 233
Kalkulatoriske avskrivninger	404 000	401 000	499 000	975 000
Kalkulatoriske renter	97 700	144 900	449 500	714 300
Indirekte kostnader	287 744	293 499	299 369	305 356
Sum kostnader	11 911 648	12 295 272	13 047 418	14 147 889
Inntekter	2022	2023	2024	2025
Kommunale avgifter	11 518 078	11 633 259	11 982 257	12 581 369
Andre inntekter	650 645	657 151	676 866	710 709
Sum inntekter	12 168 723	12 290 410	12 659 122	13 292 078
Resultat	257 075	-4 862	-388 296	-855 810
Kroner.				

Grunnlag for kommunale gebyrer – Feiing

Kostnader	2022	2023	2024	2025
Direkte kostnader	1 292 650	1 331 431	1 371 374	1 412 479
Kalkulatoriske avskrivninger	21 854	21 854	0	0
Kalkulatoriske renter	738	267	0	0
Indirekte kostnader	75 350	77 611	79 939	82 337
Sum kostnader	1 390 592	1 431 163	1 451 313	1 494 816
Inntekter	2022	2023	2024	2025
Kommunale avgifter	1 358 890	1 358 890	1 358 890	1 358 890
Sum inntekter	1 358 890	1 358 890	1 358 890	1 358 890
Resultat	-31 702	-72 273	-92 423	-135 926
Kroner.				

Vedlegg 1 - Priser for kommunale varer og tjenester

Det fastsettes følgende priser som gjelder fra 1. januar 2022

1. Betalingssatser for opphold i kommunale barnehager og skolefritidsordning

a) Barnehage

Priser for perioden 01. januar til 31. desember 2022

Plass	Opphold pr. mnd.	Matpenger pr. mnd.
Heldagsplass – 100 %	Kr. 3.315	Kr. 400
Deltidsplass – 80 %	Kr. 2.917	Kr. 320
Deltidsplass – 60 %	Kr. 2.188	Kr. 240
Deltidsplass – 50 %	Kr. 1.857	Kr. 200
Deltidsplass – 40 %	Kr. 1.525	Kr. 160
Enkeltdager – per dag	Kr. 200	

Prisene samsvar med regjeringens makspris for barnehageopphold. Rakkestad kommune tar selvkost på mat og matservering i barnehager.

Moderasjonsordninger

Iht. forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3, gis foreldre/foresatte minimum 30 % søskenmoderasjon i foreldrebetalingen for 2. barn og minimum 50 % for 3. eller flere barn. Moderasjonen skal omfatte søsken som bor fast sammen. Reduksjon skal tilbys også i de tilfeller søsknene går i forskjellige barnehager innen samme kommune.

Iht. forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3, tredje til sjette ledd, skal foreldrebetalingen ikke overskride 6 % av husholdningens samlede skattepliktige person- og kapitalinntekt. Alle barn fra 2 år som bor i husholdninger med lav inntekt har rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke.

b) Skolefritidsordning (SFO)

Plass	Opphold pr. mnd.	Matpenger pr. mnd.
Heldagsplass – 100 %	Kr. 3.100	Kr. 250
Deltidsplass – 80 %	Kr. 2.760	Kr. 200
Deltidsplass – 60 %	Kr. 2.135	Kr. 150
Deltidsplass – 40 %	Kr. 1.500	Kr. 100
Enkeltdager – per dag*	Kr. 200	

*Ekstra dager: En dag før og etter skolen. Gjelder kun for de som allerede har plass i SFO.

Søskenmoderasjon

Iht. Rakkestad kommunes vedtekter for skolefritidsordning § 9, er det full pris for 1 barn. Fra 2. barn gis det 30 % reduksjon. Fra og med 3. barn gis det 50 % reduksjon. Reduksjonen regnes av den minste plassen. Hvis søsken har lik type plass, reduseres betalingen for den eldste.

I henhold til forskrift til opplæringsloven om foreldrebetaling i skolefritidsordningen kap. 1B skal kommunen fra 01.08.2020 etter søknad gi reduksjon i foreldrebetalingen for skolefritidsordningen slik at den per elev utgjør maksimalt seks prosent av inntektene til husholdningen.

2. Biblioteket

1. purring	kr. 20
2. purring	kr. 30
3. purring	kr. 40

3. Billettpriser på badet

a) Barnebilletter	kr. 30
b) Voksenbilletter	kr. 60
c) Honnørbilletter	kr. 30
d) Skoleelev tom. videregående skole	kr. 30
e) Klippekort I (inntil 12 klipp)	kr. 300
f) Klippekort II (inntil 24 klipp)	kr. 540

4. Elevkontingent ved kulturskolen

Priser er oppgitt per skoleår

Gruppetilbud/Breddeprogram (teater/dans)	kr. 2.800
Individuell undervisning/kjerneprogrammet	kr. 3.200
Fordypningsprogrammet (utvidet tilbud)	kr. 3.800

Leie av instrument

Instrumenter med innkjøpspris under kr. 5000 (ukulele, gitar, bass etc)	kr. 300
Instrumenter med innkjøpspris over kr. 5000 (blåseinstrumenter etc)	kr. 400

Søsken- og disiplinmoderasjon

Det gis søskenmoderasjon (10%) og ved elevplass ved 2 disipliner/fag (10%). Skolekorpset går ikke under reglene for søskenmoderasjon og disiplinmoderasjon.

Redusert foreldrebetaling:

Familier med samlet inntekt under 4G pr. år kan oppnå 50 prosent avslag i prisen på ett

kulturskoletilbud per barn. Rabatten gis etter søknad og må dokumenteres med sist fastsatte selvangivelse. Søknad sendes til postmottak@rakkestad.kommune.no og merkes *Kulturskole*.

5. Kino

Barnebilletter	kr 40-110
Honnørbilletter	kr 70-110
Voksenbilletter	kr 80-120

6. Andre priser

Båttutleie Frøne – per dag	kr. 100
Båttutleie Frøne – per weekend	kr. 200
Jaktkort kommunale skoger småvilt – per dag	kr. 200
Jaktkort kommunale skoger rådyr – per dag	kr. 300
Fellingsavgift elgkalv	kr. 316
Fellingsavgift voksen elg	kr. 537
Fiskekort	kr. 20
Turbok m/kart	kr. 100
Turbok m/ kart inkl. sending pr. Post	kr. 150

Alle priser er inkl. mva.

7. Husleie kommunale boliger

Husleien justeres i samsvar med husleieloven og den enkeltes leiekontrakter.

8. Leie kommunale utleielokaler

Kinosal m/scene og garderobe

Lag og foreninger i Rakkestad	kr. 3.500
Andre, inkl. næringsliv, annen offentlig virksomhet	kr. 7.000

Festsal

- Lag og foreninger i Rakkestad	kr. 3.500
- Andre, inkl. næringsliv, annen offentlig virksomhet	kr. 7.000

Spisesal kulturhuset	kr. 1.000
Kommunestyresal	kr. 1.000
Formannskapssal	kr. 700
Grupperom 1 og 2 i kulturhuset	kr. 500

Auditoriet Os skole	kr. 800
Dorkas kafe, Rakkestad familiesenter	kr. 800
Aktivitetshuset	kr. 800
Gymsaler/klasserom skoler	kr. 800

Vaktmester/teknisk vakt kan leies etter avtale.

Leie av personell Rakkestad kulturhus: kommunale utleielokaler

Tekniker lys/lyd

8 timer Kr. 3 850 + kr. 450 for påbegynt time utover 8 timer, pr. Tekniker.

9. Leie av lyd- og lysutstyr i Rakkestad kulturhus

Lyd- og lysutstyr	Pris pr. arrangement inkl. mva
Liten lyspakke	Kr. 300 (fast hvit scenelys)
Stor lyspakke	Kr. 1 900 **
Hvis man ønsker seg tom trosserigg i taket	Kr. 6 000
Liten portabel lyspakke m/stativ	Kr. 400
Sceneplattinger	Gratis
Piano	Gratis
Flygel	Kr. 1.800 inkl. stemming
El-piano	Kr. 500
Lydpakke (Kompakt, Bose)	Kr. 500
Lydpakke (PA liten)	Kr. 1 000
Lydpakke (PA medium)	Kr. 1 300
	Arrangement over flere dager
**Pakkepris ved flerdagsleie av lys	<u>Helg</u> (fredag-lørdag-søndag frem til kl 16.00) kr. 4 750 <u>Hel uke</u> (mandag-søndag frem til kl 16.00) kr. 8 000

10. Vigselsel

Merkostnader knyttet til vielse utover ordinær vielse må dekkes av brudefolket, jf. Forskrift om kommunale vigsler § 2 andre ledd. Det vises til statens satser for dekning av utgifter til kost, overnatting, bruk av egen bil og bruk av andre egne fremkomstmidler. Ved vigsel andre steder enn ved Rakkestad kulturhus og Rakkestad Bygdetun vil det i tillegg påløpe en fast sats på kr. 2 000,-.

11. Egenbetaling for hjembaserte tjenester

Betaling for praktisk bistand – daglige gjøremål er i forhold til husstandens samlede inntekt (alminnelig inntekt inklusivt aksjeutbytte før særfradrag). Det er den siste offentlige ligningen som blir lagt til grunn ved beregningen. Har det skjedd endringer i økonomien kan dette legges til grunn ved henvendelse til Rakkestad kommune.

For praktisk bistand betales kr. 429 (selvkost) per time eller i henhold til abonnementsløsningene spesifisert under. Kommunen vil ved fakturering velge den betalingsløsning som er mest gunstig for bruker gitt antall timer praktisk bistand i fakturert periode.

Tak på egenbetaling

1 G = kr. 106.399

Antall G	Alminnelig inntekt før særfradrag			Tak på egenbetaling pr. år	Betaling pr. måned
Inntil 1 G	0	t.o.m.	106.399	0	0
1 G – 2 G	106.400	t.o.m.	212.798	2.580*	215*
2 G – 3 G	212.799	t.o.m.	319.197	20.592	1.716
3 G – 4 G	319.198	t.o.m.	425.596	25.740	2.145
4 G – 5 G	425.597	t.o.m.	531.995	36.036	3.003
5 G og over	Fra 531.996			46.332	3.861

G reguleres 1. mai hvert år.

* Satsen vil justeres til den enhver tid gjeldende sats i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 10.

Priser matombringning til hjemmeboende og ved helse/velferdssentrene:

Abonnement full pensjon	kr.	4.279 per mnd.
Abonnement middag m/dessert	kr.	2.782 per mnd.
Middag med dessert	kr.	110 per stykk
Brødmåltid (frokost/kveld)	kr.	38 per stykk

12. Vederlag for opphold på Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter

Dagopphold	kr.	100* per døgn
Tidsbegrenset opphold i institusjon	kr.	180* per døgn
Avlastningsplass (Helse- og omsorgstjenesteloven)		Gratis

* Satsene for korttidsopphold vil justeres til de enhver tid gjeldende maksimale satsene i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 4.

Langtidsopphold og tidsbegrenset opphold i institusjon over 60 døgn:
Betaling etter inntekt, jfr. Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3.

13. Egenbetaling andre tjenester

Montering av trygghetsalarm (engangsbeløp)	kr.	650
Kommunal trygghetsalarm	kr.	325 per. mnd.
Vask av tøy	kr.	45 per kg

14. Kommunale avgifter

a) Gebyr for vann og avløp

Engangsgebyr for tilknytning – jfr. lokal forskrift § 5

Engangsgebyr (tilkoblingsgebyr) betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsledningsnett.

Tilkoblingsgebyr vann	kr.	3.400
Tilkoblingsgebyr avløp	kr.	5.600
Alle priser eks. mva.		

Årsgebyr vann og avløp – jfr. lokal forskrift § 6

Årsgebyret består av to deler, abonnementsgebyr (fast gebyr) og forbruksgebyr (fra vannmåler).

Abonnementsgebyr

Abonnementsgebyret differensieres etter 5 brukerkategorier:

- Abonnementsgebyr for bolig med inntil 2 boenheter. Betaler en fast del.
- Abonnementsgebyr for fritidsbolig. Betaler en halv fast del.
- Abonnementsgebyr for bolig med mer enn 2 boenheter. Se tabell gjengitt nedenfor.
- Abonnementsgebyr for kombinasjonsbygg bolig/næring. Se tabell gjengitt nedenfor.
- Abonnementsgebyr for næringsbygg. Se tabell gjengitt nedenfor.

Bolig med mer enn 2 boenheter, kombinasjonsbygg og næringsbygg betaler abonnementsgebyr basert på forbruk etter følgende tabell:

Kategori	Årsforbruk	Antall faste deler
Kategori 1:	0 – 300 m ³	1
Kategori 2:	300 – 800 m ³	2
Kategori 3:	800 – 2500 m ³	3
Kategori 4:	2500 – 5000 m ³	6
Kategori 5:	5000 – 10000 m ³	10
Kategori 6:	10000 – 50000 m ³	15
Kategori 7:	> 50000 m ³	25

Abonnementsgebyr vann (en fast del): kr. 400

Abonnementsgebyr avløp (en fast del): kr. 700

Alle priser eks. mva.

Forbruksgebyr:

Forbruksgebyret baseres på faktisk vannforbruk (vannmåler) og pris pr. kubikkmeter.

Avløpsmengde regnes lik vannmengde.

Forbruksgebyr vann: kr. 24,20 pr. kubikkmeter

Forbruksgebyr avløp: kr. 32,50 pr. kubikkmeter

Alle priser eks. mva.

Stipulert forbruk

Forbruksgebyr basert på stipulert forbruk er i utgangspunktet ikke aktuelt da vannmåler er påbudt i Rakkestad kommune. Der korrekt forbruk fra vannmåler ikke forefinnes, for eksempel ved defekt måler, stipuleres forbruket. Normalt benyttes gjennomsnittsforsbruk fra tidligere år, men for boligabonnenter kan også tabell gjengitt nedenfor benyttes. Kommunen avgjør i hvert enkelt tilfelle, hvilken stipuleringsmetode som skal benyttes.

Bruksareal:	Stipulert vannforbruk
0 - 72 m ² :	vannforbruk 120 m ³
73 - 180 m ² :	vannforbruk 170 m ³
181 - 240 m ² :	vannforbruk 195 m ³
241 - 300 m ² :	vannforbruk 225 m ³
301 - 360 m ² :	vannforbruk 255 m ³
361 m ² og mer:	vannforbruk 310 m ³

Andre gebyrer

Gebyr for midlertidig tilknytning – jfr. lokal forskrift § 9: kr. 1.060

Gebyr for manglende vannmåleravlesning – jfr. lokal forskrift § 4: kr. 1.592

Gebyr for kalibrering av vannmåler – jfr. lokal forskrift § 7: kr. 2.124

Alle priser eks. mva.

b) Gebyr for slamtømming

Slamtanker m/wc tilknyttet (0 - 4 m ³)	kr. 1.500
Slamtanker u/wc tilknyttet (0 - 4m ³)	kr. 1.300
Slamtanker (per m ³ over 4 m ³)	kr. 235
Innelukkede tanker (0 - 3 m ³)	kr. 1.300
Innelukkede tanker (3,1 – 6 m ³)	kr. 1.400
Innelukkede tanker (per m ³ over 6 m ³)	kr. 235
Minirensesanlegg (0 – 4 m ³)	kr. 1.100
Minirensesanlegg (4,1 – 7 m ³)	kr. 1.200
Minirensesanlegg (per m ³ over 7 m ³)	kr. 235
Tillegg pålagt tømming lørdag/søndag	kr. 500

Ovennevnte priser er eks. mva. Det kan innkreves et gebyr på kr 800 eks. mva. per fremmøte når slam-/septiktanken av praktiske grunner ikke kan tømmes.

c) Renovasjonsavgift

Ordinær renovasjonsavgift settes til	kr. 3.187 pr. stativ.
Abonnement med hjemmekomposteringsavtale	kr. 2.549 pr. stativ.
Abonnement med samarbeidsavtale to og to	kr. 2.549 pr. abonnent.
Abonnement med samarbeidsavtale tre og tre	kr. 2.709 pr. abonnent
Abonnement med hjemmekompostering og samarbeidsavtale to og to	kr. 1.912 pr. abonnent.
Abonnement med hjemmekompostering og samarbeidsavtale tre og tre	kr. 2.071 pr. abonnent.
Abonnement med større restavfallsdunk 240 l (etter søknad)	kr. 3.667 pr. abonnent.
Kompostbeholder – kompostbjørn	kr. 3.151
Kompostbeholder – Biolan	kr. 4.383
Ekstra avfallssekker – selges ved servicekontoret i Rådhuset	kr. 29

Alle priser er ekskl. mva.

d) Priser ved Kopla renovasjonsplass

Personbil u/henger	kr. 40 pr gang
Personbil m/henger, varebil	kr. 1,12 pr kg
Næringsavfall sortert	kr. 2,00 pr kg
Næringsavfall usortert	kr. 2,56 pr kg
Minstepris over vekt	kr. 40.

Alle priser er ekskl. mva

Farlig avfall, hageavfall, EE-avfall, impregnerert trevirke og glass- og metallemballasje er gratis for alle husholdninger å levere ved Kopla renovasjonsplass.

Med næringsavfall menes alt avfall fra næringsdrivende. Avfall levert fra traktorer, lastebiler, kjøretøy registrert på næring eller med firmalogo er å regne som næringsavfall. Landbruksplast leveres kostnadsfritt fra næringer.

Farlig avfall fra næringsdrivende må elektronisk deklarerer før levering. Mengden farlig avfall veies inn og alle kostnader for håndtering og behandling av avfallet vil bli fakturert.

Større mengder farlig avfall og EE-avfall, samt kuldemøbler fra næringsliv (kjøledisker) - som

Kopla renovasjonsplass ikke har plikt til å ta imot* - henvises til regionale mottaksanlegg. (*inntil 1000 kg pr avfallsbesitter pr år.)

e) Feie- og tilsynsavgift

For 1, 1 ½ og 2 etasjes bygg, per pipe	kr. 408
For 3 etasjes bygg, per pipe	kr. 487
For bygg høyere enn 3 etasjer, per pipe	kr. 624
Alle priser er ekskl. mva.	

f) Gebyr for utrykning

Utrykning fra brannvesenet som skyldes at automatiske brannalarmer unødvendig løses ut.

Første gangs utrykning	kr. 0
Ny utrykning i løpet av 30 dager	kr. 5.000
To utrykninger i løpet av 60 dager	kr. 7.500
Tre utrykninger i løpet av 90 dager	kr. 10.000

Etter 90 dager nullstilles systemet

15. Inndekningsgrad på kommunale avgifter

Kommunen følger prinsippet med 100 prosent inndekning av kommunale avgifter (vann, avløp, slam, renovasjon og feiing).

16. Betalingsregulativ for plansaker, utslippssaker og byggesaker m.m.

Gebyrene skal fastsettes slik at kommunen oppnår selvkost – se vedlegg 1a.
Gebyrsatsene skal bygge på et grunnbeløp som settes til kr. 802,-.

17. Betalingsregulativ for oppmåling

Gebyrene skal fastsettes slik at kommunen oppnår selvkost – se vedlegg 1b.
Gebyrsatsene skal bygge på et grunnbeløp som settes til kr. 802,-.

Vedlegg 1a - Betalingsregulativ for plansaker, utslippssaker og byggesaker

Kapittel 1 - Generelle bestemmelser

§ 1-1. *Hjemmel*

Med hjemmel i lokal forskrift vedtatt 22.03.2012 fastsettes dette gebyrregulativ av Rakkestad kommunestyre. Gebyrer for tjenester som ikke er lovpålagte er fastsatt etter selvkostprinsippet, jf. Kst. sak 36/06.

§ 1-2. *Gyldighet*

Dette regulativet er gyldig fra 01.01.2022 og frem til nytt gebyrregulativ fastsettes/revideres av kommunestyret. Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad, tilleggssøknad, planforslag og/eller annen bestilling foreligger.

§ 1-3. *Grunnbeløp (G)*

Grunnbeløp (G) for utregning av gebyr fastsettes av kommunestyret. Eventuelle kostnader til andre myndigheters behandling, så som arkeologiske registreringer kommer i tillegg til disse gebyrene. Det samme gjelder kostnader med undersøkelser av grunnforhold, rasfare mv. og miljøforhold.

§ 1-4. *Betalingsbestemmelser*

Den som får utført tjenester etter dette regulativ skal betale gebyr. Regning for gebyr blir sendt ut like etter/med at fullstendig søknad, tilleggssøknad, planforslag, bestilling og/eller vedtak foreligger. Ved for sen betaling tilkommer purregebyr. Etter nytt forfall sendes kravet til innfordring. Det kan kreves at gebyr skal være betalt før arbeidet med saken settes i gang.

§ 1-5. *Søknader som avslås eller hvor tiltaket/planen ikke blir gjennomført*

Gebyret blir det samme uavhengig av om vedtaket innebærer tillatelse, avslag eller om tiltaket ikke blir gjennomført.

§ 1-6. *Redusert gebyr*

Når særlige grunner foreligger, kan administrasjonen redusere gebyret. Med betegnelsen særlige grunner menes det her bl.a. tilfeller der gebyret er åpenbart urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn og i forhold til det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt. En søknad om redusert gebyr må sendes Rakkestad kommune innen 3 uker etter at vedtak er fattet.

§ 1-7. *Ulovlig igangsetting*

Settes et tiltak i gang før de nødvendige tillatelser foreligger, eller uten at den lovlige prosedyren er fulgt, ilegges den ansvarlige et overtredelsesgebyr på 12G pluss 50 % av tilsvarende det ordinære gebyret for den type saker.

Overtredelsesgebyr er hjemlet i PBL § 32-8. Jf. SAK 10 kap. 16.

§ 1-8. Klageadgang

Enkeltvedtak om fastsetting av gebyr etter dette regulativ kan påklages etter reglene i forvaltningsloven. Kommunens eget klageorgan er klageinstans.

Kapittel 2 – Plansaker

§ 2-1. Søknad om dispensasjon fra arealplan (bebyggelsesplan, reguleringsplan, kommuneplanens arealdel):

1. Søknad som kan behandles administrativt etter delegering - Gebyr = 7 x G.
2. Søknad som må behandles av formannskapet - Gebyr = 12 x G.
3. Ved behandling av dispensasjonssøknader i henhold til kommuneplan, kommunedelplan, regulerings- eller bebyggelsesplaner betales gebyr for dispensasjonsbehandling. Søknad om tiltak etter PBL § 20-1 som først må behandles som dispensasjonssak medfører også ordinært gebyr etter dette regulativ.

§ 2-2. Søknad om mindre vesentlig endring i bebyggelsesplan eller reguleringsplan:

1. Søknad som må behandles av formannskapet - Gebyr = 15 x G.

§ 2-3. Forslag til bebyggelsesplan, reguleringsplan eller vesentlig endring av gjeldende bebyggelses- eller reguleringsplan

1. Vedtak om oppstart av planarbeid:

Når det kommer inn private reguleringsforslag jf. PBL § 12-11 som ikke er i samsvar med kommuneplan, skal formannskapet eller kommunestyret avgjøre om forslaget skal tas opp til videre behandling. For denne behandlingen skal det betales følgende gebyr:

12 x G

Annonse- og andre kostnader med bekjentgjøring av planarbeidet bekostes av forslagsstiller.

2. Videre behandling fra og med 1. gangs behandling i formannskapet (offentlig ettersyn) til og med egengodkjenning i kommunestyret, inkl. annonsekostnader:
 - a) For planer med størrelse 3 dekar eller mindre: 50 x G
 - b) For planer med størrelse 3 - 10 dekar: 70 x G
 - c) For planer med størrelse over 10 dekar: 90 x G

§ 2-4. Konsekvensutredninger (PBL kapittel 4. § 4-2)

For behandling av konsekvensutredninger der kommunen er ansvarlig myndighet, blir gebyrsats fastsatt etter nærmere vurdering/avtale. Gebyret skal fastsettes etter selvkostprinsippet. Det skal føres timeliste for arbeidet.

§ 2-5. Annet arbeid:

1. Alt planteknisk arbeid, rettelser, justeringer, omarbeidelser m.m., som må utføres på plankartet før planen godkjennes lagt ut til 1. gangs offentlig ettersyn, skal dekkes av den som fremmer planen. Hvis kommunen skal utføre disse arbeidene betales et gebyr på 2 x G pr. time.

Kapittel 3 – Utslippssak

§ 3-1. Søknad om utslippstillatelse og tillatelse til tiltak for inntil 15 PE: Gebyr = 6 G.

§ 3-2. Søknad om utslippstillatelse og tillatelse til tiltak, som overstiger 15 PE:
Gebyr = 12 G.

Kapittel 4 – Byggesak

§ 4-1. *Søknad om tillatelse til tiltak etter PBL § 20-4. Tiltak som kan forestås av tiltakshaver.*

1. *Pbl § 20-4 a - søknad om mindre tiltak på bolig- /fritidseiendom.*
Opp til og med 50 m² – 7 G
51 m² til og med 70 m² - 9 G
Tiltak som ikke kan beregnes etter areal – 7 G
2. *Pbl § 20-4 b - søknad om alminnelige driftsbygninger i landbruket*
0-500 kvm = 8 G
501-800 kvm = 13 G
800-1000 kvm (enkle landbruksbygg) = 19 G
3. *Pbl § 20-4 c - midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav j og som ikke skal plasseres for lengre tidsrom enn 2 år.*
Gebyr = 8 G
4. *PBL § 20-4 d - opprettelse av grunneiendom mv. som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav m.*

Opprettelse av eiendommer i områder med reguleringsplan.
Gebyr = 4G.

Opprettelse av eiendommer utenfor områder med reguleringsplan.
Gebyr = 6G.

Ev. gebyr for behandling av dispensasjon/endring av plan kommer i tillegg.

§ 4-2. Søknad om tillatelse til tiltak etter Pbl § 20-1 mv. Tiltak som krever ansvarsrett.

Hvor ikke annet fremgår er bruksareal (BRA) iht. NS 3940 beregningsgrunnlag for utregning av gebyr. Utstedelse av midlertidig brukstillatelse/ferdigattest vedtatt etter plan- og bygningsloven inngår i de forskjellige gebyrer.

1. PBL § 20-1a

Boliger/Fritidsboliger:

For behandling som ett-trinns- og rammesøknader.

- Bygg med 1-2 boenheter: - 28 G
- Tillegg pr. boenhet fra 3 til 10: - 5 G
- Tillegg pr. boenhet fra 11 til 20: - 5 G
- Tillegg pr. boenhet fra 21 til 30: - 5 G
- Tillegg fra og med boenhet nr. 31: - 2 G

2. PBL § 20-1a og § 20-1b

For alle andre nybygg, tilbygg, påbygg, underbygg

- a) Inntil 70 m² BYA – Gebyr = 8 G
- b) 71 m² – 150 m² BYA – Gebyr = 15 G
- c) 151 m² – 300 m² BYA – Gebyr = 28 G
- d) Over 301 m² BYA – Gebyr = 40 G
- e) Søknad om driftsbygninger i landbruket over 1000 m² etter PBL § 20-1 a –
Gebyr = 28 G. Hver påbegynte 100 m² BYA over 1100 m² BYA belastes med 1 G, dog ikke ut over 40 G.

Eks: Driftsbygning på 1001 m² = 28 G i gebyr. Driftsbygning på 1101 m² = 29 G i gebyr.

3. Beregningsfaktor for tiltaksklasser:

- For bygg i tiltaksklasse 1 gjelder gebyrsatsene som angitt i regulativet.
- For tiltak i tiltaksklasse 2 multipliseres gebyrsatsene med faktor 1,5.
- For tiltak i tiltaksklasse 3 multipliseres gebyrsatsene med faktor 2,0.

4. PBL § 20-1a - varige konstruksjoner og anlegg:

Tiltaksklasse 1 - Gebyr = 10 x G.

Tiltaksklasse 2 - Gebyr = 15 x G.

Tiltaksklasse 3 - Gebyr = 25 x G.

5. *PBL § 20-1c – fasadeendring:*
Gebyr = 7 x G.
6. *PBL § 20-1b og j - vesentlig endring eller vesentlig reparasjon av tiltak som nevnt i § 20-1 - a. og plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg (j):*
Tiltaksklasse 1 – 10 x G
Tiltaksklasse 2 – 15 x G
Tiltaksklasse 3 – 25 x G
7. *PBL § 20-1d - bruksendring eller vesentlig utvidelse/endring av tidligere drift av tiltak som nevnt under PBL § 20-1a:*
Tiltaksklasse 1 – 8 x G
Tiltaksklasse 2 – 12 x G
Tiltaksklasse 3 – 14 x G
8. *PBL § 20-1e - riving av tiltak som nevnt under PBL § 20-1 a:*
Tiltaksklasse 1 – 7 x G
Tiltaksklasse 2 – 15 x G
Tiltaksklasse 3 – 25 x G
9. *PBL § 20-1 f - Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner:*
Tiltaksklasse 1 – 8x G
Tiltaksklasse 2 – 12 x G
Tiltaksklasse 3 – 14 x G
10. *PBL § 20-1 g - oppdeling eller sammenføyning av bruksenheter i boliger samt annen ombygging som medfører fravikelse av bolig:*
Gebyr = 10 x G.
11. *PBL § 20-1 h og i - oppføring av innhegning mot veg (h) og skilt- og reklameinnretninger (i):*
Gebyr = 12 x G.
12. *PBL § 20-1 k- vesentlig terrenginngrep:*
Tiltaksklasse 1 - Gebyr = 12 x G.
Tiltaksklasse 2 - Gebyr = 15 x G.
Tiltaksklasse 3 - Gebyr = 25 x G.
13. *PBL § 20-1 l - anlegg av veg, parkeringsplass og landingsplass:*
Tiltaksklasse 1 - Gebyr = 12 x G.
Tiltaksklasse 2 - Gebyr = 15 x G.
Tiltaksklasse 3 - Gebyr = 25 x G.

14. *PBL § 21-2 - søknad om rammetillatelse – gebyr som for pkt. 1 til 13. Avhengig av hva det søkes om.*
15. *PBL § 21-2 - søknad om igangsettingstillatelse (trinnvis behandling). For hver igangsettingstillatelse betales ett gebyr.*
Gebyr = 3 x G.

§ 4-3. Godkjenning av foretak for ansvarsrett – PBL kapittel 22:

1. *PBL § 22-3 - søknad om lokal godkjenning av foretak for ansvarsrett:*

Tiltaksklasse 1 – 2 x G

2. *Byggesaksforskriften § 6-8 - Selvbygger:*
Gebyr = 5 x G

§ 4-4. Endringer i gitte tillatelser eller registrerte søknader:

1. *Endring av gitte tillatelser:*

Tiltaksklasse 1 – 3 x G

Tiltaksklasse 2 – 5 x G

Tiltaksklasse 3 – 8 x G

§ 4-5. Dispensasjoner fra bestemmelser i lov og forskrift (PBL kapittel 19):

1. *Dispensasjonssøknad som kan behandles administrativt etter delegering:*
Gebyr = 7 x G.
2. *Dispensasjonssøknad som krever politisk behandling:*
Gebyr = 12 x G.

§ 4-6. Søknad om fritak fra teknisk forskrift:

Pr. fritak: 4 G

Vedlegg 1b - Betalingsregulativ etter Matrikkelloven

Dette betalingsregulativet er fastsatt i medhold av Matrikkellovens § 32 og forskrift av 26. juni 2009 nr. 864 til Matrikkelloven § 16.

Dette regulativet er gyldig fra 01.01.2021 og frem til nytt gebyrregulativ fastsettes/revideres av kommunestyret. Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad, tilleggssøknad og/eller annen bestilling foreligger.

Grunnbeløpet (G) i dette betalingsregulativet er det samme som grunnbeløpet i betalingsregulativet for byggesaker, plansaker, delingssaker, kartforretning, oppmåling m.m. i Rakkestad kommune.

Gebyrer for arbeider etter Matrikkelloven (lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:

A. Oppretting av ny matrikkelenhet.

A.1. Oppretting av ny grunneiendom og ny festegrunn som skal forbli selvstendig enhet:

$$\text{Gebyr} = 20 \times G$$

Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

A.2 Oppretting av ny grunneiendom og ny festegrunn som i henhold til vedtak skal bli tilleggsareal til eksisterende matrikkelenhet og tilleggsarealer som blir behandlet i henhold til reglene om arealoverføring:

Areal 0 – 500 m ²	Gebyr = 8 x G
Areal 501 – 1000 m ²	Gebyr = 10 x G
Areal over 1000 m ²	Gebyr = 14 x G

Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – for tilleggsarealer over 1000 m², tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

A.3. Oppretting av ny grunneiendom og ny festegrunn over større sammenhengende arealer til landbruks-, idretts- eller friluftsførmål samt andre allmennyttige formål:

Uavhengig av areal betales det et grunnbeløp på 12 x G. Dersom utearbeidet – selve Oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker - tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

A.4 Oppretting av uteareal på eierseksjon:

Grunngebyr	4 G
Tillegg for uteareal - pr. seksjon	0,5 G

A.5 Oppretting av ny anleggseiendom:

Volum 0 – 2000 m ³	Gebyr = 16 x G
Volum over 2000 m ³	Gebyr = 16 x G + 1G pr. påbegynt 1000 m ³

A.6 Oppretting av ny anleggseiendom som skal være tilleggsvolum til eksisterende anleggseiendom eller at volum skal overføres ved hjelp av arealoverføring:

Volum 0 – 250 m ³	Gebyr = 10 x G
Volum 251 – 500 m ³	Gebyr = 12 x G
Volum over 501 m ³	Gebyr = 12 x G + 1G pr. 500 m ³ i økning

A.7. Registrering av jordsameie:

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie betales etter medgått tid.
Minstesats 2 x G + 1G pr. time

B. Oppmåling av eksisterende eiendom.

B.1. Oppmåling av eksisterende eiendom der eiendomsgrensene ikke er oppmålt tidligere ved hjelp av koordinater:

B.1.1 Oppmåling av hele eiendommen:

$$\text{Gebyr} = 10 \times G$$

Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

B.1.2 Oppmåling av hele eiendommer som benyttes til landbruks-, idretts-, eller friluftsførmål samt andre allmennyttige formål:

Uavhengig av areal betales det et grunnbeløp på 8 x G.
Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

B.1.3 Oppmåling av del av eiendommen:

Inntil 3 grensepunkter Gebyr = 6 x G

Deretter for hvert punkt Gebyr = 1G

Dersom alle grensepunktene til eiendommen blir oppmålt, skal gebyret fastsettes etter pkt. B.1.1.

B.2. Utsetting av grensemerker som tidligere er oppmålt ved hjelp av koordinater:

Inntil 3 grensemerker Gebyr = 3 x G

Deretter for hvert punkt Gebyr = 1G

C. Grensejustering.

C.1. Grensejustering mellom grunneiendommer, festegrunn og jordsameie:

Areal 0 – 150 m² Gebyr = 5 x G

Areal 151 – 500 m² Gebyr = 7 x G

Utover 500 m² er grensejustering ikke tillatt.

Gebyret gjelder for hvert areal som blir grensejustert fra en matrikkelenhet og til en annen matrikkelenhet.

C.2. Grensejustering mot anleggseiendom:

Volum 0 – 250 m³ Gebyr = 6 x G

Volum 251 – 1000 m³ Gebyr = 8 x G

Utover 1000 m³ er grensejustering ikke tillatt.

Gebyret gjelder for hvert areal som blir grensejustert fra en matrikkelenhet og til en annen matrikkelenhet.

D. Andre bestemmelser.

D.1. Gebyr for matrikkelføring av privat grenseavtale:

For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde Gebyr = 2 x G

For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde Gebyr = 1/2 x G

Billigste alternativ for rekvirent velges.

D.2. Innløsning av festetomt.

D.2.1 Når festetomten har eksisterende målebrev med koordinatbestemte grensepunkter:

$$\text{Gebyr} = 6 \times G$$

D.2.2 Når festetomten har eksisterende målebrev utstedt før 01.01.1980 eller ikke har målebrev, betales gebyr etter pkt. B.1.1.

D.3. Utstedelse av matrikkelbrev.

Matrikkelbrev inntil 10 sider kr. 175,-

Matrikkelbrev over 10 sider kr. 350,-

Gebyret er fastsatt av Kartverket og vil bli regulert etter bestemmelse fra dem.

E. Betalingsbestemmelser, urimelig gebyr, tinglysingsgebyr m.m.

E.1. Betalingsbestemmelser.

Gebyr etter denne gebyrforskrift skal betales i henhold til faktura utstedt av kommunen. Fakturaen skal være betalt før saken blir matrikkelført og eventuelt sendt til tinglysing. I perioden fra fakturaen blir sendt ut og til den blir betalt, løper ikke tidsfristen i henhold til forskriftene § 18, andre avsnitt.

E.2. Fakturamottager.

Faktura utstedt etter reglene i denne gebyrforskrift skal betales av rekvirenten av forretningen. Gebyret kan rettes til andre dersom det er en avtale om dette.

E.3. Betaling av tinglysingsgebyr og eventuelt dokumentavgift.

I saker som skal tinglyses skal tinglysingsgebyret og dersom det er aktuelt også dokumentavgiften være betalt før saken blir sendt til tinglysing. Disse gebyrene vil framkomme som egne poster på fakturaen som nevnt under pkt. E.1.

E.4. Rabatt.

Dersom det blir søkt om og godkjent fradeling av flere nye eiendommer fra samme grunneiendom i en sak, innrømmes 30 % rabatt fra og med eiendom nummer to. Dette gjelder punktene A.1. og A.2 ovenfor.

Likeledes dersom det blir søkt om og gjennomført en felles oppmålingsforretning over eksisterende eiendommer som ligger inntil hverandre, innrømmes 50 % rabatt fra og med eiendom nr. 2. Det totale gebyret kan utlignes på de involverte eiendommene. Dette gjelder punktet B.1.1 ovenfor.

E.5. Urimelig gebyr.

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn og det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt, kan rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmakts haver kan under de samme forutsetningene og på bakgrunn av en grunngitt søknad fra den som har mottatt kravet om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

Vedlegg 1c - Betalingsregulativ etter eierseksjonsloven

Dette betalingsregulativet er fastsatt i medhold av Lov om eierseksjoner § 15

Grunngebyr – uten befaring:	7 G
Grunngebyr – med befaring:	9 G
Tillegg for hver seksjon:	0,5 G

Vedlegg 2 - Satser for godtgjøring til oppdragstakere

Det fastsettes følgende satser som gjelder fra 1. januar 2022.

1. Timesatser for støttekontakter og fritidsassistenter

Timesats for ordinære støttekontakter og fritidsassistenter utgjør kr. 150,-.

Timesats for støttekontakter med utvidet ansvarsområde utgjør kr. 180,-

I tillegg kommer utgiftsdekning og kjøregodtgjørelse.

2. Sats for tilsynsførere etter Barnevernloven

Tilsyn i fosterhjem godtgjøres med kr. 2 500,- pr. gjennomført tilsyn.

3. Omsorgsstønad

Timesats for omsorgsstønadmottaker utgjør kr. 160,-.

4. Avlastning

Godtgjøres i hht staser etter KS særavtale.

Timesats avlastning kr. 88,-

Utgiftsdekning for barn under 10 år 201,- kr på døgn

Utgiftsdekning for barn over 10 år 264,- kr pr døgn